

DOBRODOŠLI V BREŽICAH!

Odbor za proslavo 20-letnice osvoboditve in občinska turistična zveza v Brežicah prirejata v počastitev dneva borca

TURISTIČNI DAN

s kulturnim in zabavnim programom

na kopalnišču ob Krki in v zdravilišču Čateških Toplice

3. julija ob 18. uri:
Pričetek rajanja na vseh zabaviščih
ob 20.30:
proslava dneva borca na kopalnišču ob Krki z baklamo, ognjemetom in pisanim sprevedom na vodi
— V Čateških Toplicah bodo ves večer igrali zabavni ansambli
4. julija ob 10. uri:
promenadni koncert v Čateških Toplicah
ob 16. uri:
»Kmečka ohceta« na kopalnišču ob Krki

Prireditelji vabijo vse ljubitelje narave, kopanja, plesa in ljudskih običajev, da preživijo ta dva dneva ob zeleni Krki ali v zdravilišču Čateške Toplice. Za dobro voljo bodo skrbeli zabavni ansambli na vseh zabaviščih. — Gostje bodo postreženi z odličnim cvičkom, bizeljskim vinom in izbranimi specialitetami.

JASNO ZAČRTANA POT

Naneslo je, da slavimo letos dan borca, ki je posvečen človeku — aktivnemu ustvarjalcu revolucije — v posebnih okoliščinah. Pred nami so odgovorne gospodarske naloge, še bolj: čaka nas prava gospodarska revolucija. Ne bojimo se prihodnosti, čep rav jo nekateri slikajo kot črno. Zaupamo v sebe, ker je pred nami jasno začrtana pot; vemo, kaj hočemo doseči in nikdar se ni smo ničesar bali. Zaradi posebnih okoliščin naj zamenja letos slavnosti uvoznik beseda o resnih nalogah, ki so pred nami.

Naše gospodarstvo bi radi utrdili, kar pomeni, da bomo morali v bodoče gospodariti samo s tem, kar imamo in kar ustvarimo.

JUTRI: področno posvetovanje predstavnikov SZDL

Jutri dopoldne bo v Novem mestu posvetovanje vodstev Socialistične zveze iz 7 dolenskih in spodnjeosavskih občin. Na srečanju, katerega se bodo udeležili predstavniki oz. sekretarji občinskih odborov SZDL in nekateri člani izvršnih odborov ObO SZDL, bodo razpravljali o pripravah na nove gospodarske ukrepe, o pripravljanju na občinske konference ter na kongres SZDL Jugoslavije kot na kongres Socialistične zveze Slovenije. Beseda bo tekla tudi o nadaljnjem delu volilnih komisij pri ObO SZDL.

V celem nizu ukrepov, ki se obetajo, je devizna reforma, o kateri ljudje toliko govore, samo izhodišča na točka. Vrednost našega dinarja moramo postaviti v pravo sorazmerje proti vrednosti dela po cenah na svetovnem tržišču. To pomeni, da moramo doseđanja očitna nesorazmerja dinarja do mednarodne menjave odpraviti. Dolar je bil po uradnem kurzu lani vreden 750 din, za blago iz uvoza smo ga obračunavali povprečno po 1050 din, za izvoženo blago pa povprečno po 920 din. Ker je bil dolar za nakup uvoženih surovin dražji od onega za blago, ki so ga naša podjetja izvažala in prodajala na tujih tržiščih, smo nastale razlike priznavali podjetjem po zelo kompliciranem premijskem sistemu. Za različne subvencije pri izvozu in uvozu smo lani odšteli nič manj kot 400 milijard dinarjev. Podjetja, ki so prisiljena surovine uvažati, so bila v nezavidljivem položaju v primerjavi s tistimi, ki jim tega ni bilo treba delati. Izvoz ni bil ob takšnem stanju niti najmanj spodbuden. Zdaj bomo subvencije odpravili, dolarju pa priznali dejansko vrednost v dinarjih, ki ho enaka za vse gospodarstvo.

To je izhodiščen ukrep. Ostale mere, ki jih deloma že podvzemamo, deloma pa jih še bomo, so notranje, vse pa so neke vrste varčevanje. — Z investicijskim varčevanjem, ki je več kot potrebno, smo že

začeli. Po ekonomskih merah, ki so v rabi v svetu, si lahko najbolj razvito gospodarstvo privoščni največ eno četrtno ustvarjenega narodnega dohodka za investicije. Mi pa smo kot srednje razvita država porabili doslej za investicije kar 33 odstot. narodnega dohodka in še polovico od tega smo vgradili v zidove tovarn, namesto v opremo!

Splošna potrošnja (izdatki za šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo državno upravo ter razne javne institucije) je pri nas čez mero velika. Za primerjavo naj bo dovolj tole: v Londonu imajo na področju, kjer živi 1.700.000 ljudi, eno samo občino, v Sloveniji pa imamo za enako število prebivalcev 63 občin s povprečno 85 uslužbenci in celo kopico raznih institucij. Koliko porabimo za funkcionalno delovanje naštetih ustanov, koliko za zdravstvo in socialno varstvo, za šolstvo ter druge namene, je znano — koliko manj pa bi porabili z boljšo organizacijo raznih ustanov in družbenih dejavnosti, pa si lahko mislimo.

Spremembe v strukturi proizvodnje bodo sledile (Nadaljevanje na 2. str.)

Posvet aktivna ZK v Novem mestu

28. junija je bil v Novem mestu posvet aktivna Zveze komunistov o gospodarski reformi. Član CK ZKS in predsednik odbora za industrijo in promet v republiški skupščini Stane Dolenc je prisotnim preprosto in v zgoščenih obliki opisal glavne značilnosti in vzroke ter posledice obetajočih se gospodarskih ukrepov, ki jih sprejemamo, da bi ustali gospodarstvo. Na posvetu je bila posebej podčrtana misel, da bo morala Zveza komunistov v prehodnem obdobju, ko bomo uveljavili nove ukrepe, odigrati pomembno vlogo. O vsebini posveta poročamo v današnjem uvodniku.

Tovariš Tito, vodja naše vseljudske revolucije, med NOB

ZA 4. JULIJ, DAN BORCA, TOVARIŠKO ČESTITAMO VSEM BORCEM, VODITELJEM IN AKTIVISTOM NAŠE REVOLUCIJE, HKRATI PA LEPO POZDRAVLJAMO VSE NAŠE NAROČNIKE, BRALCE IN SODELAVCE!

Uredništvo in uprava Dolenjskega lista

Hotel v Čateških Toplicah dograjen

V Čateških Toplicah bo 10. julija velika slovesnost. Praznovali bodo otvoritev novega hotela z restavracijo in kopalniško zgradbo. Za razvoj turizma so ti objekti velikega pomena. V njihovo izgradnjo je bilo do sedaj vloženih 800 milijonov dinarjev.

Novi zdraviliški del je urejen tako, da bo zadovoljen še tako razvajen gost. Vse je pod streho, restavracija, kopalniški del in hotelske sobe. Hotel je enonadstropna zgradba s 30 enoposteljnimi in 30 dvoposteljnimi sobami. Vsaka soba ima vse sanitarije, signalne naprave za sobarice in priključek za telefon. Lepo, sodobno opremo je izdelalo podjetje Dekorles iz Brežic.

S hodnikom je hotelski del povezan z restavracijo in s termami. V pokritem delu restavracije je prostora za 250 gostov, v vrtnem delu pa za 450 gostov. V kopalniški zgradbi je 12 m dolg in 8 m širok zimski bazen, 12 individualnih kabin s kopalnimi kadmni in dve kabini za podvodno fizioterapijo. Vse je urejeno zelo lično in poskrbljeno je tu-

di za prezračevanje teh prostorov.

Prvi gostje bodo prišli v Čateške Toplice že pred otvoritvijo. Pričakujejo jih 4. julija. To bodo avstrijski balneologi, strokovnjaki za kopalniško zdravljenje, ki bodo prišli v Toplice na povabilo zdravilišča.

Izseljenski teden 1965

3. julija (sobota):

Otvoritev izseljenske razstave v avli Slovenske izseljenske matice, Cankarjeva 1/II ob 11. uri. Istega dne in v istih prostorih bo ob 20. uri VEČER IZSELJENSKE BESEDE IN PESMI

4. julija (nedelja):
X. tradicionalni piknik v Grobljah pri Domžalah

5. julija (ponedeljek) ob 20. uri:
Koncert Partizanskega knjižniškega pevskega zbora v počastitev 20. obletnice osvoboditve v dvorani Kluba poslancev, Ljubljana, Puharjeva 7.

6. julija (torek) ob 8. uri:
Ogled znamenitosti Ljubljane in bližnje okolice z avtobusom.

7. julija (sreda) ob 11. uri:

Otvoritev spominskega muzeja Louisa Adamiča v njegovi rojstni hiši v Pra-pročah pri Grosupljem.

8. julija (četrtek):
Sprejem pri predsedniku skupščine SRS. Vsak izseljenec lahko dobi vabilo pri Slovenski izseljenski matici.

9. julija (petek) ob 16. uri:
Predvajanje Slovenskih filmov v dvorani Kluba poslancev, Puharjeva 7.

10. julija (sobota) ob 20. uri:
Javna radijska oddaja na vrtu restavracije Rio, Ljubljana, Titova 4. V primeru slabega vremena bo prireditev v studiu RTV Ljubljana, Tavčanjeva 17.

Vse prireditve so vstopnino proste, plačajo se le avtobusni izleti.

Za podrobne informacije, vabilo in vstopnice se obrnite na Slovensko izseljensko matico, Ljubljana, Cankarjeva 1/II, telefon 206 57.

Program piknika 4. julija 1965 v Grobljah pri Domžalah

Odhod iz Ljubljane: redni avtobusi in vlaki; posebni avtobusi, ki jih organizira Slovenska izseljenska matica. — ODHODI izpred Matice, Cankarjeva 1, ob 7. 9. in 10. uri.

Promenadni koncerti godbe na pihala ob 9. uri
Slovesna otvoritev ob 11. uri:
pozdravni govori gostiteljev in izseljencev

Kulturni program: akademska folklorna skupina »France Marotta« iz Ljubljane; harmonikarski orkester DPD Svobode iz Sentvidca pri Ljubljani.

Zabavni program: za ples bodo igrali »Veseli Sentvidčani«, srečolov, kca

Vreme

OD 1. DO 11. JULIJA
V prvih dneh julija bo prevladovalo sončno vreme, vmes pogostne krajevne nevihte. Okrog 4. ali 5. julija močnejše padavine z ohladitvijo, nato pretežno lepo vreme, le okrog 6. in 10. julija še krajevne nevihte.
Dr. V. M.

cija, šaljiva pošta, šaljiva tekmovalnja; stojnice s spominki.

Za dobro postrežbo z jedi in piščanci bo poskrbela restavracija hotela Slon iz Ljubljane.

Sedeže v avtobusu in mize na pikniku si lahko rezervirate pri Slovenski izseljenski matici, Ljubljana, Cankarjeva 1/II, telefon 206 57

ERO v Ribnici!

V okviru V. ribniškega festivala bo v nedeljo, 4. julija, ob 16. uri gostovala v Ribnici na Dol. Opera SNG iz Ljubljane z znano in priljubljeno opero J. Gotovca: ERO Z ONEGA SVETA. Delo sodi med najboljše in najbolj priljubljene jugoslovanske opere. Vodstvo festivala zato posebej vabi k obisku gostovanja, ki ga prireja Ribnica v počastitev 20-letnice osvoboditve in dneva borcev.

Te dni je v Čateških Toplicah na gradbišču novega hotela in restavracije kot v mravljišču: asfaltirajo ceste, polagajo tla, urejajo okolico, pleskajo stene in tudi že čistijo nove prostore, da bo do otvoritve tega velikega objekta vse pripravljeno. — Na sliki: živosrebrna razsvetljava dobiva zadnji premaz.

Borci iz ISKRE v Dražgošah

Organizacija ZB iz NOV podjetja ISKRA bo letos 4. julija, na dan borca, priredila v počastitev 20-letnice osvoboditve srečanje bivših borcev iz NOV iz vseh ISKRINIH obratov v Dražgošah. Srečanja se bo udeležilo okoli 100 članov ZB.

(Nadaljevanje s 1. str.)

novim ukrepom same od sebe. To je nujno, saj so razmere na tržišču pri nas takšne, da lahko dela vsako podjetje, kar se mu zdi. Začnjalna leta se je zelo razvila predelovalna industrija, čeprav je surovinska industrija ostala pri tem na skoraj enaki ravni. Posledica takšnega neenakomernega razvoja je seveda lov za surovinami, preplačevanje, monopolizem, neoljalna konkurenca itd. Specializacije in modernizacije v proizvodnji skorajda ne poznamo, hkrati pa smo uresničili zelo malo primerov integracije podjetij.

Osebna potrošnja je v primerjavi s tem, kar naredimo, zelo visoka. Prav na kratko: priznati moramo, da »več pojemo in porabimo, kot pa naredimo in zaslužimo«. Lani, na primer, je bilo v Sloveniji izplačanih 74 milijard din ali 43 odstot. več osebnih dohodkov kot v letu 1963, hkrati pa se je proizvodnja povečala le za 11 odstotkov! Osebnih dohodkov bodo lahko v bodoče naraščali le v skladu s storilnostjo dela. Tam, kjer so si do zdaj privoščili preveč, pa jih bodo morali tudi zmanjšati.

Hkrati z varčevanjem na področjih, ki smo jih našli, pa se obeta spre-

Danes skupščina v Brežicah

Danes se bo v Brežicah sestala občinska skupščina na redni seji. Odborniki bodo poslušali poročila o delu sveta za finance, sklepani o odloku o prometnem davku od nepremičnin in premoženjskih pravic, poslušali poročila sveta za notranje zadeve, poročila sodnika za prekrške, poročila o mladostnikih in njihovih prestopništvih, izrekli bodo soglasje k statutom treh delovnih organizacij, potrdili bodo odločbo o dodelitvi trgovskih poslovnih prostorov podjetjem LJUDSKA POTROŠNJA, KRKA in poslovni PEKO, izrekli soglasje k statutu medobčinskega cestnega sklada in proglasili Brežiški grad za kulturni spomenik.

memba instrumentov v gospodarskem sistemu. Izprememba gospodarskega sistema bo spodbujala k hitri uveljavitvi varčevanja, o katerem smo pravkar govorili. Zelo na kratko: instrumenti gospodarskega sistema bodo izpremenjeni takole: znižale se bodo obresti na poslovne fonde, prometni davek (5 do 5,5 odst.) se bo obračunaval samo v trgovini, za 5 odst. bodo znižani prispevki iz osebnih dohodkov (polovico tega znižanja se bo zbirala v obvezni rezervi za sanacije v gospodarstvu), znižani bodo prispevki za socialno zavarovanje, izpremenjeni bodo prispevki iz poslovnih stroškov (na primer razne članarine zbornicam itd.), izvedena bo revalorizacija osnovnih sredstev in hkrati določena najnižja amortizacija (preostali del amortizacije bo prepuščen zavestni odločitvi kolektivov).

Gospodarski sistem bo posebej spodbuden za tiste panoge, ki so za vse gospodarstvo najbolj pomembne, to pa so: proizvodnja električne energije, bazična industrija (črna metalurgija), promet in turizem. Podjetja, ki imajo v svojih proizvodnih vložkih veliko dela ob majhni vrednosti surovin, bodo nove ukrepe prestala veliko lažje kot tista, ki so s svojim delom proizvode manj oplemenitila (sem šteje zlasti predelovalna industrija).

Ukrepi, ki bodo sprejeti, bodo zelo obsejni, zato jih je v enem sestavku težko opisati. Dovolj je, da poznamo njihov namen, pa se bo vsak kolektiv v njih lahko znašel. V dneh, ki so pred nami, bo potrebnih veliko razprav. Pogovor o tem, kako se bo posamezni kolektiv znašel v novih pogojih gospodarjenja, pa naj steče v vseh samoupravnih organih in celotnih kolektivih. Ne smemo pozabiti, da so dobro informirani proizvajalci edini porok za to, da ne bo zmede, ugibanj in malodušja, ker bi nam vse to zdaj, ko bo treba krepko poprijeti, samo škodovalo! Ne pozablajmo, da sta zdaj bolj kot kdajkoli naša bodočnost in sreča v naših rokah!

Dogodek, o katerem so zadnje dni in pravzaprav vse zadnje mesece toliko govorili, je odložen. »Borov klub« v letoviškem naselju v okolici alžirskega glavnega mesta Nadi Snoberju, ki so ga s tako mrzličnostjo pripravljali na slovesni začetek tako imenovanega drugega Bandunga, ali nove konference afriško azijskih držav, in ga s podvojeno prizadevnostjo popravljali po eksploziji, ki je nastala v ravno najneprimernejšem trenutku, zdaj spet sameva. Dalj ga bodo nemara na voljo letoviščarjem in turistom, dokler se oktobra ne bodo začele v njem nove priprave na konferenco, ki se ni in ni mogla začeti, kljub temu, da so si mnogi resnično in na vse kriplje prizadevali, da bi stekla.

Konferenca najvišjih predstavnikov afriško-azijskih držav je torej odložena. Vendar po zadnjih pripetljajih pravzaprav ni nihče dvomil, da ne bo. Zlasti ne potem, ko je celo kitajski zastopnik, ki se je poprej najbolj vneljal za konferenco, kljub vsem okoliščinam, ki so znane, dejal, da gre za »manevre in intrige imperialističnih sil, usmerjene na miniranje konference« in se s to nedokazano izjavo nekako vdal na splošni pritisk drugih udeležencev, naj bi zborovanje preložili na ustreznější čas, ko se bodo — če se bodo — razmere v državi gostiteljski konsolidirale in ko ne bo več neposrednih nevarnosti, kot je bila tista z eksplozijo, za mirno in normalen potek konference.

Prav eksplozija je bržkone dala zadnji povod — a seveda ne vzrok — da so nekateri morali hočeš-kočeš privoliti v poznejši datum. Nazadnje so celo

Kitajci sami izrazili bojazen glede osebnosti varnosti.

Toda po mnenju nekaterih opazovalcev so bili tudi vsi razburljivo alžirski dogodki samo povod za odložitev konference, na katero je, kot je znano, večina delegacij prihajala s precejšnjo resignacijo. Vzroki tega malodušja so

napetosti lahko lotevali kopice domačih problemov, katerih korenine ne segajo le v plast zadnjih razburljivih dogodkov po strmoglavljenju Ben Bela in malo prej, marveč tiče globoko v dinamični preteklosti alžirske revolucije. Toda tisto, kar se je s tako bliskovito naglico, da dogodkom ni bilo mogoče slediti, dogajalo okrog konference in prav v zvezi z njo, utegne močno vplivati tudi na ta začenjajoči se proces novih sprememb v državi, kakor so tudi spremembe odločno vplivale na odložitev zborovanja šefov držav in vlad azijsko-afriških držav. Pravijo, da je v Alžiriji zdaj na zunanji kar mirno in da so se ognjivite demonstracije za Ben Bela, ki je užival veliko priljubljenost med alžirsko mladih, v okoliškem arabskem svetu in drugod, poleglo. Toda informacije so skope, revolucionarni svet s polkovnikom Bumediemom pa še vedno v glavnem molči, tako da si nikakor ni mogoče zarisati jasne podobe o dogajanjih in še manj o bližnji prihodnosti v Alžiriji. Vemo le, da si nova oblast skuša pridobiti čimveč podpore iz zelo različnih političnih krogov. Vemo tudi za nekatere izjave — med njimi tudi za izjavo, da je Ben Bela živ in zdrav in zaprt — toda za to, kako je in kaj bo v resnici, bomo morali po vsej verjetnosti še počakati. Položaj je ostal še vedno močno zapleten, tako močno, da bo treba bržkone še precej časa, da bo mogoče zbrati iz njega niti sedanje alžirske politike, ki jih zdaj še zeneta divji vrtinec državnega udara in močan vihar po eksploziji v Nadi Snoberju.

Odložitev v Alžiru

mnogoteri. Tičali pa so v velikih razlikah v stališčih posameznih držav, tako kar zadeva proceduro in dnevni red konference kakor tudi glede bistvenih svetovnih problemov. Predvsem pa so se mnoge države, ki so prihajale v Alžir, bale, da bi v Nadi Snoberju raztegnili ozke razprtije med posameznimi državami v splošen azijsko-afriški problem. To je tudi tista poglavitna točka, zaradi katere so se mnoge delegacije z olajšanjem vrtele domov z upanji, da bodo novembrsko konferenco bolje pripravili in da bi na njej dosegli resnično solidarnost, ki je bila — ali bi vsaj morala biti — glavni namen alžirskega »vrha«.

Zdaj, ko se je to živčno ozračje okrog Nadi Snoberja poleglo, se bodo tudi novi vodilni ljudje v Alžiriji z manj

Obeti lovcev in ribičev

O vključevanju lova v turizem smo v brežiški občini do sedaj le malo slišali. Občinska skupščina je pred dobrim letom ustanovila komisijo, katere skrb je bila propagiranje obeh vrst lova v teh krajih. To svoje nalogo je komisija dobro opravila.

Podatki za letošnje obdobje dokazujejo, da so se lovške družine prizadevale privabiti čimveč tujcev v svoja lovišča. Obiskujejo jih lovci iz Italije, Avstrije, Nemčije in drugih držav. Med desetimi družinami v občini ni niti ene, ki ne bi imela v gosteh tujih lovcev.

Lovski turizem je prinesel največ deviz družini iz Cerkelj. Ta je zbrala 1396 dolarjev. Na drugem in tretjem mestu sta lovski družini Kapele in Bizelj-

sko. Prva je ustvarila 881 dolarjev deviznega dohodka, druga pa 816 dolarjev. Vse lovške družine skupaj so v tem času zabeležile za 4.407.000 dinarjev deviznega priliva. — Prizadevanja lovcev torej niso bila zaman. Ob načrtnejšem usmerjanju tovrstnega turizma bi lov lahko postal nepogrešljiva veja turistične dejavnosti v občini.

Tujce bi lahko privabili tudi ribiči. Brežiška ribiška družina šteje 221 športnih ribičev. Ti vlagajo vsako leto po več tisoč mladih postrvi, ščuk, krapov in drugih rib v Malenščico, Močnik, Piroški potok in Krško ter v ribnik pri Opekarni. To delo opravljajo člani prostovoljn-

Med avtomobilsko cesto in staro cesto bodo na ob-

močju Cerine uredili velik ribnik, ki bo obsegal 5 ha površine. Vanj bodo vložili krape. Zemljišče so že odkupili za 2,5 milijona dinarjev, 1 milijon pa bo ribiška družina prispevala še lastnih sredstev za dokončno ureditev. Od novega jezera si obetajo brežiški ribiči precej dohodkov. Prepričani so, da se bodo tuji športni ribiči zelo radi zadrževali ob njem.

Prednost sposobnim kadrom

Zaostalo miselnost v delovnih organizacijah bo treba odločneje odklanjati — Gospodarnejše trošenje sredstev velja tudi za družbene službe

Člani občinskega komiteja ZK v Brežicah so v petek, 25. junija, razpravljali o gospodarskih spremembah in položaju delovnih organizacij v občini. Sklenili so, da se morajo vse osnovne organizacije v podjetjih temeljito seznaniti z namenom napovedanih ukrepov in si prizadevati za njihovo uresničevanje.

Člani komiteja so menili, da bodo morali v vseh delovnih organizacijah dati prednost kadrovskim vprašanjem, nagrajevanju po delu in boljši organizaciji proizvodnje. Spremembe, ki se obetajo, bodo delovne kolektive prisilile, da bodo

odločneje odklanjali zaostalo miselnost, ki ponekod še močno ovira poslovanje. Izobraževanja samoupravljavcev tudi ne bodo smeli nikjer več zapostavljati.

Na seji so udeleženci spregovorili še o potrebi po zmanjšanju administrativnih uslužbencev in v gospodarstvih trošenju sredstev v družbenih službah. Člani so kritično pretresli odmev dosedanjih ukrepov v delovnih organizacijah in občini nasploh. Ugotovili so, da so ponekod že začeli odpustiti delovno silo, ponekod pa so krizo prebrodili s kolektivnimi dopusti. Odpuščanje delavcev naj bi ne bil edini izhod. Podjetja naj bi iskala rešitev predvsem v dodatni proizvodnji ali celo preusmeritvi.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

NI RAZLOGOV ZA PREPLAH. Napovedani gospodarski ukrepi bodo težili, kot smo že večkrat zapisali, k stabilizaciji gospodarstva in k povečanju blaginje delovnih ljudi. Zaradi novih odnosov v cenah, ki bodo upoštevali stvarno produktivnost, bo resda prišlo do zvišanja cen nekaterih proizvodov, toda hkrati bodo narasli tudi osebni dohodki delavcev. Čemu potem preplah? Ljudje ne bi smeli nasedati govoricam, češ da bodo zamenjali denar, da bo tega ali onega zmanjkalo, če ne bodo uvedli celo živiliških nakaznic itd. S tem delajo škodo sami sebi, saj si zavestno poslabšujejo standard, ker pač namenjajo denar za stvari, ki jih sploh ne potrebujejo. Nekateri si delajo zaloge živil in se s tem izpostavljajo nevarnosti, da se jim bodo živila pokvarila. Drugi spet v svoji navadnosti nasedajo neodgovornim trgovcem in kupujejo nekurantno blago, ki bi že zdavnaj moralo biti odpisano ali pa občutno pocenjeno.

Pravo pravcato razočaranje so te dni doživeli tisti, ki so dvignili denar s hranilnih knjižic in ga nesmiselno porabili za stvari, ki jih sploh ne potrebujejo. To je davek naivnosti in lahkovernosti. Pristojni organi so spet ponovno obvestili javnost o nameri, da povečajo stvarno vrednost hranilnih vlog za toliko, za kolikor se bodo zvišale cene. To se pravi, da bodo dobili hranilci poleg rednih še dodatne obresti. Potemtakem ne bodo prikrašani. Tisti, ki se niso pustili zavesti neodgovornim vestem, bodo vsekakor na boljšem kot tisti, ki imajo denar v nogavicah, in tudi na boljšem kot tisti, ki so porabili denar za nesmiselne nakupe.

KDO JE KRIV? Na zasedanju skupščine Bosne in Hercegovine so obravnavali poročila posebne komisije, ki je raziskovala

vzroke nesreče v Kaknju. Komisija je ugotovila, da je prišlo do nesreče zaradi premajhne skrbi, ki so jo vodilni ljudje v rudniku posvečali varnosti pri delu. Krivce so razrešili dolžnosti in jih zapri. Ostavko je dal tudi republikanski sekretar za industrijo in rudarstvo, ki je ob tej priložnosti izjavil, da spričo tragedije v Kaknju ne more še naprej ostati na tako odgovornem položaju v republiki.

RAZPRAVE O GOSPODARSKI REFORMI. Na zasedanju zvezne skupščine sta med drugim govorila o bližnjih ukrepih v

NI RAZLOGOV ZA PREPLAH

gospodarstvu Edvard Kardelj in Petar Stambolić. Prvi je poudaril, da gospodarske reforme ne bi smeli pojmovati samo kot računsko operacijo zaradi odpravljanja dosedanjih privilegijev za ene in odpravljanja dosedanjih krivic za druge gospodarske panoge in področja. Petar Stambolić pa je med drugim dejal, da se bo proizvodnja otresla administrativnega zajemanja in razdeljevanja sredstev, ki ga zdaj opravlja federacija. — O gospodarski reformi so razpravljali tudi na plenumu zveznega odbora SZDL Jugoslavije, kjer je predsednik Lazar Koliševski med drugim poudaril, da najslabši proizvajalci ne morejo biti merilo, po katerem se ocenjuje družbene produktivnost.

Plenum je obravnaval tudi vlogo in mesto tiska, radia in televizije v našem družbeno-političnem sistemu. V razpravi so poudarili, da morajo množična komunikacijska sredstva postati še bolj tribuna in da se morajo širše povezovati z družbenimi dogajanjem.

HRANILNE VLOGE IN POTROŠNISKI KREDITI. Na seji zveznega izvršnega sveta so sprejeli predlog predpisov, po katerih bodo dobili lastniki hranilnih vlog poleg rednih še dodatne obresti, ki jih bodo izračunavali po povprečnem povečanju indeksa cen na drobno v drugem polletju. Na ta način bo doseženo, da se stvarna vrednost hranilnih vlog zaradi povišanja cen ne bo zmanjšala. — In narobe: od potrošniških kreditov bo treba po enakih načelih plačati poleg rednih še dodatne obresti, ki pa jih bodo izračunavali po povprečnem povečanju indeksa cen industrijskega blaga na drobno. Dodatne obresti se bodo izračunavale le na tiste kredite, ki bodo odobreni po uveljavitvi zakona. — Zvezni izvršni svet je določil tudi novi turistični tečaj dolarja. Namesto dosedanjih 750 din bo v prihodnje znašal tečaj 1000 din.

SPOFAD Z VODNO STIHIJO. Že dva meseca se prebivalci naselij — mest in vasi — ob Donavi in Dravi spopadajo z vodno stihijo. Zadnje vesti: Donava pri Celovaru in Drava pri Baranju sta prebili nasipe. Nekaj metrov visok val je rušil vse pod sabo. Škoda je ogromna. Ohrabrujoče je to, da Donava in Drava v Avstriji že upadeta, tako da se ni treba batj njunega vnovičnega naraščanja na našem ozemlju. Res pa je, da ima to tudi svojo slabo stran. Pri upadanju Donave se razlito vodovje vrača v strugo, s tem pa povzroča naraščanje v spodnjem toku.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

PREDSEDNIK TITO V MOSKVI — Jugoslavanski predsednik se je vrnil s popotovanja po Beloruski SSR in Ruski federaciji v Moskvo, kjer je zadnja postaja njegovega obiska po Sovjetski zvezi in kjer je bil drugi del pogovora s sovjetskimi voditelji.

BALAGUER V DOMINIKANI — Bivši dominikanski predsednik se je nenadoma pojavil v Dominikanski republiki, kamor je prišel iz New Yorka. Dejalo je, da bo kandidat na predsedniški republikani in zahteval od generala Imberta, poveljnika vojaške junte, naj odstoji.

V SAN FRANCISCO so slovensko prodavali 20. obletnico Organizacije Združenih narodov. Na praznik je govoril tudi ameriški predsednik Johnson. Ob tej priložnosti je kitajski tisk znova napadel svetovno organizacijo.

SAIGON JE PRETRGAL STIKE S PARIZOM, češ da Francija podpira narodnosvobodilno gibanje in vnaša zmedo v Južnem Vietnamu. Pariz je na to odgovoril, da se s tem ni nič izpremenilo v odnosih med obema državama, češ da so tako ali tako zelo nizki ravnali.

BRAZILSKE CETE NA URUGVAJSKI MEJI — »Vemo, da so naša mejo pripeljali 25.000 brazilskih vojakov. Brazilska vlada pa trdi, da je Urugvaj ni treba nič vrnemirjati, in tem zagotovilo verjamemo. S temi besedami je urugvajska vlada določila svoje stališče v zvezi z govoricami, da Brazilska in ZDA grozijo z intervencijo in primeru, da bi se Urugvaj abojševizirala«.

Poldrugo uro v kanižarskih rovih

Pred dnevom rudarjev obisk na delovišču minus štirideset — Ne zamerite, tovariši na čelnem odkopu, da se nismo videli!

Zavest, da greš živ pod zemljo, četudi samo za uro ali dve, res ni prijetna. Zato izjavljam zdajle in na tem mestu, da je bila oditna laž, ko sem direktorju kanižarskega rudnika med vožnjo s skipom navzdol na vprašanje, če me je strah, odgovorila: — Niti malo. Sploh ne!

Na delovišču minus 40 se je skip ustavil. Zrak je bil razmeroma hladen in čist. Pot smo nadaljevali po rovih, obloženih z lesenimi podporami. Se 35 metrov peš navzdol, pod transporterjem smo se splazili v levo. Temo pred menoj je razsvetljevala svetilka, katero so mi obesili čez rama.

Prvi človek, ki smo ga srečali v jami, je bil nadzornik dopoldanske izmene. Pogledat je šel, zakaj je bil odvoz premoga ustavljen. Transporter nekaj časa ni delal, ker smo se mi peljali navzdol.

Nasproti sta prišla Franc Kump in Jože Birkelbah. Začuden nad žensko v rudarski obleki nista vedela, kaj to pomeni.

— Kakšno delo opravljata? — ju vprašam, ker mi od razburjenja nič bolj pametnega ni prišlo na misel.

— Kovača sva, popravljava montažne naprave, zračne cevi in drugo.

Spet dalje v temo. Nenadoma se je žarek moje svetilke ustavil na rdeči kovinski tablici, pritrjeni nad lesenimi vrati.

Metansko področje

Ob spominu na kakanjsko nesrečo mi je srce zatolkilo, da me je zabolil vrat.

— Ali res moramo tod? vprašam.

— Seveda, če hočete kaj videti, je odgovoril tovariš direktor.

Šli smo skozi prva vrata dalje po rovu, skozi druga vrata, še dalje, vedno nekam v levo. Od čelade mi je začel kapljati znoj. Zrak se mi je zdel čudnega vonja, težak, neznan. Še nekaj korakov, kar odločno izjavim:

— Ne prenesem tega zraka. Pojdimo nazaj!

— Se bojite?

— Če se bojim ali ne, nazaj grem, pa konec.

Še zdaj ne vem, ali je bil res samo težki zrak kriv, da mi v resnici ni bilo dobro, ali je tista rdeča tablica povzročila težko dihanje. Občutek, da hodiš več desetm metrov pod zemljo, kjer ti lahko vsak hip eksplozija za vedno zapre pot na sonce, je v resnici mučen.

Pri počivališču ob transporterju sem začela pogovor z Jožetom Puhkom in Alojzom Mihelčiom, ki sta bila v bližini. Rekla sta, da opravljata železarska dela. Kaj sta delala, ne morem reči, ker se do njih ni videlo. Tovariš direktor je šel medtem sam na čelni odkop. Zdelo se mi je, da ga zelo dolgo ni nazaj.

Končno je začela lučka prihajati vedno bliže.

Srečno! Je nekdo pozdravil.

— Kdo pa ste? vprašam.

— Pavle Božičnik, kopač na pripravi dela.

— Ze dolgo delate pod zemljo?

— Rudarim 17 let, od tega 4 leta v Kanižarici.

— Čemu si ne počivate dela zunaj, manj napornega?

— Pod zemljo je prav tako kot zunaj. Se človek navadi.

— Ali so drugi rudniki tudi taki?

— Ze v dvanajstih sem delal, pa se mi zdi, da je v Kanižarici, odkar je poskrbljeno za prevoz v jano, še najboljšje. Jama je suha, zrak dober, to pa je veliko vredno za človeka, ki vsak dan osem ur preživi v rovu.

Minute so minevale kot večnost, ker sem čakala komaj dobrih 15 metrov vstran od rdeče tablice. Nenehno mi je lebdele pred očmi, četudi je bila tema. Naenkrat je strašno zagrmelo. Če bi mi podkuril pod nogami, ne bi bila hitreje na sredini rova, ki pelje navzgor.

Nepotreben strah

— Le gor, k postaji za skip, me je prešinilo. Sama, v temi, sem srečno prilezla na vrh, kar vidim, zakaj je zagrmelo. S transporterja se je premog vsul v skip, da bi ga potegnili na prosto.

— Ali me boste kmalu potegnili ven? nagovorim možaka, ki se je prikazal izza lopute nad stopnicami.

— Ne prej, dokler ne bo prišel direktor.

Videla sem, da rudarji povsem mirno hodijo sem in tja, zato mi je postalo laže. Janko Vranović si je nataknil usnjene rokavice, zvezal tri velike deske z žico in jih odvezl po rovu navzdol. Vsakih nekaj minut se je vrnil in postopek ponovil. Prav tedaj, ko sem začela mirneje opazovati življenje v rovih, se je zasopel in ves potan vrnil inž. Gido Rozman:

— Kam ste le ušli? Me je že skrbelo! Ne bi vas smel pustiti same, je dejal.

— Saj nisem otrok, zdaj že korajžno odvrnem. Skušala sem dobiti še nekaj izjav...

Nisva dolgo čakala, ko je transporter spet nehal dovajati premog. V skip so postavili stopnice. S precejšnjo brzino smo se vzpenjali 270 metrov navzgor.

O ljubo sonce! Kako lep je svet in kako morajo močje v rovih trdo delati za vsak danji kruh!

RIA BACER

SREČNO!

Temni oblaki nad Globokim

Zastoj pri prodaji kremenčevega peska je povzročil težave v rudniku Globoko — Kolektiv se bo s povečanimi naporji skušal izvleči iz krize — Trenutno si bo pomagal z izkopom premoga za potrebe bližnje okolice

Delovni kolektiv rudnika v Globokem že nekaj časa preživlja krizo. Do 31. maja je dosegel letni načrt z 31,7 odst. Za 10 odst. torej zaostaja za planom izkop in prodaja glině potekata normalno. Do konca leta je bodo izkopali 10.000 ton. To obveznost bodo izpolnili brez težav, medtem ko načrtov s kremenčevim peskom najbrž ne bodo mogli urediti.

Za leto so predvideli, da ga bodo izkopali 48.000 ton. Surov pesek, pridobljen v jamah, prevezma podjetje Kremen. V pralnici poleg rudnika delavci kremenčevega obrata surovi pesek operejo in ga nato prodajajo in distribuirajo kot livarski pesek.

Pri prodaji je že nekaj mesece precejšen zastoj. Kupci sicer niso odpovedali pogodb, ostajajo pa dolžni zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Vse te težave jih tudi navajajo k omejitvi na bav. Tako se kopičijo zaloge v rudniku, pri Kremenu in hkrati se povečuje veriga medsebojnih dolgov.

V globokem rudniku že dva meseca izplačujejo le 85-odstotne osečne dobodke. Delavci zaradi tega iščejo zaposlitev drugod. Kolektiv se resno vprašuje, če bo le

težave lahko premagal. V ponedeljek, 28. junija, so se v Brežicah sestali predstavniki rudnika in Kremena s predstavniki obeh občin, da bi našli odgovor glede perspektive obeh podjetij.

V rudniku Globoko ne bodo vrgli puške v koruzo. Prepričani so, da bo železarska industrija še potrebovala njihov pesek in odločili so se, da bodo tudi sami navezali stike s kupci. Čelo na izvor v Italijo računajo.

Iz trenutnih težav si bodo pomagali tudi s premogom. Name ravajo ga izkopati do 10.000 ton, predvsem za potrebe bližnje okolice. Če se bo to izplačalo, bodo še preracunali. Taka rešitev bi bila seveda lahko le začasna. V zadregi so namreč glede cene in razen tega jih skrbi, kam bodo prodali drobne vrste. Premog v kosih bodo brez težav prodali za široko potrošnjo, medtem ko drobne vrste lahko uporabijo le v industriji.

Delovni kolektiv rudnika v Globokem kaže torej veliko voljo, da bi se s povečanimi naporji izvlekel iz krize. Krizo bodo skušali omiliti z iskanjem rezerv anotraj podjetja in stremeli bodo za postopnim zmanjševanjem režijskih stroškov.

skega zaslugek in vskadanja kruha. Pred več kot 100 leti se je tu začelo rudarjenje, zdaj pa zaloge premoga v zemlji ustihajo. Nastaja vprašanje bodočnosti premogovnika in bodočnosti ljudi, ki jim je rudarjenje vir zaslugek.

Sredstev je primanjkovalo, premogovnik pa je kljub temu vložil okoli 100 milijonov v geološke raziskave. Pokazalo se, da so sloji premoga pretanki, da so pokončni in neprimerni za odkop. Odločili smo se za cementarno, saj je zalag za proizvodnjo cementa za več sto let. Pripravili smo načrte in porabili zanje 30 milijonov din, toda se vedno ni odločeno, ali jo bomo gradili ali ne. V rudnik ni več mladih rudarjev, ker vedo, da rudnik ni ma bodočnosti. Mladina odhaja drugam, v senovski šoli pa se uči 600 otrok, ki so kljub vsemu dokaz, da je pri nas še dovolj življenja. Mladina zaenkrat res odhaja toda ko bo vprašanje bodočnosti Senovega rešeno, se bo vrnila tja, kjer so ji bila podarjena življenja.

RADO KOZOLE

„Pri nas ne čakamo na ukrepe“

Pri novomeškem KREMENU zelo dobro vedo, da je zastoj v prodaji peskov samo prehodni, saj industrija brez surovin ne more živeti — Racionalizacija proizvodnje, o kateri že krepko razmišljajo, bo zahtevala zmanjšanje števila zaposlenih

— Razprave o stabilizaciji gospodarstva in o ukrepih, ki bodo s tem namenom sprejeti, so zadnje čase zelo pogoste in povzročajo precej nepotrebnega vznemirjenja. Morda je vse preveč ugraženo, kaj bo, in čakanja na ukrepe. Pri nas ni tako! Ze nekaj časa sem se krepko pripravljamo na prilagodnost in dobro vemo, da bo ta odvisna predvsem od nas. — Nekako tako je začel razgovor direktor podjetja KREMEMEN Novo mesto, diplomirani geolog tov. Rudolf Piškur, in nadaljeval:

— Industrija ne bo prenehala delati, torej bodo naši peski še naprej potrebni in iskani. To nas vodi pri orientaciji za bodočnost in zato ni strahu. Nekaj nevšečnosti

imamo tudi mi, v razgovoru pa bi na kratko opisal tri osnovne:

proizvodnja je v naših peskokopih malce zastarela in primitivna, to je prva težava. V zadnjih letih je bilo pri KREMENU precej skrbi z investicijo v novomeško steklarno, saj je bil KREMEM kot sorazmerno majhen kolektiv pobudnik te velike gradnje. Tudi nekaj sredstev je bilo porabljenih v te namene. Razumljivo je torej, da se je to poznalo v naši osnovni proizvodnji. Proizvodni obrati se niso razvijali z enakim tempom kot prej, posledice pa čutimo zdaj. Stanje v naših rudnikih peska vsaj v tehničnem pogledu ni takšno, kakršnega bi bilo želeleti.

Ker sva že načela pogovor o gospodarskih ukrepih, ki se obetajo, bi s tem nadaljevala. Boljša gospodarnost, ki jo bo novi sistem brez dvoma zahteval, bo marsikje terjala redukcijo števila zaposlenih. Tudi pri nas je tako. Približno 250 nas je vseh, v dosedanjih razgovorih pa smo ugotovili, da nas je 30 do 35 preveč. To ni velika številka, toda za naš kolektiv, pa tudi za področje, na katerem živimo, je velika. Trudimo se, da ne bi nikogar odpustili v pravem pomenu besede. Upamo, da bo kakšnih 15 do 20 naših delavcev zaposlila steklarna. Nekaj ljudi bomo rešili odpusta tako, da jih bomo premestili iz enega obrata v drugega, kakšna desetnica pa bo takšnih, ki jih bo mogoče upokojiti. To so starejši delavci in bolehní ljudje, naša kadrovska socialna služba pa v tej smeri že deluje. Število teh, ki jih je treba odpustiti, bi bilo manjše, če bi takrat, ko se je na obratu v Mokrem poču pojavila silikoza, bile takoj podvzete potrebne mere, in ljudje prekalificirani ali zaposleni drugod.

Naša tretja nevšečnost je tržišče. Ni prehlada in tudi to nas tolaži, da ne more biti dolgotrajna. Prodaja naših peskov se je zadnje čase ustavila. Potrebe po njih niso nič manjše, kot so bile, le plačilnih sredstev zmanjkuje. Za približno 150 milijonov din dolžnikov imamo, to pa je za nas, ki bomo obrnili letos 750 milijonov din čez vse leto, kar precej. Tolaži nas zavest, da se bo z novimi gospodarskimi ukrepi izboljšalo stanje prav v kolektivih, ki so naši odjemalci in da bo nato naših težav konec.

Rudarji iz rudnika Globoko pri krojenju jamskega lesa.

KAKO DOLGO ŠE: „SREČNO!“?

Za senovski premogovnik in njegove rudarje velja vprašanje v naslovu. Niti najmanj ne gre za grožnjo nesreče, pač pa je posredi negotovost o bodočnosti premogovnika, še boljše: o negotovosti vsega Senovega.

Uvajanje sodobne mehanizacije onemogočajo tu premogovni sloji in težke geološke razmere. Kljub prizadevanju vseh odgovornih v rudniku niso v zadnjih letih mogli zamenjati klasične prečne okopne metode s sodobnejšo. Čeprav je finančni težav na pretek, je rudnik prešel na mehanizirani transport z enoverzijskimi transporterji. Uvedbo mehaniziranih nakladalcev pri napreduvanju prog v jalovini je najnovejši dokaz, da si rudnik z vsemi silami prizadeva povečati storilnost in produktivnost. Kljub vsem prizadevanjem pa so ostale storilne skoraj enake kot doslej. Vzrok je v revnejših slojih, v večji globini odkopavanja, v velikem pritisku v posameznih oddelkih, v veliki samovnetljivosti premoga in požarih, v zelo težkih hidroloških razmerah, pomanjkanju delovne sile in podob-

ni. Delovni pogoji pa so se, vsaj kar zadeva varnost rudarjev, z uvedbo mehaniziranega transporta močno izboljšali.

Do konca aprila letos je proizvodnja za 0,9 odst. manjša od planirane, hkrati pa je uredničenih le 32,9 odst. letnega plana za 1965. Poslabšala se je tudi kvaliteta, ker je letos več drobnega premoga, ki ima na tržišču nižjo ceno. Vzrok za to so odkopavanja v bližini obzorij, kjer je premog zdrobljen zaradi zrušenih odprtih slojev pod pritiskom. V prvih štirih mesecih letos je bila vrednost celotne proizvodnje za 2,1 odst. izpod planirane.

Prva naloga senovskih rudarjev je kar najbolj izkoristiti vse tehnične in organizacijske možnosti za povečanje storilnosti dela, druga naloga pa povečanje disciplin, saj je vedno več bolniških in neupravičenih ter drugih izostankov, ki negativno vplivajo na izpolnitev proizvodnih nalog.

Vsi Senovčani dobro vemo, da je Senovo nastalo zaradi rudnika, ki daje prebivalcem tja izpod Bohorja do Kozian

»Razorožil sem italijansko posadko«

Anton Škvarč iz Fara ob Kolpi.

F. GRIVEC

V Batajsk, mestoce na južo Sovjetske zveze, se je pred dvajsetimi leti vrnil iz vojne vojak Pjotr Mihajličenko. Vrniti se je, ko je preživel vse nadloge in tegobe grobnega frontnega življenja. Med vojno so bili Batajsk zavzeli fašisti. Pjotrova hiša je bila požgana, toda družina je na srečo ostala živa.

Mihajličenko je šel delat v tovarno. Znova je zgradil hišo, v nji pa je njegova žena imela na vidnem mestu šatuljo, v kateri je bilo shranjeno vse, kar je bilo Pjotru Mihajličenko najdražje: vojaške medalje in neki dokument — dva lista sivkastega papirja, na njima pa v srbsčini napisano, da je bil Pjotr Mihajličenko od leta 1943 borec Prve udarne makedonsko-kosovske brigade in da se je skupaj z jugoslovanskimi partizani pogumno boril proti Hitlerjevce. Podpisan komandant brigade — Petar Brajović (Džuro).

Spomin na more ohraniti vsega, kar je človek preživel in videl. Mihajličenko se zdaj več ne spominja nazivov vseh jugoslovanskih mest in vasi, iz katerih so partizani izganjali mrzke fašiste. Toda nikoli ne bo pozabil imen in likov tistih, s katerimi je hodil po vijugastih gorskih

Skupaj so se borili

stezah, tistih, s katerimi je delil kruh in strelivo, tistih, s katerimi je skupaj prelivl svojo kri.

Mihajličenko je posebno drag spomin na njegovega partizanskega komandanta, pogumnega »Džuro«, odločnega in pravičnega človeka.

Konec aprila je bil Mahajličenko zvedel, da bo na mednarodnem srečanju vojnih veteranov delegacija Zveze borec Jugoslavije vodil general-podpolkovnik Petar Brajović. Mihajličenko si je vzel dopust in prišel v Moskvo. Vznemirjala ga je samo ena misel: ali ga bo njegov nekdanji komandant spoznal, saj je minilo že dvajset let.

V veži hotela »Moskva« je zelo živahno; slišati je pogovore v raznih jezikih. Možje v vojaških uniformah in v civilni obleki, z vojaškimi odlikovanji in medaljami na prsih — heroji minule vojne iz mnogih dežel —, med njimi pa skromen človek v modernejšem plašču z napetim pogledom nekoga išče.

Opirajoč se na palico je prišel visok, lep možki v temni obleki z nekaj vrst odlikovanj. In še preden ga je Mihajličenko utegnul dobro pogledati, je prišlek radostno vzkliknil: »Pjotr, Rus!« in mu stopil nasproti. Ljudje okrog njiju so kar nehotе umolknil, in dva moža, oba že v letih, oba vojaka, ki gotovo nista sentimentalna, sta stala objeta in nista mogla zadržati solz...

In potem sta se pogovarjala in pogovarjala, mešala ruske in srbske besede. Spominjala sta se tovarišev, tistih, ki so padli, in drugih, ki so dočkali konec vojne. Spominjala sta se vojnih tegob in radosti zmage.

»Ali se spominjaš prehoda čez Črni Drin?«
 »In še kako! Ali bi sploh lahko pozabil temno decembrsko bučno planinsko reko, ki smo jo prešli do grla v vodi, noseč mitraljeze? In fašisti so bili komaj kilometer daleč; ko smo prišli na obalo, niti ognja nismo smeli zakuriti. V ostrem vetru smo morali najprej na pol zamrznjeni.«

»Se morda spominjaš, kako panično so fašisti zbežali, ko so zaslišali: Rusi — napreji!«

»Morda se spominjaš, tovariš komandant, kako si nekoc tvegati življenje, da si rešil naš edini mitraljez?«

»In kako so naši v brigadi radi poslušali ruske pesmi! Peli so jih vsi naši borci — Srbi, Makedonci, Griki, Italijani in Španci.«

Da, Brajovićeva brigada je bila internacionalna. Borci so govorili v raznih jezikih, toda v bitke so šli z ramo ob ramo. In da so vsi ti ljudje različnih narodnosti bili enotna, strnjena vojaška družina — tudi to je bila zastuga komandanta Brajovića.

Tega pomembnega dne sta se ta dva bojna tovariša veliko pogovorila o marsičem. Tudi o tem, kaj sta delala po vojni, pa o svojih otrocih, ki so že odrasli ljudje (Mihajličenko ima že vnuke), pa o radostih mira in o strahotah vojne. Vojna je pustila obema hude posledice. General Brajović je izgubil nogo, obraz Pjotra Mihajličenkova nosi globoko brazgotino in z desnim očesom skoraj ne vidi.

Ko sta se srečala po dvajsetih letih, sta vnovič in z razburjenjem ponovila stari borbeni pozdrav jugoslovanskih partizanov: »Smrt fašizmu — svoboda ljudstvu!«

Fara ob Kolpi bo 22. avgusta praznično medobčinske proslave 20-letnice osvoboditve za Kočevje, Delnice in Čabar. Tedaj bodo na Zabjaku, nad cesto med Fara in Vašjo, odkrili spomenik preko 100 padlim iz teh krajev, hkrati pa bo to počastitev celotne Kolske doline in njenega prebivalstva, ki je v letih osvobodilne boja z zglodno ljubeznijo pomagalo partizanom, ne boječ se sovražnikovih represalij, požigov in morij.

Vsak dogodek iz osvobodilne borbe, ki ga iztrgamo pozabi, je prispevek k spoznavanju naše bližnje preteklosti. Takih dogodkov pa je nešteto, vsakdo jih ve na pretek in vseh nikdar ne bo mogoče zapisati.

Anton Škvarč je zdaj šef krajevnega urada v Fari in se rad spominja dogodkov iz pred dvajset let ali še več. Zadnjič, ko sem obiskal Fara, sve se kmalu zapletla v pogovor, v katerem sem zvedel za zanimiv dogodek ob kapitulaciji Italije.

Od 1942. leta sem bil sekretar mladinske organizacije za Srobotnik in Bosljiwo Loko ob Kolpi, je pripovedoval tovariš Škvarč. Naše delo je bilo predvsem zbiranje podatkov o sovražniku (v Boslji-wi loki je bilo okrog 600 Italijanov), zbiranje orožja, municije, prehrane, cigaret, razpečevanje propagandne literature itd. Tedaj sem bil tudi obveščevalec in kurir. Posebno tesno sem sodeloval s Tone-om Štincem iz Mirtovičev

in Faniko Svab iz Bosljiwe loke.

Ko je Italija kapitulirala, sem moral po nalogu rajona razorožiti postojanko v Bosljiwi loki. Ze prej sem bil povezan z dvema Italijanoma v postojanki (po kapitulaciji sta se pridružila partizanom). Bil sem mlajd in zaupal sem sreči, ko sem se oborožen napotil v postojanko. Seveda so me takoj zaprli, me čez noč večkrat zaslišali. Komandant postojanke me je poklical na razgovor. Ko sem vstopil, je pozdravil z »Eviva duce!«, jaz pa sem prav tako strumno odzdravil s »Smrt fašizmu!« Povedal sem mu, zakaj sem prišel, da je Italija kapitulirala in naj odložijo orožje, predaajo naj mi ključe od skladišč, češ da bo vse to pobrala partizan-

ska vojska, ki že čaka okrog Bosljiwe loke itd. Sprva ni hotel nič slišati, češ da niso še dobili nobenih navodil, da ne vedo za kapitulacijo. Takrat je bil, še dobro se spomnim, 8. september.

Naslednje dopoldne, ko smo se še nekaj časa pogajali, so mi izročili ključe skladišč, jaz pa sem podpisal potrdilo, da sem vse v redu prejel, njim pa da se do Osilnice ne bo nič zgodilo.

Odšli so, v postojanki sem ostal sam; čakal sem partizane in skušal prepričati ljudem, da bi jim manj odnesli po domovih. Šele dan kasneje je prišla naša vojska in ves material iz postojanke (orožje, hrano in obleko) spravila na varno...

4. julij - praznik prekomorskih brigad

V nedeljo bo Ilirska Bistrica pozdravila v svoji sredi nad 7000 ljudi: prišli bodo nekdanji borci prekomorskih brigad na veliko partizansko srečanje, ki ga je pripravil poseben odbor ob podpori in terenskih odborov te organizacije. Ze pred tem go velik partizanski pohod po Slovenskem Primorju in Istri, na katerem je nad 1500 mladincev iz Kopra, Izole, Pirana, Sežane in Postojne, pa iz Ilirske Bistrice, Nove Gorice, Ajdovščine, Tolmina, Idrije, Maribora, Celja, Pulja, Splita in Reke. Mladinci bodo prišli v Ilirsko Bistrico v sestavu 7 brigad z imeni naših pre-

komorskih brigad, v soboto pa si bo mladi rod ogledal vse tehnične priprave in sredstva, ki jih ima zdaj na voljo naša ljudska armada.

V soboto bodo v Bistrici odprli razstavo Prekomorci v NOV, ki bo nato obšla še vseh 10 primorskih občin, Ljubljano in Celje. Hkrati bodo v Bistrici odprli tudi gospodarsko razstavo, na kateri bodo seznanili javnost s povojnim gospodarskim razvojem naše Primorske. Osrednje srečanje borec prekomorskih brigad bo v nedeljo, 4. julija, kjer bo govoril politični sekretar CK ZK Slovenije tovariš Miha Marinko. Sledil bo kulturni nastop, po zborovanju pa bo tovariško srečanje nekdanjih borec prekomorskih brigad in drugih enot.

V zvezi s proslavo v Ilirski Bistrici bodo ali pa so že te dni odkrili na najpomembnejših mestih z borbenih polti prekomorskih brigad 18 spominskih plošč, od teh 12 iz Slovenije. V Bistrici bodo verjetno še letos novembra odkrili velik spomenik padlim junakom prekomorskih brigad, za katerega je izdelal osnutek kipar Janez Lenassi in inž. Ziva Baragova. — O življenju borec, o zgodovini in bojnem pohodu prekomorskih brigad je izšla tudi za- jetna knjiga PREKOMORCI, ki bo ohranila zanamcem velik in pomemben delež primorskih Slovencev, Istranov in drugih rojakov za osvoboditev domovine.

TREBNJE: patrolni pohod

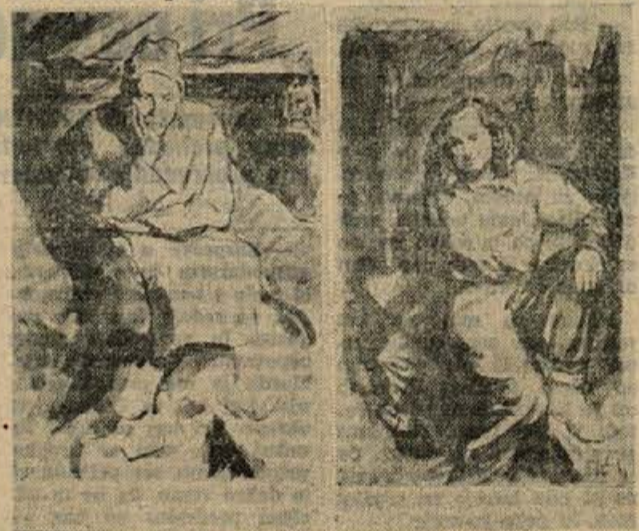
Za letošnji 4. julij, praznik dneva borca, prireja Zdrženje borec NOB iz občine Trebnje patrolni orientacijski pohod na Debenec. Letošnji pohod bo potekal samo v okviru borčevskih organizacij v občini, združenje borec pa namerava v prihodnje pritegovati čimveč članov domačih borčevskih organizacij in ZROP k udeležbi na tem pohodu. Da ne bi bila udeležba omejena samo na borčevske organizacije, so v pravilniku določili, da se lahko prijavi tudi tekmovalci in ekipe iz družbeno-političnih organizacij in društev. V nar- štru imajo, da bi pohod na Debenec prerasel v množično manifestacijo, na kateri bi sodelovale ekipe iz vse Dolenjske, in morda tudi od drugod.

Pohod ni zahteven, ekipe pa bodo morale na njem opraviti več nalog. Razen v streljanju se bodo med pohodom pomerili tudi v orientacijskih nalogah s pomočjo kompasa in partizanskih veščin. Posamezne ekipe bodo štele po pet članov. Ocenjene bodo tako, da bo vsaka ekipa dobila za posamezno pravilno rešeno nalogo določeno število točk, hkrati pa bo s točkami ocenjen tudi čas, v katerem bo ekipa prehodila pot. Zmagala bo tista ekipa, ki bo zbrala največ točk.

Tekmovanje se bo začelo 4. julija s startom ob 10. uri v Zapu- žah pri Mirni. Ob 14. uri istega dne bo objava rezultatov in raz- delitev nagrad, nato pa partizan- sko srečanje na Debenec.

Prebivalce vabimo, naj 4. julija pridejo v čim večjem številu na partizanski Debenec k sprejemu ekip! Vsem, ki bodo tekmovali, želimo čim več športnega užitka in obilo sreče na pohodu!

C. BUKOVEC

Božidar Jakac: v roškem bunkerju med nemško ofenzivo I

Božidar Jakac: v roškem bunkerju II

Komandant Vasja

Prvi komandant 15. brigade Vasja Zgonc se je rodil leta 1914 v Dragah pri Sentrupertu v siromašni družini. Imel je dvanajst bratov in sester. Četudi se je Vasja rad učil in je bil v šoli odličnjak, zanj ni bilo prostora v višjih šolah. Bil je pač samo sin proletarskih staršev. Šel se je učiti za trgovca v Zagreb. Kot vajenec je trgovino od znotraj malo videl, ker je razvažal blago po mestu. Zaradi »sitnarjenja« je moral pustiti trgovino in učenje.

Tako se je začela njegova pot proletarca. Delal je v raznih krajih v Sloveniji. Seznanjal se je z naprednim delavstvom, z ljudmi, ki so bili v ruskem ujetništvu. Začelo se mu je svitati, kaj je prav in kaj ne. Ob razslu stare Jugoslavije je takoj vedel, kako se je treba obrniti. Začel je zbirati orožje. 15. februarja 1942 je odšla v partizane prva skupina iz Sentruperta. Še istega dne so prišli na Frato. Vasjeva partizanska pot je šla od borca do strojničarja, komandirja, komandanta bataljona, komandanta odreda pa do komandanta 15. belokranjske brigade. Iz siromašnega učenca in proletarca je postal general JLA, je nosilec spominskega znaka in nešteti odlikovanj, ki jih je prejel za junška dejanja v boju in delu pri izgradnji armade.

Med nemško ofenzivo 1943 je dobila naša brigada nalogo od Glavnega poveljstva Slovenije, da evakuirala žum- beraško bolnišnico proti Pesarovini na Hrvaškem. V pred- hodnici je šla slavna 13. proletarska brigada, medtem ko je bila naša brigada v zaščitenici. Civilno prebivalstvo žum- berka je pred nami nosilo ranjence. Spuščali smo se čez cesto Sošice — Krašiči. Še preden je bila kolona z ranjen- ci čez, so pridrveli nemški tanki in začeli s topovi in

strojnicami biti po koloni ranjencev. Naša brigada se je brž spoprijela s tanki in jih zadrževala, medtem ko so se ranjenci umikali in se oddaljevali, da ga sovražnikovo orožje ne bi več doseglo. Mnogi borci, ki so bili v brigado na novo mobilizirani, so se takrat znašli prvič pred nemškimi tanki. Borci — novinci so v preplahu posnemali civilno prebivalstvo, ki je neoboroženo iskalo zaklonišče, pa tudi ranjenci so zapuščali nosila in se umikali pred rafali. Tedaj se je s pogumnim nastopom izkazal tovariš Vasja in z brzostrelko užgal po ustaših, ki so jurišali pod zaščito nemških tankov. Njemu je sledil ves komandni kader, ki se je v tem kritičnem stanju znašel. Komandanti, komisarji, četni komandirji, vodniki s političnimi delegati, skratka komunisti in skojevci so jurišali z bombami v rokah na tanke, da bi rešili ranjence in žumbarčane, bežeče pred nemško drhaljo in ustaškimi klavci, ki so z noži v rokah jurišali na ranjence in nosače. Ustaši so bili tako pijani, da so nekateri med jurišem bruhali. Na bojišču je smrdelo po alkoholu kot v najslabši beznici. Naši stroj- ničarji so z rafali pokosili na kupe teh podivjanih Paveti- čevih zverin, ki so se najraje znašale nad nezasčitenim prebivalstvom in ranjenci. Na bojišču je ostalo nešteto mrtvih ustaških krvnikov in veliko orožja. Vendar bri- gada ni imela časa, da bi se ukvarjala s plenom. Morala je pohiteti z ranjenci za 13. proletarsko brigado, prebiti ofenzivni obroč in priti na osvobodeno ozemlje.

Ko je brigada pri vasi Horvati prišla do železnice Karlovac — Zagreb, kjer je že bilo osvobodeno ozemlje, je komandant Vasja predlagal posvet. Brigadni štab je sklenil in tako sprejel Vasjin predlog, da se ponoči bri- gada vrne v Slovenijo in zasede položaj ob cesti Novo

mesto — Metlika. Ta marš je bil eden najtežjih, kar jih je naredila brigada. V eni sami noči so borci prehodili 70 km, obšli vse zasede ter se pojavili tam, kjer jih je sovražnik najmanj pričakoval. Za tako mlado brigado je bil pohod velika šola. Tistikrat je Rupnik govoril v Ljubljani, da je Bela krajina očiščena, da nima več partizanov in da je čas tu postaviti domobransko oblast. Rupnik je to tudi začel izvajati. V Metliki, Črnomlju, Semiču, Dragatušu in na Vinici so bile tedaj močne nemške postojanke, ki so jih pojačali domobranci oziroma tako imenovana Rupni- kova vojska. V te postojanke so začeli pošiljati »civilno oblast«, ki je prihajala preko Novega mesta in Gorjancev proti Metliki. Do Metlike pa ta oblast ni nikoli prišla. Za to je poskrbela 15. brigada, ki je s svojimi zasedami ob cesti Novo mesto — Metlika položila vse Rupnikove »urađ- nike« in onemogočila oskrbo sovražnih postojank v Beli krajini. V enem samem dnevu so borci 15. brigade zajeli dva velika avtobusa, polna Rupnikove svojati, z vsem arhi- vom in spremstvom, to je z okoli 80 ljudmi. Seveda so bili dobro oboroženi, imeli so močno vojaško spremstvo, ki pa ga je brigada popolnoma uničila.

V teh Rupnikovih poskusih, da uvede v Beli krajini svojo oblast, je 15. brigada uničila okoli 200 sovražnih vojakov, 18 motornih vozil in zapolnila veliko orožja. Za- radi agilnosti brigade je moral sovražnik zapustiti vse betokranjske postojanke. Stirinajst dni po nemški ofenzivi so vse naše vojne in civilne institucije znova redno po- slovale. Iz tega se vidi, da je bila 15. brigada pod vod- stvom tovariša Vasje v tej ofenzivi zelo uspešna. Komand- ant Glavnega poveljstva za Slovenijo Franc Rozman-Stane o o njej govoril zelo pohvalno. Celot komandant štaba VII. korpusa, ki je bil zelo skop s pohvalami, je pohva- lil Vasjevo brigado. Po teh bojih pa je postala brigada samozavestna in sposobna za težje akcije. Za vse akcije pa gre prav največ zaslug tovarišu Vasji.

RUDI PUŠENJAK-URAGAN

Nemci.

Ti prihajajo počasi sklonjeni, hribi se primikajo, gozdovi jih potiskajo navzdol, v vinograde, v njih, v deteljščja, k njim, ki so še vedno praznih rok in nemi. Gluhonemi. Velikanski.

Morda ne prihajajo z vseh strani.

Lajajo. Psi se zaganjajo v lajež. Glave trzajo, nemoč zavalovi, od pragov do plotov, pa po vasi, bosa in gola nemoč, zasopla od večernega bežanja. Slabji in praznih rok vedno beže navzdol, k rečici, ampak ta je

kaj gredo od vseh strani, zakaj ne streljajo. Neznosna je ta tišina, znoreli bi od nje, od tuljenja psov. Pa vsaj zmerjajte.

Moški in ženske kalijo svit, švigajo čez prazna dvorišča, vse je golo in majhno, zemlja tako majhna, da se niti oči ne morejo skriti, nobenega upa, nobenega spomina, vse se vidi, nekam pa morajo iz njihovega očesa in tega kroga okoli vasi, okoli hiš, okoli vratu, ki ga stiskajo, ni mogoče dihati od te nepropustne, neraztegljive verige, ni mogoče zatarnati od razdivjanega lajanja pod steno neba, zavaljeno na strehe in devesa.

deli ga bodo, na podstrešje, zlezli bodo gor, v seno, nikakor ne, zažgejo ga, v kad, streljali bodo, na gnojščje, tako je, ne, bodli ga bodo z bajonetom, o bog, o rabelj, najbolj krvavi, kaj smo ti prizadeli, s čim smo se tako pregrešili, nismo ti približal sina na križ, nismo se ti pomočilj v brado. Da, preklinjamo svetnike, preklinjamo jih, kakor preklinjamo tudi žene, tudi sebe. Da, delamo ob praznikih, saj moramo, pocrkali bi, ko bi ne delali. Držimo se pravoslavnih postov, in nepravoslavnih tudi, vedno se postimo, in v cerkev gremo, kadarkoli utegnemo, o bog, kaj te res

Niti komunističnih letakov fantje nimamo kam skriti, sežigajo jih, pa gorijo počasi, ugašajo, razpihavajo jih, čepijo za zelenikami, za ogradami. Nemci bodo videli, da je gorel papir, teptajo ga, plešejo s klecavimi nogami.

Ej, nora glava, zakaj nisem ubogal Dušana Katića, ko je klical v oddelek. Jaz pa sem obljubil, brž ko omlatim žito, in si priskrbim še sto nabojev. Zda! umri, umri kakor ovca.

Kam bom z vojaško knjižico. Če jo raztrgam, kje naj jo raztrgam, kako naj jo raztrgam.

Pa kraljevo sliko. Nisem kriv, to smo vsi kupovali, imeli, tudi Hitler je kralj, vsi imajo kralje.

Knjiga. Zaradi knjige izgubiš glavo, kje je knjiga, ki jo je dobil otrok za izvrstno učenje.

Ampak jaz sem čist kmet, ne maram komunistov, in vedno sem bil proti njim. Nemci pa so pametni ljudje, imajo spiske sumljivih. Ženske, ne norite, umaknite se v hišo, zaposlite se, delajte kaj, nočem slišati vašega glasu.

Mož se usede na prag, izvleče leseno škaflo, hoče si zvit cigareto, na svojem pragu je, ničesar noče videti, ničesar mu ni mar, noče slišati, niti soseda ne.

Močno žganje, Šnaps, osem let staro, vojaki, gospod častnik, hočete žganja. Srbskega. Šnaps, ni boljšega na svetu. Šnaps.

Nemec s puško razbije litrsko steklenico, kmet se nasmehne, mahoma pa se mu spači obraz, ker ga je puškino kopito udarilo med rebra, z mokrimi hlačnicami se skloni in vzame v roko vrat razbite steklenice, gleda Nemca: ne ve, s čim mu naj zdaj postreže.

Nimamo kam, usojeno nam je tako, če moramo umreti, pač moramo: domači, otroci, snaha, bodite okoli mene, jaz bom odgovarjal za vse, vi samo molčite. Mlajšji ste, samo molčite.

Mnogi bežijo, slišijo in ničesar ne slišijo: preko plotov bežijo tudi drugi, skrivajo se, odkrivajo se, kjerkoli se skrivajo, so odkriti: od pušk in strojnic se lomi nebo, čisto, brez vetra. Strma gosta višina. Zavetje samo za zvezde. Ljudem pripada zamlja, debela, julijska, niti rezilo motike se ne more skriti vanjo; dečki, prestreljeni v drevnih vršičkih, padajo z vej topo kakor prezrele kutine. Potem mirujejo in molčijo tu, na tem koščku zemlje, osvojenem samo s telesom, psi pa jih vohajo in skačejo čeznje. Mirujejo in molčijo tudi moški in ženske, ki so v teku ozaljšali plotove. Mnogi pragove. Nekateri ob plugih ali s sekirami. Da bodo tisto, kar so bili od nekaj.

Niso vsi pogumni, kakor tudi niso bojevi vsi tile, ki gologlavi in prepričani, da nimajo kam, stojijo zasajeni med otroke in žene.

Če smo kaj krivi, potem smo krivi s tem, da smo ljudje, in kmetje, in da smo živi. Zato streljajte, pravico imate, vse imate.

DOBRICA ČOSIĆ:

KRIVI SMO, KER SMO LJUDJE, KER SMO ŽIVI

plitva, brez bregov, ljudje pa veliki, vidijo se z vseh strani, kakor Planina. Spet nazaj in spet bežijo. Se vedno so gluhonemi, brez glasu, razgreti, raztrgani od svoje neme prestrašenosti.

Oni pa obkoljujejo. Vedno gostejši in bližji so. Psi se vzpenjajo ob plotovih. Prvi se zaganjajo v češplje.

Iz prvih ograd okoli vasi vzletavajo kosi, oslepljeni od hrušča se zaletavajo v krošnje jablan, pa-

Tovariš Tito med pripravljanjem bojnih ukazov med NOB

dajo na staro seno, in spet letajo nizko, vedno nižje; pod vojaškimi čevlji ječijo vrtni plotovi, krhki in uborni.

Vojno stanje je, morda se vojska uri, stopa naravnost proti vsemu, kar ji je na poti, vojska gre skozi vodo in skozi doline, skozi vinograd in drevesnico, ampak za-

Odlomek iz romana LOČITVE, ki je izšel pri Državni založbi Slovenije v prevodu Janeza Gradišnika

Potem krogle prav preluknjajo tišino, zeleno sadje, listje, podboje; nekateri se umirijo, skriti v zidove hiš in hlevov, nekateri ostanejo med razbitimi strešniki, ohlajajoč se, mrtvi. Psi se zaganjajo v bežeče.

Vse postelje se iznakazuje, modre in bele slamnice, razparane in na mah mrazotne, izparevajo strah, razlezel se je po dvoriščih, sadovnjakih in poteh, hrapav in piskav v brezupu, in hiše so vse hkrati zajzljale, davj jih bežanje, ker nebeška streha vendar ne gori; vrata ječijo in neprenehoma nihajo. Okoli ljudi in za njimi se noro zaganja perutnina in mačke.

Treba je vzeti nekaj s seboj, nekaj svojega odnesti ven, rešiti, vsaj ta edini porcelanasti krožnik, vsaj prazniške nogavice, otroško srajčko, fotografijo iz okvira, mavčevega psička z okna, vsaj sajavo svinjsko glavo, ki je ostala od pitanke, škropilnico za vinograd, zemljiške papirje o posestvu, kje so zemljiški papirji o posestvu, vse je treba odnesti ven, vse vzeti s seboj, pa človek ne ve, kaj: ker do pasu brede po vreščanju otrok, glave udarjajo ob zidovje, v nečke, v tramove, pesti so polne las, vsi smo zdaj strašno bogati, roke pa imamo kratke, roke imamo slabe, da bi človek ponorel: hiš ni mogoče spraviti pod pazduho, tudi ne žitnic, tudi ne kleti; reši živino, živina je življenje, muka, beketa in rezgeče, zaradi streljanja je tako zategnila vrvi in verige, da je ni mogoče odvezati, zato jo tolčejo s pestmi po nagobčnikih in očeh, ampak najprej je treba rešiti družino, najbolj goló življenje, ko ni mogoče nič drugega, nič.

Oni, Nemci, zeleni in nemi, govorijo samo s kazavci na petelinih, neločljivo so zrasli s kopiti pušk, in se počasi, korak za korakom za svojimi psi, skupaj z njimi zarinjajo v vas, v slivnike, v senike, v nespametna kratka bežanja, da nič ne smukne skozi, da vse polovijo. Na tiste, ki niso pri miru tam, kjer so se znašli v nedeljo in ob svitu, spuščajo pse, umirjajo jih s kroglo, polagajo na zemljo; ta je tako njihova vedno kmečka, že od Adama: tiste, ki se jim zbudijo upanje, da je strah hitrejši od ene krogle, dohitijo z rafalom. Ne varčujejo s strelivom, veliko več ga je kot ljudi v kmečkih suknhah in kapah. Ženske tudi upornike porajajo in partizane hranijo. Tudi otroke, rastejo, da bi bili nasledniki očetov, kurirji so, ogledniki. Tudi krave, hranijo jih. Tudi konje, ponosni so nanje. Tudi ovce, oblačijo jih. Tudi peteline, zgodaj jih prebučajo. Tudi pse, sporočajo jim, naj bežijo. Tudi sadje, čeprav ni dozorelo. Vse.

Kam skriti otroke, vsaj tega sina, pod posteljo, pod slamnico, vi-

ni? Ni mogoče, da bi te ne bilo. Kako je mogoče, da te ni. Vse gosposke ubogamo, kolikor je le v naših močeh, prostovoljni mučenci smo, od nekaj plačujemo dolgove za vse, kako naj si obvarujemo dihanje, samo to, golo dihanje. Treba ga je obvarovati, ne za veselje, temveč za trpljenje ga je treba obvarovati, moramo za smrt, drugo in drugačno, moramo, ampak zdanilo se je in lepo se vidi, oni pa so na vseh straneh in povsod, ne moremo na polje in v gozd, nismo ptice, nismo mušice, in še tedaj bi nas videli, tako golo je nebo. Ljudje smo, tožiti moramo.

Ženske to še morejo, ampak to spominja na maščevanje, in odpor, zato orožje zvišuje in zdebiljuje glas. Tudi psi. Nekateri se razumejo, stojijo in gledajo suho gobo na brestu, ostareli brus, obrabljeni kamnite stopnice. Nekdo hoče, sam ne ve zakaj, delati isto kot vsako jutro: vzal je kanglo z vodo in zaliva zelje za hišo. Otrokom se zdi, da sanjajo strašno igro in nezaslišani lov. Dečki se spuščajo po vrvi v vodnjake, uzrejo se v ogledalcu vode, zbojijo se sami sebe, utopili se bodo, ne, tukaj so sami, temno je, ne morejo biti sami, videti morajo, kaj bo z drugimi, pa zbežijo navzgor k svetlobi, k modri jasni neba, ki omamlja z višino, je podobna rešitvi. Dečki plezajo v pajkovo mrežo. Menda ne bodo pregledali vsakega drevesa in vejice, njihovi psi menda ne plezajo po drevju. Dete stiska obraz v materina nedra, tu ga ne bodo videli, se zvija v klobčič okoli očetovih nog, blodi z rokami okoli kolen in jih objema, ta pa se s pestmi obeša na svoje lase, kratki so, kaj more: psovka bi bila zdaj isto kot smehljaj, sklomi se, zabada nohte v zemljo, ta pa se je, prekletnica, strdila, skovala, noče živih.

Sinek, ali slišiš, nimam kam s teboj.

**награда
од
100.000
РАЈХСМАРАКА У ЗЛАТУ!**

100.000 РАЈХСМАРАКА У ЗЛАТУ ДОБИЋЕ ОНАЈ КОЈИ ДОВЕДЕ ЖИВА, ИЛИ МРТВА КОМУНИСТИЧКОГ ВОЂУ ТИТА.

»100.000 zlatih mark dobi ta, ki pripelje živega ali mrtvega komunističnega vođjo Tita« — so pisali naduti fašisti in mistili, da se bo kdo polakomnil judeževih grošev. Idealj revolucije so bili mnogo višji in svetlejši: nacionalna in socialna osvoboditev domovine, ki je šla za tovarišem Titom skozi vse gorje do končne zmage!

Namesto stavb delajo opeke

Nevšečnosti, ki so posledica omejitev v investicijski izgradnji in omejitve kreditov za obratna sredstva, so tako kot druge kolektive gradbenice prizadele tudi gradbeno podjetje SAVA v Krškem - Lani 141 milijonov obratnih sredstev, letos samo 38 milijonov - Kolektiv išče rešitev v proizvodnji gradbenih materialov

Restriktivske mere pri investiranju imajo za posledico, da investitorji razpolagajo letos s skoro polovico manjših sredstev kot lani 100 milijonov din, ki jih je lani kdor koli namenil investiranju, se je letos skrčilo na 52 milijonov. Novi predpisi so brez dvoma najbolj prizadele gradbenice, saj je poplava investicijskih naročil kar iznenada presahnila.

Tej nevšečnosti pa se je pridružila še nova, pomanjkanje obratnih sredstev. Gradbeno podjetje SAVA iz Krškega je 1962. na primer ustvarilo 236 milijonov družbene bruto proizvoda, pri tem pa je imelo na voljo za 24 milijonov din kreditov za obratna sredstva in 21 milijonov din v lastnem poslovnem skladu. Njihove zaloge so bile hkrati vred-

ne 24 milijonov din. Lani so ustvarili 900 milijonov din vrednosti in pri tem uporabljali 100-milijonski kredit za gradnjo stanovanj za trg, 20-milijonski kredit za obratna sredstva in 21 milijonov din iz lastnega poslovnega sklada.

Letošnji plan je zaradi manjšega povpraševanja po gradnjah nekoliko nižji od lanskega. Letos naj bi ustvarili 760 milijonov din vnovčene realizacije, obratna sredstva, ki so jim na voljo, pa so precej manjša kot lani. Imajo le 17-milijonski kredit za obratna sredstva in 21 milijonov din sredstev iz lastnega sklada, medtem ko jim je bil 100-milijonski kredit za gradnjo stanovanj za trg ukinjen. Če upoštevamo, da imajo v podjetju za približno 55 milijonov din zalog, jim

prede do kaj trda. Povpraševanja po gradbenih storitvah pa skoroda ni.

Obrtniki, ki so prej rade volje prevzemali obrtniška dela, zahtevajo zdaj predumje. Če jim gradbeno podjetje ne more nuditi predumja, ne mara dajati blaga na upanje.

Kolektiv SAVA se je znašel pred zapletenim in resnim vprašanjem, kaj storiti. Odlasati ne kaže, to so vedeli že lani in so se na srečo že v jeseni pričeli pripravljati na nevšečnosti, ki jih je bilo letos pričakovati. Prej so gradbeno mehanizacijo povečevali z vsakoletnimi nakupi za kakšnih 15 milijonov din. Lani so se raje odločili za nakup strojev, namenjenih gramoznicam in proizvodnji betonskih zidakov. Na tržišču je po tovrstnem blagu povpraševanje, v Zagrebu pa je

veliko gradbišč, kjer gradijo brez števila stanovanj. Tamkajšnja gradbena podjetja zelo iščejo betonske zidake in gramoz boljših vrst.

S 15 milijoni din so kupili opremo za gramoznico in delo v njej organizirali veliko bolje, kot je bilo prej. Na posameznih delovnih mestih, ki so delala prej samo v eni delovni izmeni, delajo zdaj v dveh izmenah, na delovnih mestih, ki so delala prej v dveh izmenah, pa celo v treh. Naročil je dovolj in kot upajo, bodo od 760 milijonov din vnovčene realizacije, letos s prodajo gramozov in betonskih zidakov ustvarili najmanj 200 milijonov. Prav lahko pa se zgodi, da bo ta dejavnost ustvarila celo 350 milijonov do 450 milijonov din vnovčene realizacije. Gradbeno podjetje SAVA v Krškem je torej le našlo eno izmed poti iz zagate, prav razveseljivo pa je tudi to, da v kolektivu ni slišati kritik na račun omejitvenih predpisov, pač pa celo izjave, da je bil skrajni čas začetni z vestnim gospodarjenjem!!

M. J.

Gostinci si želijo boljših cest

Osnovni problem v gostinstvu in turizmu v krški občini so ceste. Cesta proti Celju in Stajerski je od lanskega leta razkopana in nepripravljena za promet, krški most je še veno tak, kot je bil, obvozne ceste pa skrajno zanemarjene. Gostinstvo v občini naj bi po družbenem planu letos ustvarilo 154 milijonov din realizacije. Do konca junija ustvarjeni promet je dosegel 103 milijone din vrednosti, kar pomeni, da bo letni plan kljub nevšečnostim dobro izpolnjen. Družbeno gostinstvo v krški občini ima razen slabih komunikacijskih zvez še eno težavo: vsa gostišča razen enega so v zasebnih stavnah, toda kljub velikemu trudu družbeni go-

stinci doslej še niso uspeli nobeno zasebno stavbo, v kateri imajo gostišče, odkupiti. Letos bodo v večini gostišč izvedli manjše adaptacije in nakupili nekaj nove opreme, gostinskih zmogljivosti pa je v občini dovolj.

Ljudje so poštени!

Tovariš urednik!

Pred dnevi sem se vozil z vlakom iz Straže v Novo mesto. Ker je kazalo na dež, sem uzel s seboj dežni plašč, vendar sem nanj ob prihodu v Novo mesto pozabil, ko je posijalo sonce.

Med opravki v mestu sem se domislil dežnega plašča, zato sem takoj odšel na železniško postajo in po njem povpraševal. Vlak iz Straže je še stal na tiru, vendar mojega plašča ni bilo v njem. Vprašal sem tega in onega, kje bi pozabljeni plašč dobil, končno sem ga izsledil pri blagajniku. Pri čiščenju vagonov je plašč našla snazilka Rozi Furman s Trške gore in ga oddala.

Ker se danes rado govori o nepoštenosti ljudi, bi rad ob tem primeru pokazal, da poštenost med občani še živi. Ob tej priložnosti se tudi tovarišici Furmanovi lepo zahvaljujem!

BOJAN PAVLIN
Straža

5 mesecev prometne vzgoje v sevniški občini

Šole in podjetja pomagajo vzgajati pešce in kolesarje — V kratkem bodo pregledali kolesarnice in kolesa v njih — Napovedanih je več tekmovanj »Kaj več o prometu«

V Sevnici so se z veliko zavzetostjo lotili akcije za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu. Komisija za prometno varnost je pripravila obsežen delovni načrt in že seznanila z njim vse šole in delovne organizacije.

Solam in otroškima vrtecma je razposlala več izvodov knjižice »Predšolski otroci v

prometu«. Šole in delovne organizacije so prejeli tudi 3000 letakov in zakon o prometni varnosti.

V akcijo se je že takoj na začetku vključila tamkajšnja delavsk univerza, ki bo od 1. junija do 31. oktobra priredila niz predavanj o prometu. Pripravljenih ima tudi nekaj prometnih filmov, ki jih bodo imeli priložnost videti vsi obiskovalci predavanj in kino predstav. V tem obdobju bo v sevniški občini več tekmovanj z naslovom »Kaj več o prometu«. V vseh podjetjih bodo v kratkem začeli pregledovati kolesarnice in tehnično opremo koles. Lastnike bodo opozorili na sleherni pomanjkljivost, ki jo bodo zasledili pri pregledu.

Komisija za prometno varnost v Sevnici upa, da bo z resnim vzgojnim delom in temeljitim nadzorom nad vozili zavarovala pred morebitno nesrečo na cesti vse tiste pešce in kolesarje, ki iz ne-

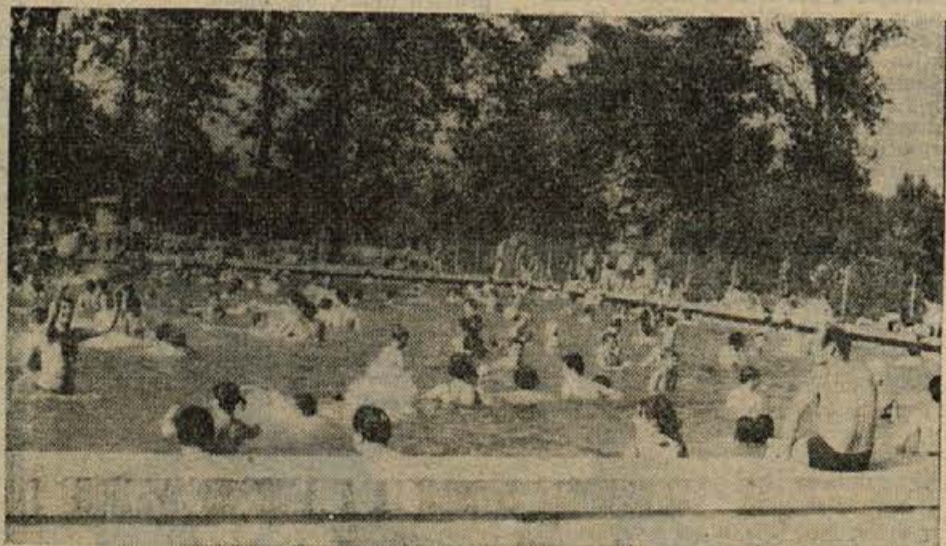
vednosti še marsikdaj kršijo prometne predpise. V šolah in delovnih organizacijah so pokazali veliko voljo za pomoč pri tej akciji.

Skupščina v Trebnjem o kmetijstvu

V petek, 2. julija, bo občinska skupščina Trebnje na 6. skupni seji obeh zborov razpravljala o pogodbenem sodelovanju v kmetijstvu, o gostinski in turistični dejavnosti v občini in o bančnem poslovanju v novem gospodarskem sistemu. Odborniki bodo poslušali poročilo službe za požarno varnost, potrdili bodo letni davčni račun za 1964, sprejeli odlok o prometnem davku od nepremičnin in premoženjskih pravic, potrdili pogodbo o opravljanju in financiranju službe pravne pomoči, izrekli več garancij ter potrdili volitve in imenovanja.

Na sejmišču malo prometa

Zaradi preobilnega kmečkega dela tokratni ponedeljkov prašičji sejem v Novem mestu ni bil posebno dobro obiskan. Živinorejci so lahko izbirali med 477 naprodaj pripeljanimi prašički, medtem ko je bilo odkupljenih le 258. Od zadnjega sejma se cena ni spremenila: 4.000 do 8.500 din so zahtevali za manjše pujske ter 9.000 do 19.000 din za večje, stare od 3 do 6 mesecev.

V nedeljo bo v Brežicah, ob Krki in v čateških Toplicah prostora za 5.000 gostov — pridite!

Dan borce praznujejo letos v Brežicah prvič kot turistični dan. V zdravilišču in ob Krki do Krške vasi bodo 3. in 4. julija lahko postregli do 5.000 obiskovalcev. Brežičani gostoljubno vabijo vse, ki želijo preživeti prijeten dan v lepi okolici Krke, da ne zamudijo te priložnosti.

Na kopališču ob Krki bo proslava že v soboto zvečer. Združena bo z ognjemotom, baklado in sprevedom osvetljenih čolnov po Krki do gostilne Grič.

Gostje, ki bodo prišli s šotori, se bodo

za dva dni lahko utaborili na lepem prostoru ob avtomobilski cesti. Na zabaviščih ob Krki in v Čateških Toplicah bodo v soboto in nedeljo igrali za ples zabavni ansambli.

Gostinski delavci bodo postregli obiskovalce z izbranimi jedili in pijačami. Dobro so se založili zlasti s cvičkom in kapljico iz bizeljskih vinogradov. Pridite, ne bo vam žal! — Na sliki: vsakdanji vrvež v novem bazenu v Čateških Toplicah.

»BRODOKOMERC« Rijeka nudi lastnikom tujih plačilnih sredstev - deviz

POPUST OD 20 - 50 ODSOTKOV

»BRODOKOMERC« — Rijeka, Beogradski trg 3/II, je s svojo prodajno mrežo zagotovil svojim kupcem pri nakupu s tujimi plačilnimi sredstvi — devizami široko izbiro industrijskega blaga po posebno znižanih cenah (tudi do 50 odst.).

TELEVIZIJSKE APARATE, RADIO APARATE, GRAMOFONE

in druge izdelke naslednjih proizvajalcev:

»RADIOINDUSTRIJA« Zagreb (RIZ), Zagreb — »RUDI ČAJEVAC«, Banjaluka — »ELEKTROINDUSTRIJA« (RR) Niš

hladilnike tovarn: »OBOD« — Cetinje in »GEORGI NAUMOV« — Bitola

šivalne stroje tovarne »VLADO BAGAT« — Zadar

pralne stroje, štedilnike in drugo gospodinjsko opremo tovarne »GORENJE«

Z 20 odst. popustom vam nudimo tudi vse ostalo industrijsko blago iz maloprodajne trgovske mreže, kakor tudi ves gradbeni material in drugi material za gradnjo hiš; prodamo vam tudi dograjene hiše in stanovanja ter tovarne avtomobile TAM, nosilnosti 2–5 ton s 30 odst. popustom.

Za vse naštetu blago, zlasti za gradbeni material, se pri nakupu obračate na naše predstavništvo:

PREDSTAVNIŠTVO »BRODOKOMERCA«, Ljubljana, Poljanska cesta 20-C/III - telefon št. 314-280

NACIN VPLAČILA:

1. Iz inozemstva — z bančnim nakazilom v korist računa št. 433-11-1-95 »BRODOKOMERC« Rijeka pri Narodni banki — filijala Rijeka; — s čekom na naslov »BRODOKOMERC« Rijeka in v korist našega državljana;
- s poštno nakaznico na »BRODOKOMERC« Rijeka — ali katere druge poslovne organizacije, z oznako naslova koristnika v državi in namenom vplačila na hrbtni strani nakaznice.
2. V tuzemstvu s prenosom iz lastnih deviznih računov, na račun »BRODOKOMERC« Rijeka št. 433-11-1-95, pri Narodni banki — filijala Rijeka;
- z inozemskimi bančnimi čeki, ki se glasijo na ime koristnika, z vplačilom istih pri najbližji filijali Narodne banke in v korist našega gornjega računa;
- s čekom na naslov »BRODOKOMERC« Rijeka in v korist našega državljana;
- s plačilom v gotovini pri eni izmed naših zgoraj navedenih predstavništev; z vplačilom gotovinskega zneska na naš naslov s priloženim ali vrednostnim pismom.

V vseh primerih je potrebno zlasti točno navesti ime in naslov koristnika vplačila.

Vplača se lahko v vseh konvertibilnih valutah.

Z dobro organizacijo omogoča »BRODOKOMERC« svojim kupcem, da svoja vplačila hitro realizirajo. Garantno pismo vam izstavimo takoj po vplačilu oz. ga pošljemo tovarni, pri kateri boste naročili željeno blago.

Dolenjski list je sestavni del Socialistične zveze v občini

V soboto dopoldne je bila v Novem mestu redna seja izdajateljskega sveta našega medobčinskega, pokrajinskega glasila SZDL, katere so se udeležili člani sveta: Slavko Dokl (predsednik), Slavko Lupšina (Brezice), Jože Skof (Črnomelj), Slavko Smerdel (Krško) in Rudi Brinšek (Ribnica), medtem ko so bili štirje člani sveta opravičeno odsotni. Na seji so sodelovali predsedniki občinskih odborov SZDL: Vlado Deržič (Brezice), Franc Stajdohar (Črnomelj), Stane Lavrič (Kočevarje), Peter Markovič (Krško), Elka Grlec (Sevnica) in Tone Žibert (Trebneje), navzoči so bili tudi vsi člani uredniškega odbora našega tednika. Na seji so člani sveta in predsedniki ObO SZDL konkretno primerjali stališča občinskih odborov SZDL o sedanjih in bodočih nalogah Dolenjskega lista s težami o mestu, vlogi in nalogah tiska, radia in TV v razvijanju družbeno-ekonomskih odnosov. Hkrati so obravnavali tekoče probleme našega časnika in dali mnogo pobud za odpravljanje težav, ki grozijo domačemu listu celo z začasnimi prenehanjem izhajanja.

Člani izdajateljskega sveta našega tednika in predsedniki občinskih odborov SZDL so se tokrat temeljito seznanili s pisano vrsto vprašanj, izmed katerih mnoga spodbujajo kolektiv uredništva in uprave lista k nadaljnji rasti kvalitete, obsega in naklade, mnoga — nerešena — vprašanja pa hkrati ogrožajo obstoj pokrajinskega glasila Dolenjske. O vsem tem smo že marsikaj povedali ob 15-letnici izhajanja Dolenjskega lista, uvodnika v zadnjih dveh številkah pa sta tudi govorila o stališčih našega časnika do tež o nadaljnji vlogi tiska, radia in televizije. Ocenjevanje sedanjega stanja v domačem pokrajinskem tedniku lahko strnemo v tehle nekaj kratkih ugotovitev, s katerimi mi so se v soboto seznanili člani sveta in predsedniki ObO SZDL.

1. Zaradi neizpolnjevanja podeljenih pogodb oziroma zaradi številnih ne podpisanih pogodb zahaja domači pokrajinski časnik v neobvezne finančne težave, katerih ni in ni konec. Prav zaradi tega je v resnici (tako kot skoraj vsi slovenski pokrajinski politični te-

li listu pri izvrševanju njegovih odgovornih nalog. Glede ekonomske cene je menil, da je pri tedniku zdaj še ne bomo mogli v celoti uveljaviti letna naročnina bi pri sedanjih stroških morala poskočiti od 1200 dinarjev na približno 3600 dinarjev; občinske skupščine bodo pri tem morale še vedno pomagati. Ne bi pa smeli dopustiti, da bi list zaradi pomanjkanja denarja pretirano zmanjšal obseg; s tem bi postal kaj hitro suhoparen. Najbližja je rešitev glede večjega sodelovanja. »Vsi smo pisemeni,« je dejal tovariš Dokl, »in bi lahko s pisano besedo veliko več nudili našim bralcem in občanom, kot to delamo doslej.«

Obveščanje je nujno potrebno

STANE LAVRIČ, predsednik občinskega odbora SZDL iz Kočevja, je med drugim poudaril, da sta vsebina in pomen domačega tednika vedno večja in bralci obsega odobravajo. Kvaliteta lista pa je odvisna tudi od nas samih; če bi hoteli vplivati na vsebino lista, bi morali pač več pisati. Prav je, da ima devet področnih občin svoje glasilo; v kočevski občini smo sredstva za list zagotovili s proračuna in jih tudi redno pošiljamo. Tu ne sme biti težav, saj je kolektiv, ki po našem naročilu tednik ureja in izdaja, odvisen od teh sredstev.

Krško: prihodnje leto ena in pol ali celo dve strani

PETER MARKOVIČ, predsednik občinskega odbora SZDL iz Krškega, je obvestil člani sveta in kolektiv Dolenjskega lista, da zaradi visokih stroškov (nekaj nad sedem milijonov dinarjev) občina ne bo več redno izdajala glasila »Naš pogovori«; izhajalo bo le občasno, po potrebi. Pri sedanjem položaju v občini ne morejo zbrati dovolj sredstev za oba lista (Dolenjski list in občinski mesečnik). Če bi za pokrajinski tednik čez noč uvedli ekonomsko ceno

— 3600 dinarjev — bi list prav gotovo doživel velik padec in kateremu so zaupali uredjanje in izdajanje časnika, je razpravljaj Vlado DERŽIČ, predsednik ObO SZDL iz Brezic. »Kakor ne moremo dela Socialistične zveze postaviti na ekonomsko ceno, tega verjetno tudi ne moremo narediti z Dolenjskim listom, ki je sestavni del SZDL v občini,« je med drugim poudaril tovariš Deržič, ki je priporočil vsem občinskim vodstvom SZDL, da razčistijo svoje odnose do kolektiva lista. O teh notranjih problemih lista moramo vsi več vedeti, potem tudi ne bomo nekaterih stvari vedno ponavljali, ker ostajajo nerešene. Končna rešitev in konkretna ureditev vprašanja javnosti dela v občini pa je v tem, da vpišemo v občinski statut Dolenjski list kot naše glasilo.

Zmanjšan obseg bi bil velik korak nazaj

O vprašanju, ali je zmanjševanje obsega Dolenjskega lista na 12, 8 ali celo na 4 strani res viskanje notranjih rezerv v kolektivu, je razpravljaj tudi član sveta SLAVKO SMERDEL iz Krškega. Tako rešitev je ocenil kot velik korak nazaj, saj ima zdaj Dolenjski list tudi večje področje, kot ga je imel pred leti, ko je združeval sedem občin. Zato obsega lista ne bi smeli zmanjševati, razen če običajnega manjšega obsega tednika v poletnih mesecih. Če pa bi želeli delati premike v tej smeri, potem bi se kazalo pogovarjati raje o tem: da bi Dolenjski list izhajal dvakrat na teden. Veliko imamo namreč naročnikov, katerim je teden dni že dolgo razdobje in res je, da tednik zdaj večini še komaj dohaja aktualnost dogodkov. Morali bi si prizadevati v vsemi močmi, da bi tednik kadrovsko in materialno usposobili za prehod na dve številki na teden. Če bi šli v tako spremembo dobro pripravljeno, bi stopnja obveščene izredno povečali. Novi ukrepi, ki bodo sledili v kratkem, pa spet terjajo predvsem čim večjo in kvalitetno obveščenost občanov!

Tudi izvršni odbor občinskega odbora SZDL v Sevnici je pred dnevi razpravljaj o Dolenjskem listu in menil, da ekonomske cene zdaj še ni mogoče upeljati. Predsednica občinskega odbora SZDL Sevnica, tovarišica ELKA GRLEC je hkrati omenila, da je po mnenju njihovega političnega vodstva naš tednik na primerni višini in da naj tako tudi ostane. Ne strinjajo pa se Sevnčani, da bi obseg lista manjšali; mnogo ljudi bere tednik prav zaradi velikega števila kratkih vesti in novic iz domačih krajev, ki bi jih bilo potem vsekarj pre malo v listu. List mora biti pester, prav v tem je njegova privlačnost. Sodelovanja z uredništvom pa je res še premalo in ga je treba izboljšati.

Kaj naj bi nadomestilo sedanji način obveščanja?

Po ukinitvi okrajev predstavlja naša pokrajina slejkoprej zaokroženo celoto, v kateri nas združujejo razine prvne, med njimi tudi mentaliteta naših ljudi. In prav zdaj je celo važnejše kot v nedavni preteklosti, da si svoje pokrajinsko glasilo ohranimo in raskirimo. Če bi iskali druge oblike obveščanja, bi to stvar samo podražilo, kvaliteto pa bi celo izgubili. Težko bi dobili denar, da bi plačevali toliko informacij po obsegu in po kvaliteti, kot jih imamo zdaj v Dolenjskem listu. Če več let razpravljamo o tem, a kaže, da kaj boljšega ne bomo izumili. Gre za skupno odgovornost področja, da še bolj skrbimo za naš list — je med drugim dejal na seji FRANC STAJDOHAR, predsednik občinskega odbora SZDL Črnomelj.

S podobno oceno položaja se mu je pridružil tudi TONE ŽIBERT, predsednik občinskega odbora SZDL Trebnje, ki je menil, da se o trajnem zmanjševanju oziroma o ukinitvi domačega tednika sploh ne kaže pogovarjati.

«Nimamo nobenega drugega primernega sredstva za obveščanje, Dolenjski list pa je množično branje in neko informativno sredstvo na Dolenjskem moramo imeti. Če bo le šlo, predlagam: Dolenjski list naj izhaja dvakrat na teden!» Tako kot tovariš Deržič je tudi tovariš Stajdohar svetoval, da naj bi razen izvršnih odborov občinskega odbora SZDL v bližnji bodočnosti tudi vse občinske skupščine našega področja razpravljale o Dolenjskem listu. Odborniki so nosilci samoupravljanja v občini in naj zvedo za vse težave in načrte, ki jih ima naše medobčinsko glasilo.

je, da so v občinskem proračunu namenili za Dolenjski list dva milijona dinarjev, ena stran v vsaki številki pa stane nekaj nad 3.400.000 dinarjev. Če ne bodo našli možnosti, da bi zagotovili še manjši znesek — (1.400.000 dinarjev), bodo obseg svoje stalne priloge zmanjšali na tri četrtine ali le na polovico strani. »Smo pa za to, da ostane samo en list in tudi z njegovo kvaliteto smo zadovoljni, krog sodelavcev pa želimo še razširiti in bomo zares skušali zagotoviti potrebna sredstva,« je povedal tovariš Brinšek.

METLIKA: manjši obseg v DL; RIBNICA: te dni se bo odločilo

Člani sveta so na seji zvedeli, da so v METLIKI šele prejšnji teden odločili zmanjšati obseg svoje komunske priloge v Dolenjskem listu: od dosedanje tričrti strani na polovico strani. Skoda od skrčenega obveščanja bodo imeli žal predvsem prebivalci metliške občine. Odrpno pa ostaja vprašanje, če naj zaradi nekaj stotisočakov zares okrnimo obseg informiranja v občini?

Tudi v Ribnici, kjer pravtako še niso podpisali pogodbe za leto 1965, ta hip še ni jasno, ali bodo imeli naročniki lista vsaj na voljo celo stran ali pa morda manj. Član sveta RUDI BRINŠEK je seznanil udeležence sobotne se-

Javno mnenje ne sme biti odvisno od 500.000 dinarjev

Člani sveta in predsedniki občinskega odbora SZDL so pritrjeli besedam tovariša Slavka Smerdela, ki je opozoril na odgovornost občinskih vodstev pri ustvarjanju javnega mnenja. Le-to ne sme biti odvisno od 500 tisoč dinarjev ali od enega milijona dinarjev, ki ga na primer neka občina ni pripravljena dati za svoje glasilo, hkrati pa želi imeti čim boljše obveščanje.

Člani sveta so iz biltena sekretariata odbora SZDL tudi zvedeli, da stane na primer v Celjskem tedniku ena stran v vsaki številki na leto 6.146.000 dinarjev, podobna stran v Dolenjskem listu pa je 3.432.000 dinarjev ali 2.700.000 dinarjev manj. Pri tem je sorodni lokalni tednik v Celju po površini le za 3,5 centimetra višji in le za 2,5 centimetra širši od našega tednika; so torej velike razlike in zato ni mogoče trditi, da je Dolenjski list drag, kakor se včasih na kakšni občini mimogrede sliši.

Nas čaka usoda »Zasavskega tednika«?

Včeraj je izšla zadnja številka »Zasavskega tednika«, dosedanjega glasila občin Trbovlje, Zgorje, Hrastnik in Litija. Po 17 letih izhajanja ga je pred tedni prva pustila na cedilu občina Hrastnik, za njo pa še ostale tri, češ da ne zmorejo zagotoviti potrebnih sredstev. Na seji smo o tem razpravljali in obvestili člani izdajateljskega sveta ter predsednike občinskih

listi za tako skrčeni obseg, list začasno ne bo izhajal.

To pa se lahko kaj hitro zgodi. Medtem ko je uprava lista do 31. maja 1965 dosegla že 45,76 odstotka lastnih dohodkov (namesto planiranih 41,66 odstotka) in komaj 37,89 odstotka predvidenih izdatkov, zaostaja plačilo občinskega sofinanciranja za dobrih deset odstotkov. Položaj se je junija še poslabšal: do 15. junija je zapadlo 50 odstotkov planiranih občinskih obveznosti ali 18 milijonov 876 tisoč dinarjev, devet občin pa je do 27. junija plačalo šele 11.890.000 dinarjev ali 6.986.000 dinarjev pre malo. Prazna blagajna grozi, da bomo v poletnih mesecih pred resnim vprašanjem — začasnemu ustavitvi tiskanje Dolenjskega lista. Neizpolnjene pogodbe bodo prizadele predvsem naročnike in bralce lista, lahko pa tudi razbijejo dosedanje medobčinsko sodelovanje na tem področju.

Predsednik izdajateljskega sveta Slavko Dokl je zato predlagal vrsto sklepov za občinske odbore SZDL in občinske skupščine, da bi nerešena vprašanja našega pokrajinskega glasila SZDL čimprej uredili. Sklenjeno je bilo tudi da je do 10. julija 1965 treba urediti pogodbe s listom.

odborov SZDL o sklepu sveta delovnega kolektiva Dolenjskega lista:

V slučaju, da občinske skupščine v prihodnjih tednih ne bodo izpolnile pogodbenih obveznosti do pokrajinskega tednika Dolenjske, bomo predvideni poletni obseg domačega časnika morali znižati od 12 na 8 in nato na 4 strani; če ne bo denarja

denški tisk) bolj »medobčinska srotina kot »ljubljence devetih matic«, kakor smo v enem izmed sestavkov zapisali ob 15-letnici Dolenjskega lista.

2. Naklada lista, njegova priljubljenost med občani Bele krajine, kočevsko ribniškega področja, Spodnjega Posavja, pretežnega dela ostale Dolenjske in priljave vedno novih naročnikov (zdaj tiškamno vsak teden približno — 21.000 izvodov) vse to poljuje storo ugotovitev, da je tak tisk kot javna tribuna občanov našemu razvoju potreben in koristen, hkrati pa je tudi odraz naše lokalne samouprave.

3. List prerašča kljub vsem finančnim materialnim težavam, ki ga spremljajo že vseh petnajst leti — bolj ali manj uspešno, odvisno od sodelovanja izdajateljev in političnih in drugih javnih delavcev v pokrajini, v učinkovito sredstvo obveščanja občanov.

Od načelnih ugotovitev do praktičnih (boljših) odnosov

Zdaj je položaj tak: v vseh občinah trdijo, da je Dolenj-

podeželjske hiše! Organizacije SZDL in občinske skupščine bi bolj kot doslej morale šteti domači tednik s tako visoko nakladdo in nedvomno velikim vplivom za sestavni del svoje aktivnosti — za to odgovorno politično delo pa morajo biti zagotovljena tudi potrebna sredstva skoraj pred vsemi drugimi izdatki.

Ekonomske cene verjetno še ne bomo mogli v celoti uveljaviti

Razprava članov sveta in predsednikov ObO SZDL je potrdila pravkar našete ugotovitve.

Predsednik sveta SLAVKO DOKL je med drugim dejal, da so se odbori SZDL premočno zavzeli za ureditev sofinanciranja domačega tednika, saj bi prav tu lahko zelo konkretno in učinkovito pomagali.

kladi. Podatki o naročnikih pa kažejo, da bere Dolenjski list največ kmetov. Marsikje je domači tednik edino sredstvo obveščanja. Če bi imeli manjši obseg kot 12 strani, list ne bo kos nalogam, ki ga čakajo prav v prihodnjih tednih in mesecih. Krška občina bo letos v redu plačala pogodbeno stran, ki jo ima v Dolenjskem listu, prihodnje leto pa bo potrebovala poldrugo stran ali celo dve strani. »Smo na drugem mestu glede števila naročnikov na Dolenjski list na našem področju,« je nadaljeval tovariš Markovič, »pa se bomo v jeseni kljub temu lotili akcije za nove naročnike, tokrat predvsem tudi v večjih središčih.« Javno mnenje o Dolenjskem listu je ugodno, saj se ljudje povsod o njem pohvalno izražajo. Izboljšati moramo dopisniško mrežo, medtem pa nismo zadovoljni z odnosi televizije do naše občine; poročarje za TV je po krivdi vodstva RTV opuščen, kar pa ni prav, saj smo sami ogromno prispevali za boljši sprejem.

Dolenjski list mora priti v občinske statute

O neurejenih odnosih med lastniki lista in kolektivom.

Kočevska v boju za svobodo 5

Slovenska pesem je bila po gostinskih lokalih kratko malo prepovedana. Kočevski Nemci so na Kočevskem preizkušali vse tiste metode fašizma, ki jih poznamo iz let 1939-1945, ko je bil fašizem gospodar skoraj vseh evropskih dežel. Razen koncentracijskih taborišč in kramatorijev so se Nemci posluževali vsega za dvig nemške rase.

Dijaki in študentje slovenske narodnosti, ki so prihajali na Kočevsko v predvojni letih, so se morali umikati za ceno lastnega življenja pred Nemci, ki so sovražili vse, kar je bilo slovenskega in protifašističnega. Lahko je torej razumeti, da je bil boj Slovencev izredno težak. Delo in akcije so zavirali vladajoči režimi v žandarmerijo in s policijo, ki je stalno zasledovala napredne Slovence, ki so se borili na Kočevskem. Vse to je Slovence strnilo v enotnost dela in akcij, ne glede na politično pripadnost.

KPS in njen okrajni komite, katerega sekretar je bil Jože Šeško, je vprašanje življenja Slovencev na Kočevskem najbolj globoko razumela, ker je poznala takto in namene nemškega fašizma in proti njemu organizirala vse napredne sile Slovencev za odločilni boj. Partija je organizirala po letu 1935 vse gozdarne in lesne delavce v sindikalne organizacije, kakor tudi gradbene delavce, ki do tedaj sploh niso bili organizirani, v kulturno-prosvetne in telovadne organizacije in v narodno-obrambene vrste, v katerih je sodelovala mladina. Lahko trdimo, da so bili vsi Slovenci od soloobvezne mladine na Kočevskem organizirani v eni ali drugi slovenski organizaciji, ki so se borile proti fašizmu na Kočevskem. Tečajji, prireditve, izleti, pevski in telovadni nastopi slovenskih društev in organizacij, to so bile oblike boja Slovencev, da se je dvigala njihova politična in nacionalna zavest.

Leto 1941 so Slovenci na Kočevskem dočakali trdni in močni, kakor niso bili še nikoli v svoji zgodovini; to enotnost je skovala v ognju težkega boja KPS.

Fašizem na Kočevskem

Po letu 1933 so kočevski Nemci organizirali po vseh vaseh in v Kočevju svojo kulturno-prosvetno zvezo, ki se je pozneje preimenovala

in Kulturbund, ki je postal središče vsega njihovega dela. S pomočjo, ki so jo dobivali iz Nemčije, so organizirali razne tečaje, na katere so prihajali agenti fašizma iz Nemčije in začeli vzgajati kočevske Nemce v duhu fašizma. Pod krinko nedolžnih predavanj na tečajih so se začeli Nemci politično, strokovno in vojaško usposabljamti za fašizem. Organizirali so svoje moške in ženske vojaške oddelke po vsej Kočevski.

V Nemčijo so odhajali kočevski krošnjariji, ki so obiskovali razne tečaje in šole in se vračali na Kočevsko kot agitatorji in organizatorji fašistične dejavnosti na Kočevskem.

V organizacijah Kulturbunda na Kočevskem je vladal popoln vojaški duh; moški in ženske so se vadili v vojaških formacijah kar pred očmi jugoslovanskih oblasti kakor odkriti petokolonaši in s tem rušili temelje stare Jugoslavije.

Piše Peter Šobar

Ker so imeli Nemci v svojih rokah skoro vso zemljiško in hišno posest, obrt, trgovino in industrijo, so v svojem delu lahko uspevali. Veliko pomoč so dobivali tudi iz Nemčije in njihov odnos je bil do Slovencev vedno slabši. Nešteto je bilo primerov v letih pred vojno, da če stranka v trgovini in v gostilni ni pozdravila nemškega »Heil Hitlerja«, ni dobila ničesar.

Bele nogavice so postale simbol fašistične propagande na Kočevskem, poleg kljukastega križa in drugih emblemov fašizma. Nemški turisti so preplavili Kočevsko. Pripeljali so se z avtobusi in drugimi vozili in tako dvigali propagando za III. rajh.

Kočevski Nemci so v letih fašizma Slovencev odkrito grozili, da bodo s »Kraimerjii« za obračunali in jih naučili, kaj je nemški nadčlovek. Veliko pravih Nemcev je znalo govoriti slovensko, posebno še mladina. V letih fašizma od Nemcev ni bilo slišati slovenske besede nič več. Nemci so začeli odkrito zatirati slovenstvo besedo še pri zavodnih Slovencih. Če so v gostilni zapeli Slovenci, so Nemci proti temu nastopali. Pri cerkvenih opravilih je nemška duhovščina zabranila slovensko petje. Nemci so odkrito nastopali tudi proti zavodnim slovenskim učiteljem in zahtevali samo svoje nemške učitelje.

Zaradi takih nasprotstev, ki so se dnevno dogajala po vsej Kočevski, se ne moremo čuditi, da je med Slovenci in Nemci prihajalo do odkritih spopadov in pretepotov. Medsebojni odnosi so se slabšali iz leta v leto in zavzemali vedno bolj ostre oblike, ker so se Nemci vedno bolj spopirali in odkrito nastopali proti Slovencev.

Razpad stare Jugoslavije in okupacija Kočevske

Kočevski Nemci so se na razpad stare Jugoslavije v letu 1941 dobro pripravili. Vojaški oddelki kočevskih Nemcev v ornih uniformah so v dneh od 10. do 12. aprila 1941 nastopili in prevzeli vso oblast na Kočevskem, civilno in vojaško. Paradni marši in fašistične pesmi so donele po vsej Kočevski. Fašizem je triumfal, Nemci so bili na višku svoje slave. V vseh 600 letih, kolikor časa so živeli na tej slovenski zemlji, niso doživeli tako velikega triumfa, kakor so ga v tistih aprilskih dneh leta 1941.

Fašizem je dvignil kočevske Nemce tako visoko, da so postali slepi za trezno oceno svojega lastnega položaja in niso videli prepada, v katerem jih je pahnil nemški fašizem. Slepo so verjeli v svojega boga Hitlerja in njegov kijukasti križ, ki je na zastavah preplavljal vso Kočevsko. Veselje Nemcev na Kočevskem je bilo v tistih dneh nepopisno. Prevzeli so vso oblast v svoje roke in z velikim navdušenjem pričakovali nemško vojsko. Ženske so imele palne roke dela, da so pekte in pripravljale vseh vrst dobroto za jedalnice in piščanci, da bodo postregle »nepremagljive nemške voja-

ke«, ki bodo prišli na Kočevsko. Z vsakega okna po vaseh in v samem Kočevju je vihrala zastava s kijukastim križem. Navdušenje Nemcev je bilo na višku.

V to veselje kočevskih Nemcev so zlihi kapljico pelina slovenski prostovoljci iz Kočevja za staro jugoslovansko vojsko, ki so 11. aprila 1941 odhajali iz Kočevja v garnizon Ribnica in se na Jasnici srečali z oddelkom kočevskih Nemcev, ki so se na kamionu vozili proti Kočevju. Prostovoljci so Nemce ustavili, jim vzeli kamion in Nemci so morali potem peš do Kočevja. V spopadu z oddelkom stare jugoslovanske vojske je bil v Ložinah ubit en Nemec.

13. aprila 1941, ko so nemški oboroženi oddelki imeli že vso Kočevsko v svojih rokah, se je skozi Kočevje umikala četa vojakov in oficirjev stare jugoslovanske vojske proti Hrvaški. V tej četi so bili Srbi in Hrvatje, ki niso odložili orožja, pač pa so se z njim umikali proti svojim domovom. Pred to četo so se umaknili vsi nemški oboroženi oddelki ob cesti Ribnica-Kočevje in Brod na Kolpi. Četa je mirno korakala skozi Kočevje in vso Kočevsko do doline Kolpe, kjer so jo potem razorožili ustaši.

Slovenci na Kočevskem so preživljali tedaj težke čase. Nemci so imeli na spisku čez 100 Slovencev, katere so hoteli obesiti. Nemški politični in upravni voditelji so že sklenili, da se v gostilni Harde (sedanji hotel Pugled) v kletih prostorih postavijo vislice, na katere so imeli namen obesiti Slovence. Oboroženi kočevski Nemci so 7. vili Slovence in jih okrog 10 že prijeli in spravili v zapore. Drugi Slovenci, ki so bili na spisku in še nekateri drugi so se v tistih dneh umak-

Slovenska izseljenska matica vas na obisku v »starem kraju« pristrčno pozdravlja. Tople pozdrave tudi vašim otrokom in vnukom, ki so prišli z željo, da spoznajo rojstno domovino svojih očetov in dedov.

Letos, ko slavijo jugoslovanski narodi

POZDRAV IZSELJENCEM

20-letnico osvoboditve in še hvaležno spominjajo tudi slovenskih izseljencev, ki so v najtežjih in velikih dneh naše zgodovine nudili domovini vso možno podporo, bodo kulturne, turistične, športne in zabavne prireditve še posebno številne in pestre.

Želimo vam prijetno bivanje v Jugoslaviji!

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA

nili iz Kočevske v druge kraje.

14. aprila 1941 so politični in upravni voditelji kočevskih Nemcev spet sklepali, kaj naj naredijo z že aretiranimi Slovenci. Nekaj njihovih vodilnih članov je predlagalo, da naj upoštevajo dogovor, ki so ga že pred vojno sklenili s Slovenci, ki so bili v Kočevju na vodilnih položajih: da v slučaju vojne Slovenci ne bodo ničesar storili. Nemci, Nemci pa ne Slovence. Ta predlog je bil sprejet in sklenjeno, da ostanejo Slovenci v zaporu do prihoda nemške vojske v Kočevje, ki naj potem sama odloči o aretiranih Slovincih.

Namesto Nemcev so prišli Italijani

Se istega dne pa je namesto nemške vojske, katero so kočevski Nemci pričakovali z velikim navdušenjem, prišla v Kočevje italijanska vojska. S tem so dobili kočevski nemški fašisti prvo mrazo prho na svoje vroče glave. Zaverovani v vsemogočnega boga Hitlerja in njegov kijukasti križ so kočevski Nemci izbuljili oči v Italijane in jih debelo gledali. Vse skrupaj je bilo zanje veliko presenečenje in hkrati razočaranje, ker kaj takega niso pričakovali. Divji marši in parade, ki so jih izvajali prej, so za nekaj časa prenehale, črne uniforme so izgubile in med Nemci na Kočevskem je nastala žalost.

Nemški agitatorji pa so drveli od vase do vase, da so spet dvignili naduto nemško moralo za fašizem, ki se je v naslednjih mesecih spet dvignila, ko so zvedeli, da jih Hitler kliče v obljubljeni de-

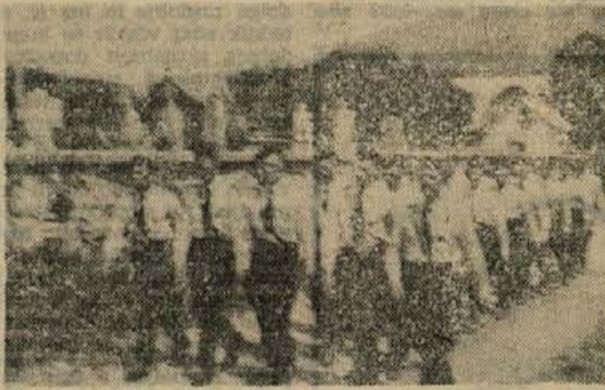
želo - v tretji rajh. Začeli so se pripravljati za izselitev s kočevske zemlje, na kateri so živeli čez 600 let.

Selitev kočevskih Nemcev

Med Italijani in Nemci je prihajalo na Kočevskem do odkritih nasprotstev pri izo- bešanju zastav in napisov, kakor tudi glede orožja, ki so ga imeli Nemci. Italijani so zahtevali, da se na prvo mesto izobesijo italijanske zastave in napišejo napisi - in Nemci so se morali temu ukloniti. Glede oddaje orožja je bila prav tako. Vsi delci tega je imela nemška agitacija za izselitev s Kočevske popoln uspeh med Nemci, da se jih je 99% izselilo. Med kočevskimi Nemci, katerih je bilo ob izselitvi okrog 12.000, pa je bilo na žalost več kakor 1/3 pomemljivih Slovencev, ki so živeli na Kočevskem.

Ko so Nemci izvedeli, da je obljubljena dežela, kamor jih kliče Hitler, v območju Brežice in Krškega, to je v območju Slovenije, od koder so Nemci prešli Slovence na Hrvaško, v Srbijo in Slezijo, so doživeli drugo veliko razočaranje.

Po pripovedovanju še živ- oših Slovencev, ki so v letu 1941 živeli na Kočevskem, se je veliko število starejših kočevskih Nemcev upiralo izselitvi. Bili so primeri, da so imeli svojo premočno imovino že na železniški postaji v Kočevju in so jo odpeljali spet nazaj na svoje domove, ko so zvedeli, kam se selijo. To so smatrali vodilni Nemci za upor in spravili so v tek ves propagandni fašistični aparat in Nemci so se morali izseliti. Izselitev se je končala v januarju 1942. leta.

Člani Kulturbunda ob pokopališču v Stari cerkvi

Jože Zamljen-Drežec:

„... Za seboj puščamo grobove“

Sentjošt, prijazna vasica na severozapadnem obronku Gorjancev, ki je imela pred vojno 116 prebivalcev in 17 hiš s 17 gospodarji, kakor piše Krajevni leksikon bano-vine dravske iz leta 1937, je postal po vojni sozračnica za slabo in hudo. Vsega tega ne bi bilo, če bi ne bilo vojne, če ne bi bilo ljudske revolucije. Sentjošt bi se v svojem gorjanskem miru še naprej ubadal po njivah in vinogradih in mogoče bi šel kdo v tovarno ali pa celo v Ameriko, Avstralijo.

Toda v Sentjošt je prišel med vojno 2. junija 1942 Kranjčev Stajerski bataljon, ki je prinesel sem vse kaj Sv. Urha pri Dobrunjah ne dač od Ljubljane in se pre-poj jezici i ruju pož užššup ko Barja, Dobropolj in Suhe krajine pretokel med partizani in Italijani, ki so se med sabo tolkli, na Gorjance.

Kranjčeva skupina je bila skup odpuščenih bivših jugoslovanskih oficirjev, pod-officirjev, študentov, vzgojnih v Katoliški akciji, in po-

litičnih zagrnizencev, ki jih je zbralo združeno slovensko nazadnjaštvo, da bi se borilo za koristi starih kapitalističnih izkoriščevalcev. Težko je reči nekomu: pojdi se borit za moje koristi, v nevarnosti je moje premoženje. Tega se ne more govoriti preprostim, nekim ljudem. Treba je postaviti drugo geslo: nevarnost za obstoj vere in doma! Združeno slovensko nazadnjaštvo se je šlo takoj pokloniti zasledbeni oblasti, da jim bo nadalje čuvala vse to, kar so mislili, da bodo izgubili ob prevratu. Morali pa so zato osnovati vojsko.

Ko je prišla Kranjčeva skupina na Gorjance, je bil ta predel že krepko v Osvobodilni fronti, ki se je borila za osvoboditev slovenskega naroda kot celote in za pravice delovnega človeka. Če se je hotel slovenski narod rešiti smrti, se je moral boriti proti fašizmu in nacizmu, kajti prav ta dva sta se dogovorila, da bosta z razdelit-vijo slovenskega ozemlja in presehitvijo slovenskega živ-

lja lahko zagospodarila nad to zemljo in ljudstvom. Iz-korističali bodo njegovo zelo bogato bogastvo, uživali lepote njegove domovine in iz-rabljali njegovo delovno silo.

Osvobodilna fronta slovenskega naroda je dala pod-gorjanskemu ljudstvu dobre osnove in odlične organiza-cijske sposobnosti. Ze v le-tu 1941 so bile postavljene močne organizacijske zasno-ve osvobodilnega boja, iz ka-terih so izšli prvi borci. Tem borcem se je pridružil v februarju in marcju 1942 toj-ko novih borcev, da so osno-vali močne partizanske enote v srednjem toku Krke. Prav te enote, kot so Gorjanski ba-taljon, Dolenski in Belo-kranjski odred, so v maju in juniju 1942 osvobodile ve-lik del Dolenske. S svojimi neprerestanimi napadi na oku-patorske postojanke se je svobodni del Gorjancev raz-širil na eni strani do Krke in preko nje do vsiljene nem-ške - italijanske meje, na drugo stran v Zumberak in do Kolpe ter preko nje v

Banijo in Kordun. Okupator je imel zavarovane le glavne prometne žile in še to zelo na redko.

Z osvobojenim ozemljem je rasla ljudska oblast. Na svobodnih volitvah je ljud-stvo izvolilo svoje narodno-osvobodilne odbore, ki so prevzeli na svojem ozemlju vsd oblast. S tem je ljudst-vo na revolucionaren način odstranilo osvražene proti-ljudske občinske uprave, žan-darmerijo in davkarstvo ter samo odločalo o vseh zade-vah skupnosti. Take narod-noosvobodilne odbore je imel rajon Orehovca že konec maja, nje pa so sledili v za-četku junija Sv. Križ, Kosta-njevica, St. Jernej pa Gaber-je, Brusnice itd.

Na ta predel se je pritiho-tapil Kranjčev oddelek. S kakšnim namenom je prišel, je izpovedal mihačlovčevski kapetan Dobrovoje Vasilje-vič - Iztok, komandant be-logardistične postojanke na Suhorju, na zaslujanju 27. novembra 1942 po uničenju po-sadke:

»Smoter našega dela v Slo-veniji: Vojaško obvladati ma-siv Gorjancev, katerih okoli-ca je gosto naseljena in bo-gata. Tu v Gorjancih smo si hoteli zgraditi trdno opori-

šče, od koder bi kasneje pre-nesli svoje delo v ugodnejšo smer... Zdaj sodujemo z Italijani, če pa bi dobili po-velje iz Londona ali če bi za-radil močnega klerikalnega vpliva ne mogli več vztrajati ob strani Italijanov, smo imeli namen čiti na Gorjan-ce in od tam ilegalno nada-ljevati delo.»

Ta izjava se ujema z izja-vo Milana Kranjca, bivšega aktivnega jugoslovanskega po-ročnika, ki jo je dal svojim vojsčakom pred pohodom na Dolensko:

»Z Italijani se ne namera-vamo bojevati, ampak se jim bomo um'kali, kolikor bo le mogoče. Če pa bi se srečali s partizani, se bomo z njimi udarili, ker pač za dve vojski v hribih ni prostora.»

V tej izjavi je izraženo vse izdajstvo belogardizma in kraljeve vojske v domovini nad narodnoosvobodilnim gibanjem. Izjave Kranjca in Vasiljeviča se ujema z uka-zi komandanta kraljeve vojs-ke v domovini, generala Dra-že Mihačlovčiča:

»Komunisti v Jugoslaviji morajo biti brez milosti uni-čeni povsod, kjer se pojavijo. Pri tem ne izbirajte sred-stev.« (Mihačlovčev proces z dne 30. junija 1946)

Kranjčeva oborožena sku-pina se je edina obdržala v spomladanskih mesecih 1942. Loškopotoški kaplan Leopold Puhar se je 14. maja 1942 utaboril na Taboru in se zo-perstavil Zidanskovemu bata-ljonu, ki ga je 17. maja ones-posobil za boj. Skupina 37 oboroženih mož pod poveljstvom bivšega jugoslovanskega kapetana Stamenkoviča - Mirosta se je ob prvem spo-padu 28. maja na Potov vrhu razbežala. Belogardistično skupinico, imenovano Tabor 2, pod poveljstvom Karanoviča, bivšega žandarmerijske-ga narednika, je onesposobil sam komandant Radovan Slanc, ker se ni hotel po Debelakovem ukazu javiti na svoji dolžnosti, ker so mu Italijani zaprli ženo. Primer vnivanja razkrojevalcev v partizanske vrste so prepre-čili partizani sami z izločit-vijo teh ljudi, kot je bilo v I. bataljonu Dolenskega od-reda pod poveljstvom Janeza Marna - Crtomira Mraka. Po- nožgu Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet je 3. četa, II. bat. II. grupe odredov uničila 6. julija 23-snutek oborožena skupine be-logardistov na Primorskem pod poveljstvom Staneta Vo-kca iz Litlje in Antona Kaste-lica iz Sada pri Sentvidu.

V naših rokah je sreča

Novi veter, ki vztrajno veje v našem gospodarstvu že od lanskega leta, je posušil tudi samohvalo. Za razne praznike se odslej najbrž ne bomo več hvalili s pripovedmi o zidovih in dimnikih, ki smo jih dvignili v nebo in tudi vrednost proizvodnje najbrž ne bo več rasla tako hitro kot doslej.

Krško občino, ki 4. julija slavi svoj občinski praznik, so našli novi gospodarski ukrepi in obetajoča se stabilizacija priprav-

ljeno. Njeno gospodarstvo je rasil organsko, iz lastnih osnov in iz pridnosti občanov.

Občina bo za svoj praznik okitena, morda manj kot vsa leta doslej, a vendar — bo. Praznik bo tokrat bolj v občanih, v njihovih srcih, praznovali bodo tudi tako, da se bodo pripravljali na spopad, ki ga prinaša jutrišnji dan. Pripravljali se bodo nanj v spoznanju in v zavesti, da je od občanskega dela in sadu njegovih rok odvisna bodočnost.

Osrednja proslava na Gor. Leskovcu

V nedeljo, 4. julija, se bodo na Gor. Leskovcu poleg številnih domačinov zbrali gostje, predstavniki in občani iz vse občine. Prebivalci šolskega okoliša Gor. Leskovca bodo ta dan po dolгих letih sprejeli v svojih sredi stare znanice in prijatelje — še živeče učitelje, ki so v minulih desetletjih poučevali na leskovski šoli. Med njimi bo tudi upokojena učiteljica Kristina Radej s Senovega, to-

varišica, ki je v letih 1944 in 1945 vodila partizansko šolo na Gor. Leskovcu. Takrat ni bilo knjig, svinčniki in zvezki pa so bili velika dragocenost. Zeja po znanju je premagala še takšne ovire. Oživelci bodo spomini in se iskri-li ob lepih trenutkih iz davne in bližnje preteklosti.

Sola na Gor. Leskovcu bo prebeljena, v učilnicah je nov parketni pod, vhodno stopnišče je preurejeno, v razre-

dih pa so nove šolske table. Za praznični dan bo goste pripeljal na Gor. Leskovec zadnji kilometer poti, ki so ga prebivalci sami usposobili za avtomobilski promet. Za okoličane — doslej so bili doma-la odrezani od sveta — je letošnji občinski praznik lepa spodbuda za komunalno ureditev kraja in dokaz, da sestavljajo občino vsi kraji in vsi prebivalci. Prihodnje leto bo prireditev spet drugod.

Resno gospodarstvo in dolgoročni načrti

V bodoče ni več pričakovati tako skokovitega porasta proizvodnje, gradili pa bomo novih objektov veliko manj kot do zdaj — Stabilizacija gospodarstva bo zahtevala integracije in dolgoročno usmeritev v proizvodnji — Samo tisti, ki bo znal ustreči zahtevam tržišča in proizvajati poceni, ima zagotovljeno bodočnost!

Ne bi bilo umestno hvaliti se z uspehi lanske investicijske izgradnje in s številnimi vilkami, ki jih nudijo pregledi iz gospodarstva. Kljub temu je res, da je bilo v krški občini lani veliko storjenega. Tokrat se raje pogovorimo o tem, kako utrditi gospodarstvo v kolektivni, ki v občini pomenijo največ, in kako jim zagotoviti pot v bodočnost.

● Tovarna čokolade IMPERIAL posluje zadovoljivo. Doslej se ni bilo večjih ne vsečnosti s surovinami. Proizvodne planse uresničujejo, svoje izdelke sproti prodajo, tekoče poslovanje pa je rentabilno. Toda bodočnost IMPERIALA je samo v uresničitvi programa za integracijo slovenske kantitarske industrije. Pogajanja o integraciji s tovarno ŠUMI iz Ljubljane pravkar teko.

IMPERIAL najbrž ne bo sposoben, če bo ostal samostojen obrat, kupovati na prostem trgu devize za nakup surovin iz uvoza. Proizvodnja je obrtna in z njo ne bi mogel konkurirati sodobno opremljenim obratom svoje stroke na tržišču. Sanacija IMPERIALA bi bila predraga, saj bi bilo treba strojno opremo za modernizacijo proizvodnje uvoziti z zahoda.

● KOVINARSKA se je preselila v nove prostore. Letos bodo po proizvodnem planu ustvarili za 2 milijardi 200 milijonov dinarjev vrednosti. Uspeh prvega četrtletja 1965 ni bil najboljši: selili so se, primanjkovalo je surovin in tudi organizacija dela še ni

v celoti stekla. V juniju se je stanje močno popravilo, v prihodnjih mesecih pa bodo zamujeno nadoknadili. Težave z obratnimi sredstvi so odpravljene, saj so dobili sanacijski kredit. Kolektiv pa mora resno razmisliti o svoji bodočnosti, ki naj bo v tem, da bodo iz dosedanje uslužnostne dejavnosti v čim večji meri prešli na serijsko proizvodno sestavnih delov za kovinske konstrukcije in opreme za industrijske obrate

● Tovarna celuloze in papirja se še vedno bori s pomanjkanjem osnovne surovine — celuloznega lesa. Na lesnem prostoru imajo kvečjemu 10-dnevno zalogo lesa. V preteklih mesecih, ko so zaradi pomanjkanja lesa morali deloma ustaviti proizvodnjo, so naredili za 7000 ton papirnih in celuloznih izdelkov manj kot bi jih sicer in izgubili pri tem 2 milijardi dinarjev. Tovarni manjka ena milijarda dinarjev zato, ker mora iz tekočih sredstev vračati kratkoročne kredite, ki so jih najemali, ko so gradili drugi papirni stroj.

● O nalogah v obrtni proizvodnji je občinska skupščina razpravljala na zadnji seji. V turizmu in v gostinstvu je promet letos precej večji, kot je bil lani. Trgovina je boljše, kot je kazalo v začetku, prenesla nove gospodarske ukrepe.

● Kmetijstvo v občini Krško je zelo pomembna pa-

noga, uresničuje pa jo AGRO-KOMBINAT. Sredstev za do končanje obsežnih načrtov v družbeni proizvodnji ni, zato so v AGROKOMBINATU investicijsko izgradnjo prilagodili stanju. Velike spremembe pa bodo potrebne v kooperacijski proizvodnji, ker je ta, takšna kot je sedaj, AGROKOMBINATU prej v breme kot v korist. Kooperacija bo v bodoče morala dati tržne presežke.

„Za lenuhe ne bo prostora!“

Direktor Dušan Košir o bodočnosti KOVINARSKA v Krškem

— Kot je videti, bo večjih težav s pomanjkanjem sredstev in surovin za našo proizvodnjo odslej manj. Novi gospodarski ukrepi, o katerih je toliko govora zadnje dni, so bili nujni! Ker je v naši KOVINARSKI problem obratnih sredstev do neke mere rešen, se prihodnosti ne bojimo!

Konec maja smo začeli resno bitko za vsakodnevno in mesečno izpolnjevanje obveznosti proizvodnega plana. Želo dobro vemo, da nam samo povečanje produktivnosti zagotavlja življenje in bodočnost.

Tako velik kolektiv, kot je naš, ne more živeti iz rok

v usta, zato mora imeti za-rtano pot za več let naprej. Odločili smo se, da bomo proizvajali to, kar potrebuje črna metalurgija. Večja naročila iz te panoge se nam obetajo za prihodnje leto. Zdad delamo največ opremo za proizvodnjo nafte, hkrati pa teko razgovori za takšna dela v prihodnjem letu. In še eno vejo v proizvodnji razvijamo: delamo hladilne peči za steklarstvo industrije. Seveda precej pričakujemo tudi od naše osnovne dejavnosti, od izdelave konstrukcij za industrijske objekte. Tu smo se odločili za proizvodnjo tipiziranih proizvodnih dvoran. Zal je treba

poudariti, da kooperacija med podjetji pri nas ne poteka tako, kot bi bilo želeli. Marsikaj, kar bi nam lahko naredili drugi, moramo delati sami, ker kooperanti niso dovolj točni glede kvalitete in glede rokov izdelave. Dela je dovolj, zato nam ne bo treba ljudi odpuščati, ves kolektiv pa hkrati odločno zastopa stališče, da za lenuhe pri nas ne bo prostora!

10-letnica Valvasorjeve tiskarne

Čeprav si dandanes življenja brez potiskanega papirja ne moremo več zamisljati, v Valvasorjevi tiskarni v Krškem povedo, da je promet letos slabši kot lani. Po proizvodnem planu za 1965 bi morali letos opraviti za 55 milijonov din tiskarskih storitev in pri tem uporabiti okoli 35 ton papirja. Novi stavni stroj, ki so ga kupili predlani, jim veliko za-leže. Letos so nameravali tiskarno preurediti, kupiti stroj za ofset tisk ter ne-

NAŠ OBISK:
Slavko iz laboratorija
Gost dež je pomival ceste, razpete dežnike, strehe in zvonik starinske cerkve, ko sva se s Slavkom Cvelbarjem, predavateljem v tehniški srednji šoli, dogovarjala za kraj in čas popoldanskega pomenka.

Debele kaplje so se še odtrgovale od hotelskega žleba in udarjale na pločevinaste okenske napušče, ko se je v trenutku nebo razparalo in pržgalo enega redkih sončnih popoldnevo sicer aprilsko deževnega maja. In če sva bila prej s Slavkom prej čemerna kot kuri pod kapjo, sva se zdaj sprostita, moje pero pa si je prizadevalo, da bi zapisalo kar največ misli, pripomb in lakonsko kratkih odgovorov, ki naj bi označile Slavka kot enega najmlajših predavateljev TSS v Krškem.

»Kdaj se je začela tvoja predavateljska pot?« sem vprašal 26-letnega Slavka Cvelbarja.

»Jeseni 1960, ko sem slekel vojaško suknjo. Nastavljen sem bil kot vodja šolskega laboratorija, po sili razmer pa tudi predavatelj, kar sem ostal do danes.«

»Katere predmete poučuješ najraje?«

»Visokofrekvenčne meritve in laboratorijske vaje.«

»Je laboratorij zadovoljivo opremljen?«

»V petih letih je dobil komaj desetino tistega, kar potrebujemo pri pouku. Sam se kljub temu nekako znajdem. Dijake razporedim v skupine, kar omogoča, da so hkrati izkoriščeni vsi instrumenti.«

»Česa je spričo tega zmogel diplomant, ko zapusti šolo in se zaposli?«

»Tisti, ki dobro sledi pri pouku in na pajah, je sposoben takoj za samostojno delo. Drugi se na delovnem mestu manj znajdejo, zlasti v začetku.«

»Se to lahko ugotovi po ocenah?«

»Osnovni namen šole je dijaka nekaj naučiti, ne pa mu dati tiste številke v spričevalo. Zame pomeni ocena samo nekakšen sorazmernostni faktor za razvrstitev dijakov po uspehu.«

»Kako pa izdelujejo šolo dekleta?«

»Sposobnostnih razlik med janti in dekleti ni. Pri nekaterih dekletih opažam, da so rojene za poklic elektroteh-nika.«

Ko sva jo mahnila proti šoli, je Slavko omenil, da je »zdaj lepo vreme za fotografiranje.« Potem sem izvedel, da je tudi navdušen fotograf. Kar zna, prenese tudi na svoje dijake. Zato je Slavko pri-ljubljen v razredih, kjer poučuje. Pred kratkim je pripeljal do zadnjega letnika že pe-to generacijo.

Ivan Zoran

Varčuj in vlagaj pri

KB
v Novem mestu

Vsakemu po njegovih sposobnostih, vsakemu po njegovem delu! Za to se borimo vsa povojna leta in s tem nadaljujemo bitko za socializem, začeto z našo revolucijo! Naj živita velika praznika 4. in 22. julij!

OBČINSKA SKUPŠČINA KRŠKO

Občinski odbor ZZB ● Občinski komite ZKS ● Občinski odbor SZDL ● Občinski sindikalni svet ● Občinski komite ZMS

Za občinski praznik pozdravljamo vse delovne ljudi v naši občini!

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Prednost bolnišnici: DA ali NE?

Velike bolniške sobe in slabi higienski pogoji opravičujejo dograditev nove posteljne hiše v brežiški bolnišnici - Za to vprašanje bo potrebna skupna čvrsta skrb vseh spodnjeposavskih občin!

Poletje je prišlo čez noč. Vročina, ki je tako dobrodošla za delo na poljih in v vinogradih, je za marsikoga neprijeten gost. Najteže jo gotovo prenašajo natlačeni v bolniških sobah s 15, 20 ali celo več ležišči. Stevilke zvenijo morda neresnično, preti-

rano, čeprav so na žalost točne. To so podatki iz brežiške bolnišnice, kjer je takšna zasedenost postelj na dnevnem redu.

Standard bolnikov v tej ustanovi je zaradi pomanjkljivosti in zastarelih sanitarij izredno nizek. Ležanje v bolnišnici je vse prej kot udobno. Že bolezen sama je za pacienta dovolj velika nadloga, potem pa se ji pridružijo še neprijetnosti zaradi skupnega bivanja s tolikšnim številom ljudi. Bolnik v takem okolju nima pravega počitka. Prisotnost številnih drugih bolnikov bi morda ljudje še kljub temu lažje prenašali, če bi bili v ustanovi boljši higienski pogoji. Najbolj pogrešajo pacienti kopalnice, v poletni vročini pa še prav posebej. Razumljivo je, da se ljudje, ki imajo doma to urejeno, raje odločijo za zdravljenje v drugih zavodih.

Šteto teh bolnikov se je moralo med zdravljenjem zadovoljiti z zaslonimi ležišči. Letos je zavod spet prenapoljen in slika ni prav nič drugačna. Čeprav bi bilo treba nujno izpopolnjevati tudi osnovno zdravstveno službo, usmeritev v razširitev bolnišnice ne bi bila organizacijsko zgrešen korak, kot to navaja republiški program.

S prekinitvijo gradnje so se spriči pomanjkanja sredstev v Brežicah morali sprijazniti in počakati na boljše čase. Nikakor pa ne bi bilo prav, če bi se odrekli temu za predolgo dobo. Razširitev bolnišnice je prav zaradi naštetih pogojev vsak dan bolj upravičena zahteva, o kateri bodo morale še in še razpravljati vse tri posavske občine.

Jožica Teppey

Počitnice v brigadi

Gimnazijci in učenci zadnjih dveh razredov osnovne šole v Brežicah bodo, ob počitnicah ustanovili delovno brigado. Občinski komite ZMS je prejel že 80 prijav bodič brigadirjev. Brigada bo takoj po žetvi, med 15. in 20. julijem, začela v Brežicah kopati jarek za vodovod od črpališča na postaji do vodovodnega stolpa. Novi cevovod bo močno izboljšal oskrbo Brežic z vodo, ker je že vse poletje primanjkuje. Brigadirji bodo delali po 6 ur na dan, približno 14 dni. Letos je brežiška mladina pokazala veliko volje za delo v brigadi. Na dober odziv mladincev je vplivalo tudi to, da bodo stanovali doma. Starši so namreč doslej mnogim, ki bi radi šli na delovne akcije, ovirali odhod prav zaradi velikega strahu pred tem, da otrok ne bo dojel pod svojim neposrednim nadzorom.

Besedo naj ima Posavje

V Sloveniji zagotovo ni bolnišnice, ki bi imela za bolnike slabše higienske pogoje od brežiške. To so bili tudi glavni razlogi za razširitev bolnišnice v Brežicah. Z dograditvijo nove posteljne hiše bi bolnikom šele lahko nudil ustrezen higienski standard. Zaradi vsega tega je težko razumeti, da daje republiški program razvoja zdravstvenega varstva tej gradnji šele drugoten pomen.

Za nazornejšo predstavo samo še tale podatek: lani so sprejeli v bolnišnico 6720 pacientov, katerih povprečna ležalna doba je trajala 14 dni in pol. Ne-

BREŽIŠKE VESTI

Podjetju SAP smo hvaležni za dobro urejen promet

Prebivalci Spodnjega Posavja, zlasti pa brežiške občine, smo podjetju SAP hvaležni za dobro organiziran avtobusni promet na našem območju. Ko je prevzel avtobusne proge od našega podjetja PREVOZ, smo bili v strahu, da bo slabše, zdaj pa vidimo, da se je avtobusni promet celo izboljšal. Uvedena je nova proga Brežice-

Zužemberk-Ljubljana, ki deluje vsak dan. Avtobus odhaja iz Brežic ob 6. zjutraj. Nova je tudi proga Brežice-Kostanjevica-Nov mesto-Trebnje-Ljubljana, z odhodom iz Brežic ob 10. uri in prihodom v Ljubljano ob 12.30. Ob nedeljah odhaja iz Ljubljane ta avtobus, ki je prej vozil samo ob delavnikih, ob 10.35 in prihaja v Brežice ob 13. uri. Proga Brežice-Catež deluje trikrat na dan, z odhoda iz Brežic ob 9.30, 12.15 in 19. uri, s povratkom iz Čateških Toplic pa ob 10.05, 13.10 in 20.10 uri. Potnikom iz Dobove in z Bizeljskega omogoča avtobus na progi Brežice - Mostec - Dobova - Kapele - Zupelec - Stara vas - Bizeljsko z odhodom ob 15.45 dobre zveze z vlaki (prej je odhajal iz Brežic ob 13.30.) Po isti progi se vrača preko Kapel in Dobove v Brežice, kamor pride ob 15.06. S tem smo dobili dobre zveze z domačim občinskim središčem in z ostalim svetom. D.V.

Kako je z gramoznico v Dobovi?

Občinska gramoznica na Vel. Obrežu je bila z odločbo občinske skupščine Brežice prepuščena v upravljanje krajevni skupnosti v Dobovi. Prvi uradni razgovori, katerih sklep je bil takšen kot v odločbi, so bili še 17. avgusta 1964. Do 1. aprila letos je Zavod za komunalno dejavnost iz Brežic nakopal v tej gramoznici 2.686 m³ gramozja, Krajevna skupnost Dobova pa je v istem času prodala iz nje za 120.000 din gramozja. Komunalni zavod iz Brežic zdaj terjaja za plačilo prodane-

ga gramozja krajevno skupnost Dobova, čeprav je slednja izkupiček porabila za ureditev javne razsvetljave v Dobovi. Komunalni zavod iz Brežic še naprej vozi iz gramoznice gramoz, čeprav je bil z odločbo občinske skupščine in z dopisom KS Dobova obveščene, da je krajevna skupnost lastnik gramoznice.

V Dobovi se ob tem resno vprašujemo: kdo je lastnik gramoznice in še to, če imajo uradni akti pri nas sploh še kakšno veljavo?

Tale pa cesto dela... Srečali smo ga v Orešju na Bizeljskem. Tako je hitel vrtati v skalo, da niti svojega imena ni utegnil povedati!

Lovski dom v Pišecah vabi

Piščki lovci se ob nedeljah pridno zbirajo na cesti, ki vodi do lovskega doma. Buldožer jo je že preoral, zdaj pa navažajo nanjo gramoz in jo z njim posipavajo. Se nekaj delovnih nedelj in cesta bo do kraja urejena. Izletniki se bodo z osebnimi avtomobili lahko zapeljali tik do doma.

Lovski dom že sprejema manjše napovedane družbe. Trenutno v njem lahko postrežejo do 40 gostov. Freničišče še nima urejenih, oskrbijo jih pa zasebniki. Izletnikom, ki se napovedo vnaprej, nudijo v lovskem domu jedila in pijače po želji.

Ko bo dom piščkih lovcev dokončno urejen, bo lahko hkrati sprejel do 100 gostov. Morda bo to že na jesen, če se prizadevni lovci le niso uštel.

Slabo obiskan sejem

26. junija je bilo na tedenski prasičji sejem v Brežicah pripeljanih vsega 230 živali. Do tri mesece starih pujskov je bilo prodanih 140 po 100 din za kg, nad tri mesece starih pa 15 po enaki ceni.

Na Razborju še vedno oklevajo

Starši bi radi zadržali otroke ves čas šolanja na nepopolni šoli, ta pa jim ne more nuditi toliko znanja kot osnovna šola v Sevnici

Osnovna šola Razbor poznajo daleč naokoli kot prvo partizansko šolo v Spodnjem Posavju. Ta šola je od lanskega novembra prenovljena. Ljudje pod Lisco so veseli lepših, svetlih učilnic, ki so jih njihovi otroci dobili v dar ob 20. obletnici slovenskega pouka v tej partizanski vasi.

Solo na Razborju obiskuje 70 otrok. Doma so z Okroglice, Razborja in še petih drugih vasi tam okoli. Celotni strani Lisce prihajajo. Otroci imajo samo kombinirani pouk. Šola je na papirju sicer podružnica sevniške osnovne

šole, vendar do sedaj učenci višjih razredov še niso obiskovali pouka v Sevnici. Poglaviti vzrok za to je velika oddaljenost. Do doline imajo 4 kilometre, vendar nekateri premerijo že do Razborja po 5 kilometrov dnevno.

Starši oklevajo in se nikakor ne morejo sprijazniti s tem, da bi njihovi otroci morali v Sevnico. Tudi upravitelj šole meni, da bi bilo morda pametnejše zaposliti še eno učno moč. Kombinirani pouk bi kljub temu še ostal. Če bi avtobus lahko pripeljal do graščine Rude, potem bi se starši prej odločili za prešolanje. Dobili so odgovor, da na to pozimi nikakor ne morejo računati in druge izbire, kot pešpot do doline, torej ni.

V nedeljo so na roditeljskem sestanku vse to ponovno premlevali s predstavnikmi sevniške osnovne šole. Prosvetni delavci iz Sevnice so

osvetlili prednosti pouka v popolni osnovni šoli, da starši ne bi spregledali koristi, ki se obtajajo njihovim otrokom pri normalnem pouku. Starši se tudi tokrat niso opredelili. Dokočno besedo so prepustili skupščini, ki bo o tem razpravljala v jeseni.

Zelje staršev, da bi zadržali otroke čim bližje doma, so razumljive, toda nič ne bi škodilo, če bi čez poletje še enkrat trezno presodili, kaj je boljše: ali otroka zadržati doma ali pa ga pošiljati v oddaljenejšo šolo, ki mu bo zagotovila boljše, bodočino? Nekoč jim bo najbrž žal, če se bodo odločili za prvo možnost in s tem otroke prikrajšali za izobrazbo, ki jim jo lahko nudi le popolna osnovna šola. Svet za šolstvo in občinska skupščina pa bi morala za zimski čas, ko potli ne bodo prehodne, zagotoviti bivanje otrok v Sevnici.

J. T.

Pastir Peter in kralj Maliban v Loki

V soboto, 12. in nedeljo, 13. junija so loški amaterji uprizorili mladinsko bajko v 4 dejanjih »Pastir Peter in kralj Maliban«. Režirala je učiteljica Jožica Klun. Predstava je navdušila gledalce, čeprav je naš oder za take prireditve res premajhen, ker nima prave garderobe in primernih kulis. Posebej velja omeniti igralce Jureta Koritnika, Slavko Jenčič in Mileno Zupančičevo. Tudi scena je bila dobra, saj sta imela predsednik prosvetnega društva tovariš Mišnar in gospodar Ostrovršnik polne roke dela.

S. Sk.

NOVICE IZ OKOLICE TRŽIČA

Krajevna skupnost Tržišče ima na razpolago minimalna sredstva za izpolnitev letošnjega načrta. Po vseh vaseh bodo pobirali krajevni samoprисpevek. Za vsako akcijo bodo prispevali vaščani dve tretjini sredstev, eno tretjino pa krajevna skupnost. Popravljajo vaške poti, ločil: pa se bodo tudi dopisoma zidali na pokopališču v Tržišču.

Kaj pa pitna voda v Tržišču? Voda iz sedanjega zajetja je zelo

slaba, ker vodovodni odbor ne da večkrat očistiti zbirnih bazenov. Neredno je tudi pobiranje voda. Če bo šlo tako naprej, se lahko zgodi, da bo vas ostala brez pitne vode.

Tržiški gasilci so pripravili za 4. julij pester program na Malokovcu. V počastitev 20-letnice osvoboditve bodo imeli nad združeno kletjo prireditve, kamor vabijo vse nekdanje borec, aktiviste in druge prijatelje gasilstva. Pripravljeni imajo tudi dobro kapljico iz Bojnika, za razvedrilo pa bodo poskrbeli veseli fantje iz Zužemberka.

LOJZE UDOVO

Krvodajalska proslava v Loki

Proslava krvodajalcev je bila v nedeljo, 20. junija v prosvetnem domu. Te prve proslave se nekateri žal niso mogli udeležiti zaradi spravila sena.

Predsednik OORK Stanko Škočir je najprej pojasnil razvoj krvodajalstva. Letos smo praznovali 20-letnico te plemenite akcije, v kateri je sodeloval vsak 24. prebivalec Slovenije. Na tem področju so s krvodajalstvom začeli leta 1959, do zdaj pa se je v to humano akcijo vključil vsak 17. Doslej je že 73 prebivalcev darovalo kri. Podmladkarji so pripravili lep program, za kar so poželi veljih aplavz. Ob koncu je kapitarna iz Sevnice poklonila kovinsko omarico za prvo pomoč, za kar se ji vaščani in RK najtopleje zahvaljujejo. Za dazdatno denarno pomoč gre zahvala tudi občinskemu

odboru RK Sevnica in odboru SZDL. Proslava je bila pod geslom: »Krvodajalci, hvala za vaše plemenito delo!«

Višje priznavalnine

Po novem odloku o priznavalnihah borcem in aktivistom NOV bodo upravičenci v občini Sevnica prejeli stalno ali začasno mesečno denarno pomoč od 10.000 do 20.000 dinarjev. Izredno težkih socialnih pogojev lahko upravni odbor sklada za varstvo borcev odredi tudi višje zneske.

Priznavalnine so lahko tudi samo enkratne. V tem primeru bodo znašale do 20.000 dinarjev. Iz sklada za varstvo borcev NOV bodo otroci padlih prejeli študijske podpore, katerih višino bo določil upravni odbor po svoji presoji.

Celjani v Sevnici

Učiteljski kolektiv osnovne šole v Sevnici je imel v petek, 18. junija, v gosteh prosvetne delavce iz Celja. Celjani so vrnili obisk Sevnčanom in si ob tej priložnosti ogledali sevniško osnovno šolo, konfekcijo »Lisco« ter mesto z gradom. Imeli so lep sončen dan in so si zaradi tega lahko privoščili dovolj sprehoda v naravi. Z obiskom so bili zadovoljni gostje in gostitelji, saj so se v razgovorih pobliže seznanili med seboj in izmenjali izkušnje pri učnovzgojnem delu.

SEVNIŠKI VESTNIK

FARA: priprave na proslavo v avgustu

Pisali smo že, da bo v drugi polovici avgusta, verjetno 22. 8., v Fari ob Kolpi osrednja proslava 20-letnice osvoboditve v kočevski občini, hkrati pa bosta proslavljeni tudi sosednji hrvaški občini — Delnice in Čabar. Proslava bo trajala predvidoma dva dni, ob tej priložnosti pa bodo nad cesto med Vasjo in Fari odkrili spomenik padlim v narodnoosvobodilni vojni, ki bo posvečen vsem prebivalcem Kolpske doline, ljudem, ki so skozi štiri leta vojne žrtvovali vse, kar so imeli, za osvobodilno vojsko. Posvečen bo številnim starim partizanskim materam v vseh vzdolž zelene Kolpe, ki so z zglede ljubeznosti skrbele za sfonte v gozdovih, jih v mislih spremljale na njihovih pohodih in s toplim nasmeškom pričakovale njihovo vrnitev.

Organizacija medobčinske proslave nedvomno zahteva temeljite in obsežne priprave, pri čemer bo odigrala posebno vlogo krajevna skupnost v Fari. Leto za letošnje leto pripravila precej bolj obsežen program komunalnih del kakor druga leta. Predsednik KS je Matija Jakšič iz Slavskega laza. Pričakujejo, da se bo avgustovske proslave udeležilo okrog 6.000 ljudi.

Na nedavnem sestanku krajevnih organizacij Zveze borcev v Fari, ki so se ga udeležili tudi predstavniki drugih organizacij in tovariši iz Kočevja, so se dogovorili za točen datum proslave ter se pomenili o konkretnem delu za vsako organizacijo in vsako komisijo. Na predvečer odkritja spomenika bo partizansko srečanje, partizanske patrole pa bodo prišle v Fara iz Kočevja, Črnomlja, Čabra in Delnic. Za spomenik imajo zbranega okrog pol milijona dinarjev, fizična dela bodo opravili ljudje prostovoljno, ostala sredstva pa so zagotovljena pri občinskem odboru Zveze borcev v Kočevju. Na spomenik bo

vklješanih nad 100 imen padlih med vojno, vendar se še niso odločili, ali bodo zapisali vsa imena ali le število žrtev.

Občinska skupščina Kočevje je iz sredstev za krajevne skupnosti namenila krajevni skupnosti Fara zaradi priprav na proslavo 1.800.000 dinarjev za popravilo poti, ureditev kanalizacije, razširitev

KOČEVSKA NOVICE

mostu v Fari in za razsvetljavo. Do proslave pa je treba nujno urediti naslednje stvari: rekonstruirati cesto od križišča v Fari do prosvetnega doma, kar bi stalo okrog 450.000 dinarjev; na-

praviti 300 metrov površinske kanalizacije ob cesti v Vasi in Fari (okrog 900.000 din); razširiti most pred prosvetnim domom v Fari (150.000 din); namestiti osem javnih luči od Piru do Fare (pol milijona); popraviti most v Kužlju (pol milijona); popraviti pokopališče v Kužlju (150.000 dinarjev) in — končno — postaviti spomenik v Zabajku pri Fari. Ta dela so vsekakor neodložljiva. Razen tega pa je treba do proslave urediti tudi vasi in hiše od Banja loke do Kolpe in do Petrine. Upravni organ za komunalne zadeve pri občinski skupščini je opozoril lastnike hiš v tem predelu, naj uredijo fasade in okolico stavb. Potrebna sredstva bodo v obliki kreditov lahko dobili iz občinskega stanovanjskega sklada. J. S.

Še o novi šoli v Kočevju

Težave s šolskimi prostori so v Kočevju naraščale iz leta v leto. Akcija za gradnjo šole je hitreje stekla šele lani, ko so uvideli občani, občina in delovne organizacije, da postaja položaj vse bolj resen. Po opravljenih formalnostih je na licitaciji kot najugodnejši ponudnik prevzelo delo kočevsko gradbeno podjetje Zidar. Objekt bo do prve faze zgrajen še letos. V prvi fazi je zajetih 12 učilnic, več kabinetov in drugih nujnih prostorov. Potrebnovali bodo okrog 230 milijonov. Ta sredstva se bodo stekala iz erepubliških virov in krajevnega samoprispevka občanov ter iz prispevka delovnih organizacij.

Po sedanjih cenah bo celotna šola veljala okoli 480 milijonov din. V celotnem objektu je predvidenih 21 učilnic s kabineti, delavnicami in upravnimi prostori. Tako bi zagotovili eno in pol izmenski pouk.

Vprašanje šolskih prostorov je bilo kritično: porast

učencev v zadnjih desetih letih je narasel od 780 na 2100, vseh šolskih prostorov pa je v Kočevju le 36. Tako je jesen grozil troizmenični pouk. Z novo šolo bodo vsaj delno rešili problem prostorov. Adaptirati pa bo treba tudi sedanje prostore. Z razvojem gradnje nove šole bodo reševali tudi vprašanje telovadnice in vodstev novih šol. Tudi kabineti so že zastareli. Čeprav bo nova šola v sklopu športnih igrišč, bo ena telovadnica najbrž premajhna za vse.

Nova šola bo brez dvoma tudi povečala kvaliteto pouka in vzgoje otrok. —KO

Kavarniški vrt

Prejšnji teden so pred kavarno Zvezda v Kočevju uredili vrt, kjer se posebno v lepem vremenu gostje kaj radi zadržujejo. Prostor so ogradili z lepo ograjo, ob kateri so posode s cvetjem in zelenjem. V času, ko bodo stregli na vrtu, bo del kavarne zaprt, glasbeno skrinjo pa so premaknili k vhodu.

Tudi drugi lokali v Kočevju so te dni uredili vrtove, koder je v senci ob kozracu dobre pijače prav prijetno.

Razstavljenе dobrote

20. junija je priredilo Turistično društvo Kočevje kulinarčno razstavo v hotelu Pugled. Domača gostinska podjetja, ljudska in rudniška restavracija, pekarna in slaščičarna ter restavracija Metka so pripravila za ogled razna mesna in močnata jedila, vina in sokove. Iz neznanega vzroka, sta zadnji dan odpovedala udeležbo mesarija in mlekarna KGP.

Veliko občanov si je ogledalo razstavo, zatem pa so na prijetni zabavi tudi okušali razstavljenе predmete, ki so bili naprodaj. —ko

■ Tudi Oslinica bi se v letošnjem letu proslav 20-letnice osvoboditve rada oddalo žrtvam iz vojne, ki jih je bilo v teh krajih precej. Za spomenik, ki bo predvidoma stal okrog tri milijone, so ljudje sami že zbrali okrog 2,5 milijona dinarjev, odkrili pa ga bodo verjetno za občinski praznik 3. oktobra. Zvedeli smo tudi, da bo spomenik napravil domačin iz Oslinice akademski kipar Stane Jarn.

Pišečani v Fari vasi

Učenci osnovne šole Pišece so 18. junija vrnili lanski obisk osnovni šoli Fara vas na Kočevskem. Doživeli so gostoljuben sprejem in z učiteljskim kolektivom vred se zahvaljujejo gostiteljem za njihovo tovarštvo. Žal jim je, da se niso utegnili zadržati pri njih dalj časa. Čakala jih je še dolga pot na Reko in v Postojno.

Na Kočevskem so si ogledali Bazo 20, kočevski muzej

Debele redi sočne trave padajo te dni po suhokranjskih planjavah: kakor jih je dež prej oviral, tako jim zdaj vročina pomaga pri spravlilu prve košnje, ki se je za dobrih 14 dni zavlekla... Na sliki: strojnik Stefan Gal je s kosilnico BCS neprestano na nogah. Voz za vozom dišeče trave spravljajo v silose posestva na Starem logu in v druga kmetijska posestva na Kočevskem, da bo pozimi dovolj silirane in posušene krme. — Kljub dolgotrajnemu deževju so se posevki in druge rastline zadnja dva tedna lepo popravili tako na Dolenskem kot v Spodnjem Posavju. Le sadja bo skoraj povsod zelo malo, medtem ko krompir, žita, koruza in vinogradi povsod lepo kažejo. Te dni so poželi tudi že prvi ječmen okoli Novega mesta in v Beli krajini.

Nekaj številčk o delu organov javne varnosti

Delo organov javne varnosti je odgovorno in naporno, saj morajo biti vedno na razpolago za zaščito občanov. Lani je bilo na območju ribniške občine registriranih 110 kaznivih dejanj, 16 več kot leta 1963. Tatvin je bilo 40, od teh jih je ostalo 6 še neraziskanih, 11-krat je bila oškodovana tuja imovina, 9-krat je bila ogrožena varnost, velikih tatvin je bilo 8, zatajitev 5, hude telesne poškodbe 4 itd. Družbeno premoženje je bilo oškodovano za milijon 786.000 dinarjev, privatniki pa za 3 milijone 800 tisoč.

Med mladino je bilo precej kriminalnih dejanj: 20 mlajših in starejših mladoletnikov in 1 otrok. V glavnem je šlo za tatvine koles. Število takih kaznivih dejanj se je v primeri s predlanskim podvojilo.

V upravno kaznovanje je bilo predlaganih 496 oseb. Prednjačijo pretepači, drzna vedenja na javnih krajih, vdajanje brezdelju in berančenju, igranje hazardnih iger in podobno. Največkrat je prišlo do kršitve javnega reda in mira v gostinskih lokalih, posebno ob izplačilnih dneh ter praznikih in nedeljah. Organi javne varnosti so lani obravnavali 50 prometnih nesreč, v katerih so 4 osebe izgubile življenje, 33 jih je bilo lažje ali težje poškodovanih, materialna škoda pa znaša nad 5 milijonov dinarjev. Most v Gorič vasi je najbolj črna točka. Za varno vožnjo bo nujno potrebno zgraditi nov most. Prav tako bo potrebno napraviti prehode za pešce v Ribnici. Zatrjujejo, da bo to v kratkem urejeno.

Zanimivo je, da je bilo

kljub povečanju cestnega prometa lani registriranih 35 nesreč manj kot predlanskim, materialna škoda pa je bila približno enaka.

Število alkoholikov se ni bistveno spremenilo. Za alkoholike bi se moralo bolj zavzeti socialno skrbstvo. Tudi Cigani zahtevajo posebno obravnavo.

28. julija vsi na Žukovo!

Organizacija ZB iz NOV vabi vse okoliške prebivalce, preživele borce in goste od drugod na svečano odkritje spominskega obeležja padlim, ki bo 28. julija na Žukovem nad Ortnekom.

ZB Ribnica na Dol.

Posvet v Ribnici

V soboto, 26. junija, je bilo v Ribnici medobčinsko posvetovanje predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov dolenskih občin. Na posvetu so izmenjali misli o dosedanjem poteku priprav na občne zbere občinskih sindikalnih svetov, govorili so o gospodarskih ukrepih, ki se obetajo v zvezi z gospodarsko reformo in o drugem.

Junakinji izpod Grmade

V letu, ko proslavljamo 20-letnico zmage nad fašizmom in osvoboditve naše domovine, se spominjamo tudi žalostnih dogodkov iz dni narodnoosvobodilnega boja in revolucije. V okolici Ortneka na Žukovem in na Grmadi nam je še vdano živo v spomnu mlada, hrabra partizanska borka, komisarka Julka Kovač-Tjaša. 3. novembra 1943 so jo Nemci zajeli skupaj z desetimi partizani in jih vse skupaj postrelili na Žukovem.

Spomin na Tjašo je toliko bolj svetel tudi zato, ker se je do konca vedla kot prava junakinja. Nemcem ni hotela izročiti puške vse do zadnjega in še sovražnik je občudoval njeno odločnost in hrabrost.

Letos 22. julija bo osnovna organizacija ZB iz Ribnice v trajen spomin na ta dogodek odkrila na Žukovem obeležje, ki naj še pozne rodove spominja na prelito kri in na težke

žrtve, s katerimi smo si priborili svobodo. Pohitite tega dne na Grmado in na Žukovo nad Velikimi Poljanami in se oddolžite spomnu na znane in neznanе borce in junake, ki so darovali svoja življenja! V. P.

KAJ JE NOVEGA V ORTNEKU

■ Ribniška Komunala popravila ceste skozi Velike Poljane proti turistični Grmadi, kjer bo 22. julija osrednja občinska proslava 20-letnice osvoboditve. Navzlic temu bi bilo treba popraviti že zaradi Grmade, kamor izletniki kaj radi zahajajo, marsikoga pa je doslej odvračala slaba pot.

■ 22. julija bodo na Žukovem pod Grmado ob 10. uri odkrili spominsko obeležje. 3. novembra 1943. leta je tu padlo 13 tovarišev, obeležje pa bo posvečeno sploh vsem žrtvam iz teh krajev, ki jih ni bilo malo. V naravni kamen bodo vklesali posvetilo, ki ga bo nalašč za to priložnost sestavil književnik Tone Selškar. Po odkritju obeležja bo tovariško srečanje borcev, zapornikov in internancev, v kulturnem delu programa pa bo nastopila tudi mladina iz Fule, ki bo tedaj na letovanju v ortneškem gradu.

■ Konec junija je v preurejeni ortneški grad spet prišla kolonija iz Fule. Občina Fula ima tu po čisti dom za mladino.

■ Ortneško kopališče, sicer majhno, vendar prijetno, se s sončnimi dnevi že odpira. Kadar je toplo vreme, je tudi voda topla. V Ortneku tudi razmišljajo o ureditvi avto kampa. Prostor od gradu proti Močilam je zelo primeren, le denarja ni za začetne investicije.

■ V Ortneku pravijo, da bi bilo nujno treba urediti gostinstvo

Otroci v Novem gradu

Iz ribniške občine je 25. junija odšlo na letovanje v Novi Grad 50 otrok. Letovali bodo 15 dni; starši so prispevali povprečno po 5.000 din, ostalo pa je prispevala občina. Na morje so šli zdravstveno šibki otroci

Srečanje borcev in internirancev

Organizacija Zveze borcev bo priredila 22. julija tovariško srečanje borcev in internirancev iz druge svetovne vojne na Grmadi nad Ortnekom. Na srečanje vabimo vse preživele borce in internirance!

RAVNATELJSTVO OSNOVNE ŠOLE JOŽE ŠEŠKO — KOČEVJE

razpisuje

za šolsko leto 1965/66 naslednje štipendije:

- štipendijo na visoki šoli — telesna vzgoja;
- štipendijo na pedagoški akademiji — matematika in fizika;
- štipendijo na pedagoški gimnaziji — I. letnik s pogojem prestopa na pedagoško akademijo.

Prošnje, kolkovane s 50 din, vložite do 15. julija 1965 na upravo Osnovne šole Jože Šeško, Kočevje. Ob enakih pogojih imajo prednost kandidati, ki imajo stalno bivališče na območju občine.

Premalo domačih vin

Najboljše vino, ocenjeno po strokovni komisiji, točijo v gostinskem podjetju Črnomelj – črna vina, ki so v prodaji, so slabša od belih – Povsod premalo izbire domačih b elokranjskih vin

V Črnomlju je bila pred kratkim vinska pokuša, ki jo je organiziral oddelček za gospodarstvo skupno s tržno inšpekcijo in svetom za gostinstvo in turizem.

Inšpektorji so v enem dnevu odvzeli vse vzorce vina, ki ga prodajajo po gostilnah, ocenjevala pa je posebna komisija pod predsedstvom vinarskega strokovnjaka Tita Dobrška. Navzoči so bili tudi gostilničarji.

Največje število točk je komisija prisodila belemu vinu – laškemu rizlingu, ki ga toči Gostinsko podjetje Čr-

nomelj. To vino je dobilo 28 točk od 30 možnih. Drugo mesto je dobilo vino, last Slavca Oveja iz Stranske vasi, na tretjem mestu pa so bila vina Aloja Bukovca iz Semiča, Ivana Butale iz Starega trga, Ane Vrličić iz Adlešič in Ivana Majerleta iz Starega trga, ki so prejela po 25 točk. V splošnem pa so bila črna vina mnogo slabša od belih vin.

Med črnimi vini je bila najbolje ocenjena črna gostilničarja Kazimirja Maliča iz Vinice z 21 točkami. Med 29 vin, kolikor jih je komisija ocenjevala, je bilo le 10 be-

lokranjskih, vsa druga pa so uvozili iz drugih področij. Dve vrsti vin je komisija izločila iz prometa, ker nista bili primerni za prodajo.

Predstavniki komisije za ocenjevanje vin in predstavnik sveta za turizem in gostinstvo sta poudarila, naj bi v prihodnje po elokranjskih gostilnicah točili predvsem domača vina, ker so turisti razočarani, ko jih zahtevajo, pa ne dobe. Sklenjeno je bilo, da bo med turistično sezono kontrola kvalitete vina pogostnejša in poostrena.

JOZE SKOP

Želje in pripombe mladih delavcev

Mladi v podjetjih odgovarjajo v anketi – Zaslužek je dober, izobrazba pomanjkljiva – Z mladinsko organizacijo niso povsem zadovoljni

Maja so zavodi za zaposlovanje delavcev po vsej Sloveniji organizirali anketo za zaposleno mladino od 15. do 18. leta. Anketiranih je bilo 2310 mladih ljudi, med temi jih je Zavod za zaposlovanje Črnomelj zajel 40. Na vrsto vprašanj so odgovarjale mladinke iz ISKRE v Semiču ter mladinke in mladinci iz črnomaljske ZORE in BETI. Skupaj je odgovorilo na našem področju 35 deklet in 5 fantov, starih povprečno 16 ali 17 let.

Ugotovili smo, da jih 21 izhaja iz kmečkih in 16 iz delavskih družin in da ima skoro polovica anketiranih le 6 razredov osnovne šole.

je delo normirano in je za služek odvisen od uoinka dela.

Zanimivo pa je, da so vsi na vprašanje: »Ali so ti ob sprejemu razkazali podjetje in proizvodni proces« – odgovorili z ne. To pomeni, da kadrovska služba v gospodarskih organizacijah ne opravi svoje naloge. Delavci si mora ogledati celoten delovni proces in vse proizvode, ki jih izdelujejo. To je namreč nujno predvsem iz dveh razlogov: 1. vsak delavec je upravljavec podjetja in ne samo oddelka, kjer dela, 2. še potem, ko bo delavec dobera spoznal ves delovni proces, bo razumel pomen svojega dela. Upamo, da bodo podjetja to pomanjkljivost v prihodnje odpravila.

Berejo največ TT, Mladino, Dolenjski list, Tovariša in Areno.

Od 40 anketirancev se jih le 5 dopolnilno izobražuje, 15 se jih namerava izobraževati kasneje, 20 mladih ljudi pa ne čuti nobene potrebe po izobraževanju. Glavna ovira, da se niso odločili za nadaljnje šolanje, je nedokončana osemletka.

Skoro vsi so člani mladinske organizacije, vendar menijo, da mladinske organizacije v podjetjih ne opravljajo svoje vloge. Kaže, da se mladi delavci in delavke premalo zanimajo za življenje okoli sebe. Po časopisih in revijah res segajo, za knjige pa jim ni mar, saj je redkokd napisal, da je v zadnjih treh mesecih prebral kakšno knjigo.

Kje je vzrok, da so vsi anketirani odgovorili: na lastno pobudo nismo poslušali nobenega strokovnega, družbeno-ekonomskega ali kulturnega predavanja? In kje je vzrok, odgovorili: 82,5 odstotkov anketiranih bere dnevnike le včasih, tednike in revije pa bolj ali manj redno.

D. TODOROVSKI

Zaslužek dober, podjetja ne poznajo

Vprašali smo jih, če so zadovoljni s sedanjo zaposlitvijo in z zaslužkom, 90 odstotkov anketiranih je izjavilo, da so zadovoljni z delom, pa tudi zaslužek se jim zdi v redu. Povprečni osebni dohodek je namreč 29.000, v ISKRI celo 31.000 dinarjev na mesec. V vseh treh podjetjih

Izobraževanje in zabava

Mladinci in mladinke so na vprašanje: »Ali bereš dnevno časopisje, dnevnike in revije«, odgovorili: 82,5 odstotkov anketiranih bere dnevnike le včasih, tednike in revije pa bolj ali manj redno.

Najprej krepitev samoupravljanja

Po dveh letih dela sindikata industrije in rudarstva so ugotovili, da bi se morali bolj zavzeti za krepitev samoupravljanja – 37 delegatov iz 9 sindikalnih podružnic industrijskih podjetij v občini Črnomelj je o tem pred kratkim razpravljalo

Na sestanku v Črnomlju se je po obširnem poročilu o delu sindikalnih podružnic industrijskih kolektivov razvila zelo sproščena razprava, ki je v glavnem potrdila navedbe odbora, še posebej pa podčrtala več pomanjkljivosti. V preteklem obdobju so se sindikalni delavci spoprijemali predvsem s problemi proizvodnje, zato organiziranja na krepitve samoupravljanja ni mogla dosti vplivati. Predvsem so bili mnenja, da samoupravljanje v indu-

strijskih delovnih organizacijah še ni zaživeo tako, kot bi moralo. Po izjavi nekaterih delegatov ponekod odnos vodilnih in strokovnih uslužben-

ČRNOMLJ: dolga občinska seja

V torek se je že ob 7. uri zjutraj začela seja občin občinskih zborov občine Črnomelj, na kateri so predvsem o realizaciji plana v petih preteklih mesecih in o problemih gospodarstva in novih gospodarskih ukrepih.

O vsem bomo natančneje še poročali. V opoldne so odborniki zbora delovnih skupnosti seja nadaljevali. Govorili so predvsem o realizaciji plana v petih preteklih mesecih in o problemih gospodarstva in novih gospodarskih ukrepih.

cev do samoupravnih organov ni najboljši, včasih pa je skroda podcenjujoč.

Nadalje so razpravljali o higijensko tehnični varnosti v podjetjih ter o izboljšanju te službe. Novi zakon o HTV službi predvideva namreč dokaj ostre ukrepe, namenjene preprečevanju nesreč pri delu.

Ko so govorili o produktivnosti in letnih dopustih, so poudarili, naj bi podjetja čimveč delavcem omogočila pravi letni oddih. Dosedanja praksa je pokazala, da so delavci dneve, namenjene oddihu, v največ primerih preživeli doma ob napornem kmečkem delu. Po končanem dopustu so prihajali na delo v podjetje še bolj utrujeni, kot so bili prej.

Sprejeli so več sklepov, ki jih bo novoizvoljeni odbor smatral kot napotke za nadaljnje delo sindikata industrije in rudarstva.

Doklej tako trgovanje z lesom?

Zakaj lesno predelovalna podjetja plačujejo tretjerazredno hlodovino kot prvorazredno? Če se pr otivijo, ne dobe lesa!

Predpisi, ki določajo jugoslovanske standarde za lesne sortimente, so še vedno v veljavi, pri trgovanju z lesom pa jih, žal, ne upoštevajo. Gozdna gospodarstva označujejo hlodovino, vendar največkrat samo za to, da bi formalno zadostili predpisom. V resnici pa je tako, da je hlodovina, označena kot prvorazredna že tretjerazredna, ali pa ima hlodovina K vse značilnosti II. kvalitete.

Od kupecev tega lesa, lesno predelovalnih industrij, si nihče ne upa spregovoriti o tem. Če kupec nasprotuje takemu označevanju, mu prodajalec hitro zabrusi: Če vam ni prav, vam lesa ne bomo več pošiljali!

Tako so podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo lesa, pri-

siljena kupovati in plačati slabši les za boljšega. In posledice? Niso majhne! Izkorišček tega lesa je že v primarni predelavi slabši, razen tega tudi končni proizvedli niso taki, kot bi morali biti. Vse to gre v škodo lesno predelovalnih podjetij!

Tako gospodarstvo ze lesno trgovino gotovo ni na mestu. Podjetja, ki imajo z gozdni gospodarstvi sklenjene pogodbe o dobavi lesa, bi morala dobiti les po pogodbah. Za to naj bi poskrbela predvsem gozdarska inšpekcija.

Inšpekcijski organi so tudi ugotovili, da odkupujejo komunalna podjetja hlodovino in rezan les neposredno od proizvajalcev, kar spet pomeni kršitev uredbe o trgovanju z lesom. Komunalna podjet-

ja potrebujejo les za svoje mizarne, gradbene in druge obrate, ne morejo pa dobiti lesa preko gozdnih gospodarstev ali lesno predelovalnih podjetij. Če bi torej komunalna podjetja poslovala po zakonitih predpisih, njihovi obrati sploh ne bi mogli delovati.

Pristojni organi naj bi o vsem tem resno razmislili in tudi primerno ukrepali!

Semičani gredo na dva izleta

Podjetje KOMPAS v Ljubljani organizira konec avgusta za prebivalce Semiča avtobusni izlet v Benetke, Gorico in Trst. Med tridnevnim izletom bi spotoma videli tudi Doberdob, Visco, Gonars in še druge zanimive kraje. Stroški izleta na osebo so okoli 20.000 dinarjev, prijava pa sprejema Turistično društvo Semič.

Za drugi predviden izlet Semičanov v hribovite predele Avstrije in Italije, ki bo trajal 5 dni, stane pa 41.000 din, med domačinji ni preveč zanimanja. Oglede mehanizacije in dela na kmetijah v obeh sedanjih državah bi bil za našega kmeta vsekakor poučen, hkrati pa zanimiv. Do 10. julija je še čas za prijavo pri domačem turističnem društvu!

F. D.

„USPEH NI NAJBOLJŠI“

– S kakšnimi občutki končujete letošnje šolsko leto?

– smo te dni vprašali učiteljico Nada Beronja na črnomaljski osemletki.

– Učitelji in učenci smo utrujeni od naporov pri pouku, zato se oboji v enaki meri veselimo počitnic.

– Ste zadovoljni z uspehom v vašem razredu?

– Nisem, ker je slab! Imam razredni pouk v petem dopoldanskem razredu, pri otrocih iz oddaljenih krajev.

Ceravno ima večina zagotovljen prevoz od doma do šole in nazaj, se vozačem pri pouku pozna utrujenost. S pomočjo raznih anket sem ugotovila, da imajo ti otroci čas za učenje predvsem v večernih urah, ko navadno še odrasel človek ni zmožen več umskega dela. Po dnevi morajo delati na poljih in doma, ker predstavljajo glavno delovno silo na kmetijah. Potem ni čudno, če pri pouku niso prav nič zainteresirani za učno snov. To vse vpliva na učni uspeh posameznika in razreda kot celote. Popoldanski peti razred, v katerega hodijo črno-

maljski otroci, je mnogo boljši.

– Ali ste skušali vplivati na starše, da bi nudili otrokom več časa za učenje po dnevi?

– Ne samo enkrat! Nasveti ne zaležejo dosti, ker so na podeželju take razmere, da brez pomoči otroških rok ne gre. V splošnem pa se starši tudi premalo zanimajo za uspeh svojih otrok. Imam učenca, ki že četrto ponavlja peti razred. Veste, kaj je rekel njegov oče? »Naš pač nima zanimanja za šolo, vseeno pa bo lahko dober mehanik! Staršem težko dopovemo, da otrok z nedokončano osemletko ne bo prišel do poklica v katerikoli stroki.

– Imate že počitniški načrt?

– Doslej ni bilo časa, da bi o tem razmisljale. Do začetka julija je na šolah največ dela. Konference, urejanje zbirke, pisanje izkazov... Če bo mož dobiti dopust, bomo že kam šli, sicer pa mi bo počitek dobrodošel tudi pri mamí v Novem mestu.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta in brata

REFIKA ASANIJA

iz Črnomlja se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvalujemo Lovski družini Loka ter vsem znancem in prijateljem za spremstvo in poklonjene vence!

Zaljujoči:

sin, brata in ostalo sorodstvo.

NOVICE
črnomaljske komune

JOŽE DULAR

MLINI OB KOLPI UMIRAJO

14

Zdaj Nemaničeva malenica pod Zelebejem že šesto leto miruje. Široka vodna koleša razpadajo. In če bo še kaj takih povodnji, kot je bila 15. septembra 1933, ko je vsa malenica potonila v valovih in je le del strehe gledal iz narasle vode, bo tudi tu razdiralno delo Kolpe kmalu opravljeno.

Pa je bilo vendar nekoč in še pred nekaj leti v malenici in na velikem travniku pred njo toliko vselega življenja. Na desetine šotorov mladih tabornikov se je svetilo v žarkem poletnem soncu. In bile so pesmi in sproščene šale ob tabornem ognju in bile so tihe noči v mesečini...

Kaj hočemo, ko pa vse lepo navadno tako hitro mine.

Svoj čas je segal jez Nemaničeve malenice v stegnjeni poševni črti od enega brega do drugega. Del vode, ki je na hrvaški strani padala čez ta slap, so zajeli bubnjarški mlinarji in ga speljali na svoja koleša. Kasneje so gornji konec Nemaničevega jezusa porušili. Tako je danes ta slap v sredini nalomljen in prestreza vodo za oba mlina. Za Zelebej-

skega in za tistega v Bubnjarcih. Pravzaprav Zelebejska malenica, kot smo videli, danes ne potrebuje več vode. Vso bi lahko porabil bubnjaški mlin. Toda jez je slab in voda si na široko utira pot skozi razrahljane skale.

Nekoč je bil mlin v BUBNJARCIH last graščine v Brlogu gradu. Potem je prišel v roke Tomačevim v Rosalinah, od teh pa ga je kupil Peter Cigič iz Bubnjarcev.

Danes gospodarijo v tej malenici trije bratje: Ivan, Franc in Miha Cigič. Eno vodno kolo žene Francu Cigiču dva para mlinskih kamnov, od katerih je en bel, drugi pa črn; drugo, širše vodno kolo pa suče Mihu Cigiču tri pare kamnov, in sicer sta od teh parov dva bela in en črn. Njun starejši brat Ivan, ki se ni oženil, pa ima v tem mlinu izgovorjeno posebno pravico: zadnje tri dni v mesecu lahko do svoje smrti melje na vseh petih parih kamnov. Če pa je prav tiste dni morebiti velika voda in zavoljo tega ne more mleti, mu tisti mesec pravica do mletja zapade. Kajpak, red mora biti, pa naj si bo potem ta red za Ivana Cigiča ugoden ali ne.

Toda pri vsem tem je dela v mlinu zmerom manj. Ljudje si kupujejo moko v trgovinah. Bolj preprosto je namreč, če ti za denar navagajo moko, kot pa da sam orješ, branaš, seješ, žanješ in mlatiš. In pri vsem tem niti ne veš, če ne bo tvoj trud pobrala mokrota, suša ali toča. Nič ne veš, kot ne ve Ivan Cigič, kako bo s tistimi tremi zadnjimi dnevi v mesecu.

Tako je pač življenje in dostikrat je človek brez moči.

Dolg prelomljen jez je nekoč nabiral tudi vodo za malenico na BOŽAKOVEM. Zdaj pa se Kolpa skoraj dvajset let brez haska pretaka po podrtih žlebovih in čez porušeni slap.

Dostop do božakovske malenice je res močno neroden. Z gornje strani si z vozom težko prišel do vode, čeprav je bil do malenice speljan nekaj kolozov. Bolje je bilo, da si si zgoraj optal vrečo žita in potem otovorjen počasi stopal do mlina.

Gledamo zidove podrte malenice in doli pod rečnim ovinkom visoko, strmo »Magdalensko skalov«, nad

Posvet o kmetijstvu v trebanjski občini

Občinski komite Zveze komunistov Trebnje je 25. junija sklical razširjeni posvet o problematiki in razvoju kmetijstva v občini. Na posvet so bili povabljeni sekretarji osnovnih organizacij, komunisti in strokovnjaki, ki delajo v kmetijstvu, in člani

zadružnega sveta kmetijske zadruge. Posvet je bil sklican z namenom, da bi čimbolj razjasnili politiko v nadaljnjem razvoju kmetijstva v občini, še posebej v luči novih gospodarskih ukrepov, za utrditev in skladnejši razvoj gospodarstva. Posveta sta se udeležila tudi republiška poslanca Franci Kolar in Uroš Ruprecht.

Po poročilu, ki je skušalo prikazati dosedanji razvoj družbene in zasebne kmetijske proizvodnje v občini, sedanje stanje kmetijstva ter podatki tudi nekaj smernic za bodoči razvoj, se je začela razprava. Udeleženci posveta so se v njej predvsem dotaknili predvsem najbolj perečih vprašanj iz razvoja kmetijstva. Vsi so si bili edini, da bodo potrebni precejšnji napor, če bomo hoteli odpraviti težave, v kakršnih je družbena in zasebna kmetijska proizvodnja. Nezavidljivo finančno stanje zadruge, ki je posledica nedokončanih investicij, neizvršenih melioracij na zmogljivih zemljiščih, razdrobljenosti kmetijskih površin in ne nazadnje slabih organizacijskih oblik pri dodelovanju dela, zahteva intenzivno razmišljanje o nadaljnjem, bolj skladnem razvoju družbene kmetijske proizvodnje.

Možnosti za rešitev bo treba iskati predvsem v mejah občine. V zvezi s tem bi bilo mogoče, da bi obrat GREDA na Mirni prevzelo katero izmed domačih podjetij, ki ima na voljo potrebna sredstva. Obrat GREDA na Mirni opravičuje svoj obstoj samo toliko časa, dokler povečuje zaslužek.

Diskutanti so menili, da mora kmetijska zadruga najti takšno obliko organizacije, ki bo ustvarjala pogoje za uspešno poslovanje. Obstoj dobre kmetijske organizacije v občini pa je pogoj za razvoj družbene in zasebne kmetijske proizvodnje. Mišljenju, da je potrebno podružbljanje zemljišč prilagoditi materialnim sposobnostim kmetijskih organizacij za intenzivno izkoriščanje teh zemljišč in skladnejšemu spremenjanju sestava prebivalcev, so pritrdili vsi udeleženci.

Po kratki analizi stanja v zasebni kmetijski proizvodnji, ki boleda na razdrobljenosti zasebnih gospodarstev in ekstenzivni proizvodnji, so ugotovili, da ne gre zanikati možnosti za napredek. Zasebna kmetijska proizvodnja se bo lahko povečala le ob dobro

organizirani kooperacijski službi v kmetijski zadrugi. Zasebno proizvodnjo je treba specializirati že zavoljo tega, ker to terjajo kmetijski stroji, ki v zasebni proizvodnji, kakršna je zdaj, ne morejo učinkovito sodelovati. Zatorej bo treba najti takšno obliko organizacije dela, ki bo kar najbolj ekonomično izkoriščala drobno mehanizacijo in posamezne kmete med seboj povezovala.

Sedanja davčna politika je za zasebne kmete sicer spodbudna, vendar pa meje med posameznimi proizvajalci okoliš niso v celoti pravilno urejene. Še vedno bo treba stremeti za takšno davčno politiko, ki bo za zasebne kmete kar najbolj spodbudna.

Posamezniki so v razpravi poudarjali, da so nekateri predeli v občini zelo prizadeti zaradi škode, ki jo delajo divji prašiči. Menili so, da bo potrebno temu problemu posvečiti več pozornosti in učinkoviteje ukrepati. O tem naj bi ponovno razprav-

ljal tudi pristojni svet pri občinski skupščini.

Danes praznuje Mokronog

Danes praznuje Mokronog svoj krajevni praznik, letošnja slavnost pa bo potekala s posebnim poudarkom na 20-letnico osvoboditve. Zavoljo tega bodo tokrat Mokronožani budili spomin na vrsto pomembnih, slavnih dogodkov iz časov skupnega boja za svobodo. Zgodovina ožjega mokronoškega področja beleži obilo takšnih dogodkov. Mokronožani so ponosni na številne spomenike v kraju in neposredni okolici, saj ti spomeniki pričajo o tem, da je bila zavest in pritežljiv dneh dovolj jasno in odločno izpričana. Tu so bila pomembna organizacijska posvetovalja pri ustanavljanju Osvobodilne fronte mokronoškega področja. Tu je padel prvi strel iz partizanske puške v vsej Mirenski dolini, tu so se sestajali mladinci — skojevci, tu je bil ustanovljen štab XII. brigade, v neposredno bližino Mokronoga pa se je nenemno vračala slavna Gubčeva brigada. Nič čudnega torej, če so ob vsem tem v dneh boja prav iz Mokro-

noga in bližnje okolice fantje, dekleta, moške in žene množično odhajali v partizane. Mokronog se lahko danes ponaša z lepim številom prvoborcev in odlikovancev iz NOB.

V počastitev krajevnega praznika bo v četrtek, 1. julija, ob 15. uri slavnostna seja krajevnega odbora in krajevne organizacije ZB, nato pa ob 16. uri v domu Svobode akademija. Po slavnostnem programu bo ljudsko rajanje. V. V.

Dom je popravljen

DOM TVD Partizan na Mirni so popravili s sredstvi, ki sta jih prispevala krajevni odbor in KPD Dob. Oddelki so že začeli vaditi. Letos bodo poslali na tečaj za vadijele v Mozirje dva člana. Spričo vse te dejavnosti se mirenskimi partizanovcem zdi čudno, zakaj se občinska zveza za telesno kulturo kaj bolj ne zanima zanje. Na Mirni menijo, da bi bilo vsaj obveščanje lahko boljše.

POHISTVO POVEČUJE PROMET — DOLENJKINA

poslovalnica GRIČ na Mirni ima največ prometa od pohištva, ki ga prodaja raznim kupcem. Promet se je od lani povečal za okoli 100 odstotkov, deloma zavoljo tega, ker daje poslovalnica potrošnikom blago tudi na kredit. Kreditiranega blaga je od 10 do 15 odstotkov. V zadnjem času najbolj primanjkuje gradbenega materiala: kot: cementa, betonskega železa in stekla za šipe. V. P.

TREBANJSKE NOVICE

Razočarani informator

Ko sem pred kratkim potegnil iz žepa najnovejšo knjižico voznih redov, da bi nekemu nemškemu turistu svetoval najbolj ugodno avtobusno zvezo iz Trebnjega v Ljubljano, sem neprijetno presečen ugotovil, da manjka knjižici 8 listov, prav tiste strani (od 64 do 81), kje bi moral biti natisnjen raspored avtobusov, za katere se je zanimal tujec. Namesto da bi nemškemu gostu dokazal, kako smo pri nas vsi tudi nekakšni turistični informatorji, sem mu dokazal prav naprotno. Opazil je, kako mi kri leze v ušesa, ko sem nervozno obračal liste, misleč, da so strani pomešane. Ko se mi tudi s prelistavanjem ni posrečilo ustreči gostu, sem skoval izgovor, da imam pri sebi pomotoma vozni red, ki ne velja več. Neprijetnosti pa se nisem mogel otresti.

Ko je tujec že nesel domov najlepše vtise o našem turizmu, sem znova potegnil iz žepa knjižico novih voznih redov za sezono 1965 - 1966 in se šele tedaj zavedel, kako grodo sem bil napet. Ni mi žal za tistih 400 dinarjev, kolikor velja vozni red, kakor tudi ne za manjkajočih 16 strani; žal mi je le, da sem se brezpogojno zanesel na knjižico pred tujcem, pred enim izmed mnogih turistov iz inozemstva, ki so začeli praplavljati našo lepo deželo. Seveda bi ne bilo prav, ko bi trdil, da je vsak izvod voznega reda, ki ga je izdal Turistični transportni biro v Ljubljani povsem neuporaben. Mislim celo, da je moj okrnjeni izvod edina neljuba izjema. Toda ker sem navajen plačevati s pošteno zasluženim denarjem samo to, kar je dobro, naj končam tudi te stvari s pripombo: za dober denar samo dobro blago!

IVAN VRBAR
Trebnje

katero je zraslo Božakovo s podružno cerkvijo Marije Magdalene. Tu, pod to skalo so nekoč Božakovci primorali vraga, da jim je belil črno volno.

Po zaraščenih ostankih kolovoza se povzpemo v vas. Spodaj namreč ni bilo žive duše.

In ko pridemo do prvih hiš ob cesti, naletimo na gospodarja, ki je bil nekoč fastnik tiste malenice v grapi.

Janez Vukšinič je to in nekaj čez osemdeset let je že nameril. V mladosti je osemnajst let delal v Ameriki, leta 1919 pa je prišel domov in se oženil z bratovo vdovo. Brat Anton mu je namreč padel v prvi svetovni vojni, zemlja in malenica pa sta klicali po delovnih rokah. Zato se je vrnil iz Mehike, kjer je zadnja leta delal.

Toda za delo v malenici se ni mogel prav ogreti. Preveč je bila od rok, preveč časa mu je pobrala. Zato jo je okoli leta 1924 prodal Tonetu Petrinu in Peru Borkoviču iz Orljakovskega. Naj onadva poskusita z malenico svojo srečo!

Janez Vukšinič je zdaj že malo naglušen, in ko sedimo na klopi, ga je treba včasih dvakrat vprašati. Kot v mlino, kjer je to dvakratno vprašanje prišlo kar v pregovor.

»Kajpak,« pravi in puhne dim iz ožgane pipe, »kakih dvajset let sta delala Petrina in Borkovič. Med zadnjo vojno še. Potem pa, ko so tod Okrog postavili mlino na elektriko, sta vse pustila. Kaj pa sta hotelala Kdo bi še lazil tja dol.«

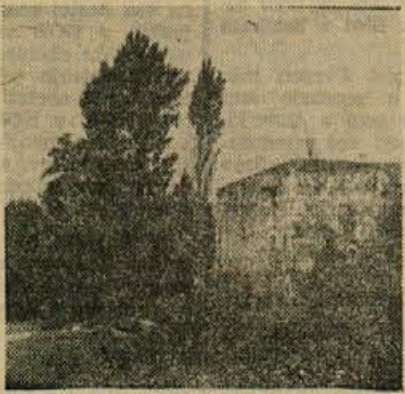
Počasi se spet spuščamo proti vodi. Spodaj nas znova pozdravijo zidovi zapuščene malenice. Ni strehe, ni koles. Samo stene še stoje.

Kolikokrat smo že gledali te umirajoče malenice na tem svojem kratkem potovanju ob Kolpi! Od tistih v Poljanski dolini pa do božakovske, ki je poslednja malenica na slovenski strani.

V gostem vejevju nad njo, šumi veter in v tolmunu pred nami se vrtinči voda.

Da, božakovska malenica! Zadnja mrtva straža na slovenski strani Kolpe.

Do lesenega mostu v Kamanju, ki se je stegnil čez Kolpo, potem ko se vanjo izlije mejni potok Kamenica, dela samo še malenica na ORLJAKOVEM.

Malenica pod Božakovim

Tudi to malenico so si delili štirje bratje, od katerih pa sta dva že pokojna. Tako danes gospodarijo Anton in Vid Borkovič in njuna snaha Ljuba. Vsak melje na dva para kamnov, brata pa imata še žago. Vendar je za sluzka in dela v malenici zmeraj manj in Anton Borkovič si je že postavil ob cesti žago na električni pogon, mlinsko obrt pa bo odpovedal. Da, tako bo! Onadva pa bosta še vlekla naprej, dokler bo šlo. In če se bo zataknilo, bodo kolesa pač obstala. Čemu bi se vrtela ravno na Orljakovem? Saj niso zaščiteni in nihče jih ni postavil pod spomeniško varstvo.

Tu smo se nekaj spomnili. Na Muri so pred leti zaščitili mlin na splavih. Enega tistih, okoli katerih je prekmursko ljudstvo spletlo toliko čudovitih zgodb in poezije. Morda zadnjega ali vsaj enega od poslednjih. Del prekmurskih ljudi, del njihovega življenja je tisti mlin na splavih in prav je, da so ga ohranili.

Ko smo to premišljali, smo se spomnili na vse mlino ob Krki, katerih kolesa se še sučejo in sler kamni še drobe žito in se bela moka vsiplje skozi sita. Vonj naše zemlje je v teh mlinah, vonj žitnih zrn, kmečkih dlani in težkih žitnih skrinj.

Ali naj res vse to zalije voda, mar naj res vse to uniči novi čas, ki tako nezadržno hiti skozi naše življenje?

Konec

Niso pozabili na zdravje borcev

Na redni letni konferenci Združenja borcev iz NOV občine Trebnje je bil med drugim sprejet tudi sklep o zdravstvenem pregledu borcev v občini. Predsedstvo združenja je v sodelovanju s predsedniki vseh krajevnih organizacij ZB do podrobnosti izdelalo program zdravstvenih pregledov. Po obseznih pripravah so začeli v juniju letos sklep konference uresničevati.

Zdravstveni pregledi borcev bodo za področje Trebelnega in Mokronoga v Mokronogu, za področje Sentrupertja, Mirne in Trebnjega pa v Trebnjem. Na zdravstvenih pregledih bodo ugotovili dejansko zdravstveno stanje borcev, saj niso redki primeri, da borci sami ne skrbijo dovolj za svoje zdravje. Na letni konferenci Združenja borcev je bilo zategadelj največ razprave prav o skrbi za zdravstveno stanje borcev.

Na zdravniške preglede bodo pozvani vsi borci, ki imajo priznano dvojno dobo iz NOB, in sicer kmetje, upokojenci in zaposleni. Po pregledu bodo posamezniki z glede na zdravstveno stanje predlagani za razna zdravljena, bodisi v toplicah, v gor-

skih krajih, bolnišnicah in drugod.

Brez dvoma pomemben sklep konference o skrbi za zdravstveno stanje borcev ne bi smeli v pozabo, pač pa bi se moral izpremeniti v stalno in nenehno skrb za borce v tem smislu, da bi se zdravstveni pregledi ponavljali vsaki dve leti. Samo na ta način

Živahna nedelja v Podzemlju

Zadnjo nedeljo, ko je vročina ljudi kar priganjala iz stanovanj, so že v zgodnjih jutranjih urah začeli voziti skozi vas avtomobili na Kolpo. Prihajali so iz Metlike, črnomlja, Novega mesta, Semiča, Šentjerneja in od drugod, tako da je v sencih že davno zmanjkalo prostora, ko so vozila še prihajala.

Precej topla Kolpa (pravijo, da je imela 22 stopinj) je bila tako ves dan polna kopalcev. Prenekatere izletnike pa je zmanjkalo pijače in jedi, če, ki jo je prinesel s seboj, zato je bilo med kopalci večkrat slišati, naj bi poskrbeli, da bi bil bife na kopalšču čimprej dograjen.

Tovariške pozdrave in čestitke pošljamo vsem nekdanjim partizanom, še posebno pa borcem in aktivistom na področju domače občine!

Občinska skupščina METLIKA

OBČINSKI ODBOR SZDL - OBČINSKI ODBOR ZVB - OBČINSKI KOMITE ZKS - OBČINSKI SINDIKALNI SVET - OBČINSKI ODBOR ZMS

Po 20 vlakov na dan

Jože Kukman, prometnik v Metliki, je ravno prevzema blagajno ob nastopu službe, zato ni bil preveč navdušen za pogovor. Hoteli smo izvedeti, kolikšen je promet na tej železniški postaji.

— Skozi Metliko gre vsak dan 16 potniških vlakov, 2 tovarna in 2 industrijska vlakova. Promet res ni posebno velik, pač pa je drugega dela več.

— Nam lahko zaupate, kakšno je to delo?

— Vsak drugi terek je v Metliki semenj. Pred našim blagajniškim okencem je tedaj okoli 700 potnikov, naložiti moramo po 10 vagonov živine in navadno prav tolikšno pošiljko pšenice.

— Imate s potniki često sitnosti?

— Niti ne! Kadar je naval, se tu in tam pojavijo nespo-

glasni in malce sitni Hrvati, posebno če na sejmu sklenejo dobro kupčijo in jo po stari navadi tudi dobro zalijejo.

— Se pravi, da je veliko dela samo vsak drugi terek?

— Nisem tako mislil. Dela imamo vsak dan preveč, ker imamo na naši postaji mnogo več kot drugje prometa z mednarodnimi pošiljkami. Belokranjci, ki so na sezonskem delu v Nemčiji, pošiljajo domačim razne stroje. Prav te dni prihaja na našo postajo po 10 kosilnic in nekaj šivalnih strojev na dan. S tem blagom je pisarije več kot preveč.

SUHORSKI NOVICI

Učenci suhorske osemletke so slovesno proslavili konec šolskega leta. Na slavnosti so sodelovali člani pevskega in dramskega krožka, učence VII. razreda so sprejeli v ZMS, najboljšim učencem pa so razdelili knjižna darila.

Poštni urad na Suhorju je, odkar so ga prebrili in preplekali, veliko bolj prijazen. Pleskanje je bilo zelo potrebno, saj so bila ta dela poslednjih opravljena pred nekaj leti. M. P.

METLIŠKI TEDNIK

Drama iz Drame se prerajaja v Srečo

Premožen ameriški rojak je prišel po dečka iz Drame pri Šentjerneju — Šla bosta čez »veliko lužo«, da bi se postavila po robu tragediji z eksplozivom — Joseph Zugel pravi: »Brez rok in brez enega očesa sem uspel bolj kot marsikak zdrav človek!« — Bo tudi Kovačičev Franci v Pittsburghu našel svoj drugi dom in srečo v življenju?

Nenavadno velik, živorcec avtomobil ameriške znamke že dalj časa parkira pred hišo št. 14 v Drami pri Šentjerneju. Daleč naokrog govorijo o bogatem Amerikancu, češ da je prišel po Kovačičevega Francija, kateremu je grana ta pred petimi leti odrgala obe roki, da bi ga odpeljal s seboj v Ameriko. — Le čemu, saj ni žlahta? — ugiljejo ljudje.

Tako, ko je Amerikanec Jože Zugel stopil na hišni prag in namesto rok povsem neprislusljeno pomudil štrclja v pozdrav, ni bilo težko uganiti, zakaj taka skrb za neznanega dečka. Tudi Amerikancu manjkata obe roki!

Posedli smo okoli kamnite mize v senci, nato pa je Jože Zugel pripovedoval svojo življensko zgodbo. Presenetljiva je bila že prva izjava:

»Živeti sem začel, ko sem izgubil obe roki!«

Na skromni domačiji v Podkiancu pri Vinici sem kot edini fant pri hiši garal od zore do mraka. Oče je šel za zaslužkom v Ameriko. Dvajset let mi je bilo, ko sem v Kolpo podtaknil dinamit, da bi lahko prinesel domov kar največ rib. Ob eksploziji sem jo pošteno izkupil. V kandidski bolnišnici je nek starejši zdravnik dejal, da je v prvi

svetovni vojni na boljših videl že marsikatero zmrzveno telo, takega, kot je bilo moje, pa še ne.

Bil sem ob obe roki, ob eno oko, da o ranah po telesu sploh ne govorim. Pri življenju sem ostal, četudi so vsi rekli, da bi bilo bolje, ko bi umrl. Na kmetiji sem bil odveč!

Vsak mesec sem se peljal v Ljubljano in po ulicah bečalil. Za 50 par, za dinar, kolikor je kdo dal, da sem vsaj nekaj prinesel k hiši. Tako je šlo šest zaporednih mesecev po teden dni. Nekoč sem naletel na vplivnega Črnomalca. Zasmilil sem se mu, zato mi je preskrbel službo železniškega čuvaja na progi Črnomelj—Vrboško. Potem je prišla vojna Italijani so me odpeljali v politično konfinacijo. Iz taborišča v taborišče sem hodil lačen, dokler se nisem začel postavljati na noge. S trgovino! Vse do leta 1949 sem bil v raznih italijanskih mestih. Ko sem izvedel, da mi je v Ameriki umrl oče, sem se namenil tja. S priporočilom ameriškega oficirja, s katerim sem se seznanil v Italiji, sem dobil dovoljenje, bratranec iz USA pa je zame premoženjsko jamčil. V Ameriki sem precej podedoval po očetu, nekaj denarja sem prinesel s seboj iz Italije, tako da mi ni bilo sile. Vpisal sem se v državno šolo za invalide, kjer sem tako hitro napredoval,

da so mi po dveh letih šolanja sami preskrbeli službo v nekem invalidskem podjetju. Bil sem obratovodja in inštruktor za usposabljanje tam zaposlenih invalidov. Delal sem pridno, dobro zaslužil, hkrati pa aktivno deloval v ameriški invalidski organizaciji.

Trikrat v Beli hiši

V Washington sem predložil prošnjo, naj znižajo obvezno starostno dobo za pridobitev pravice do pokojnine za vse invalide, nesposobne za delo. Trikrat sem bil zavoljo tega klican v hišo na razgovore. S takratnim predsednikom Dwightom Eisenhowerjem nisem govoril, ker je bil vsakič, ko sem prišel, v bolnišnici zaradi srčnega napada. Med vsemi vplivnimi možmi se je za moj predlog najbolj zavzel senator Kennedy, kasnejši predsednik ZDA. Z njegovo pomočjo smo uspeli, da sta Kongres in senat izglasovala novi zakon za ameriške invalide.

Zame se je začelo novo življenje. Služba v podjetju je postala prenaporna, zato sem začel na svoje. V Pittsburghu sem ustanovil podjetje za preprodajo reklam. Čudno, ali ne? Pri vas tega ne poznate! Od treh velikih industrijskih družb kupujem reklamne predmete in jih preprodajam manjšim indu-

strialcem. Imam okoli 180 strank. Imam hišo z 12 sobami. Štiri imam sam, druge oddajam bolničarkam. Svoje družine si nisem ustvaril. Kuham sam, perem sam, pospravljam sam. Doma imam vzoren red; seveda je vse gospodinjstvo mehanizirano. Ob sobotah in nedeljah, ko imam čas, pospravljam stanovanje, čistim avto in brkljam okoli hiše.

»Kako sem odkril dečka brez rok?«

Pred nekaj leti sem doma prebral časopis. Opazil sem fotografijo dečka in pod njo prebral vest, da se je ponesečil v domačem kraju. Granata mu je odrgala obe roki, zato so sorodniki zanj iskali proteze po časopisu. Prešlo me je kot blisk: saj imam dovolj denarja. Najprej sem pisal v Dramo, dobil odgovor, prijateljstvo se je stopnjevalo in zdaj sem tu, da bom Frenkija odpeljal s seboj.

In kaj boste z njim v Ameriki?

Bodočnost ima pri umskem delu, zato bo hodil v šole. Gimnazijo podnevi, univerzo zvečer. Studiral bo jezik. Računam pa, da mi bo pomagal tudi v podjetju, je odgovoril Jože Zugel.

Ali ne, Frenki? Je dejal fantiču, ki se je med pogovorom že malce dolgočasil. Vso dobrotnikovo življensko zgodbo je najbrž že večkrat slišal.

Te bom kar za šefa naredil, je nadaljeval, jaz bom pa potnik.

Franci bo nastopil v filmu

Greš rad v Ameriko? poberam še 15-letnega fanta, ki se te dni poslavlja od doma.

Seveda, saj je že vse domenjano. Tudi dokumente že imam.

Ali nisi vedel, da se igraš s smrtjo, tedaj, ko si razstavil granato?

Nisem vedel, kaj je to. Našel semo jo na podstrešju in ko sem jo odprl, je pošlo. Kri je lila iz mene v potokih, so pripovedovali domači, ko sem prišel iz bolnišnice. Ker sem bil ob obeh rokih so mi kasneje dali v Kamnik, v Zavod za usposabljanje invalidne mladine. Let nazivo v Ameriki bom šele nadaljeval.

Amerikanec naju je prekinil.

Se tole sem pozabil. Na stopila bova v filmu Z ameriških zdravnikov sem dogovorjen, da bodo najino življenje na film, kot primer, kaj lahko človek brez rok v življenju doseže. Predvajal ga bodo po ameriških vojaških bolnišnicah za dviganje morale vojakom, ki zaradi mnogo manjših poškodb obupujejo in celo s samomor končujejo življenje. Tudi sam se bom zavzel, da bo film v kratkem res posnet.

Poglejte me! Nimam rok, ne očesa, a vendarle sem srečen! Kar sem v Ameriki, sem si naredil več premoženja kot prenekateri zdrav človek. Rok sploh ne pogrešam več! Navadil sem se vse delati s štrclji. Pišem, kuham, jem, šofiram avto... Samo volja mi je pomagala k uspehu! Le obupa nikar!

RIA BAČER

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Zadnjih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anton Gregorčič, Stane Zalokar, Alojz Mesojelec, Dušana Papič, Diana Levstik, Tončka Novak, Marija Kunstel, člani kolektiva Iskra Novo mesto; Marija Brodar in Jožica Pirkovič, iz Medobčinske zavarovalnice Novo mesto; Ana Osterman in Ciril Jarnovič, člana kolektiva Standard Novo mesto; Tončka Košir, članica kolektiva Železniška postaja Novo mesto; Branko Turk, delavec iz Bršlina; Ivan Marčič, Marija Gričar, Miroslava Goleš, Vera Gerškovič, člani kolektiva Zdravstveni dom Novo mesto; Miha Lokovšek, Franc Kastelic, Vinko Grm, člani kolektiva Industrije obutve Novo mesto.

Alojz Kristan, Peter Kumer, Danilo Kovačič, Ana Bartelj, člani kolektiva Novoteks Novo mesto; Franc Avguštin, Jadrimir Gajč, Kristina Ravbar, iz Vojne pošte 1394 Novo mesto; Martin Mohar, Ivan Božič, Drago Bučar, Ivan Kastelec, Alojzija Adamič, Jožica Penca, Adolf Kraševac, člani kolektiva IMV Novo mesto; Ivan Slaven, član kolektiva Kremen Novo mesto; Alojz Tekstor, član kolektiva Novoles Straža; Ivan Kafil, član kolektiva Pionir Novo mesto; Darinka Gajič, gospodinja iz Novega mesta; Alojz Plankar, član kolektiva Zdravstveni dom Novo mesto; Kristina Brulo, Marija Dolenc, Sonja Zakelj, Rozika Slovenec, Tone Gabrijel, Mihael Vončina, člani kolektiva Pošta Novo mesto; Ana Adamič, članica kolektiva Novoteks Novo mesto; Terezija Bartelj, članica kolektiva Knjižgotisk Novo mesto.

Danes odločitev o Trdinovih nagradah

Ob 9. uri se bo danes dopoldne v domu ljudske prosvete v Novem mestu začela 4. seja občinskega zbora, 5. seja zbora delovnih skupnosti in 4. skupna seja obeh zborov občinske skupščine Novo mesto, za katero je predsednik Obs Sergij Thorževskij predlagal dnevni red, po katerem bodo obravnavali poročilo o delu javnega pravobranilstva, zavoda za pravno pomoč in sodnika za prekrške, kakor tudi problematiko s področja dela občinskega sodišča v Novem mestu. Sledilo bo poročilo o reševanju ciganskega vprašanja v Novem mestu, nato pa bo razprava o predlaganem odloku o častnem občanstvu občine Novo mesto.

Odborniki so medtem dobili tudi že poročilo k predlogu odloka o Trdinovih nagradah. V njem je med drugim rečeno, da je družba zainteresirana za čim obsežnejše in čim kvalitetnejše kulturno, umetniško in znanstveno delo, ki ga podpira med drugim tudi s tem, da nagraduje ustvarjalce in skupine ustvarjalcev za njihove stvaritve in poustvaritve. Ze leta 1954 so za spodbujanje ustvarjanja in poustvarjanja na kulturnem, umetniškem in znanstvenem področju na Dolenjskem za

celi podeljevati Trdinove nagrade, po odpravi okraja pa teh nagrad niso več podeljevali. S tem je nastala precejšnja vrzel. O njej je razpravljaval tudi svet za kulturo Obs Novo mesto in predlagal občinski skupščini, da bi sprejela odlok o Trdinovih nagradah. Za nagrado je letos predvideno v občinskem proračunu 1 milijon dinarjev, približno tak znesek pa bi bilo treba zagotoviti tudi v prihodnjih letih. Če bodo odborniki predlagani odlok danes sprejeli, bi morale biti Trdinove nagrade razpisane za leto 1965 do 10. junija letos, prav tako pa bi do istega roka razpisali tudi že Trdinove nagrade za leto 1966. Letos bi morali predlagatelj del za nagrado izročiti komisiji svoja dela za ocenitev do 30. septembra, nagrade pa bodo verjetno podeljene za občinski praznik.

Na dnevni redu je še več drugih točk: obravnava in sprejem odloka o povračilu potnih in drugih stroškov odbornikom in članom raznih teles pri Obs, obravnava odloka o obveznem flouografiranju prebivalstva novomeške občine, dopolnitev odloka o občinskem prometnem davku in več drugih finančnih zadev, volitev in imenovanj.

Spominska obeležja iz NOB

Obširno zastavljeni program ureditve grobišč borcev in aktivistov iz NOB v novomeški občini vztrajno in dosledno uresničujejo. Lani je bilo v okviru tega programa odkritih 12 spominskih obeležij. Letos praznujemo 20-letnico osvoboditve, zato pa je spominska dejavnost organizacije ZB še večja. Brez dvoma je 20 let po osvoboditvi pač še skrajni čas, da dostojno uredimo grobišča padlih v revoluciji in prizorišča pomembnih zmag in spopadov. To bi vsekakor uredili že prej, če bi nam gospodarska moč našega področja dopuščala. Zal moramo ugotoviti, da so nas na ostalih področjih Slovenije s to pomembno akcijo prehiteli, ker pač imajo na voljo dovolj sredstev.

Letos ima občinsko združenje ZB iz NOV v načrtu odkritja devetih spominskih obeležij. S tem bodo obeležena vsa doslej znana grobišča padlih v NOB na področju novomeške občine. Ker so že vsa dosežana odkritja spomenikov in obeležij v počastitev padlih v NOB potekala kot ljudska manifestacija naših prebivalcev, navajamo v naslednjem koledarju odkritij v letošnjem letu:

● 4. julija ob 10. uri dopoldne bo slovesno odkritje spominskega obeležja padlim na grobišču v Zdinji vasi pri Trški gori.

● 4. julija ob 14. uri bo odkritje spominskega obeležja na grobišču v Jurni vasi pod Gorjanci;

● 11. julija bo odkritje spominskega obeležja v Brezoviči pri Šentjerneju;

● 22. julija ob 10. uri dopoldne bo velika slovesnost pri odkritju spominskega obeležja na množičnem grobišču žrtev v gozdu pri Šentjoštu, kjer je takozvani »Štajerski bataljon« nezasižano mučil in pobijal prvoborce v prvi polovici junija 1942;

● 22. julija ob 11. uri bo odkritje spominskega obeležja v Prevalah pri Hinjakh;

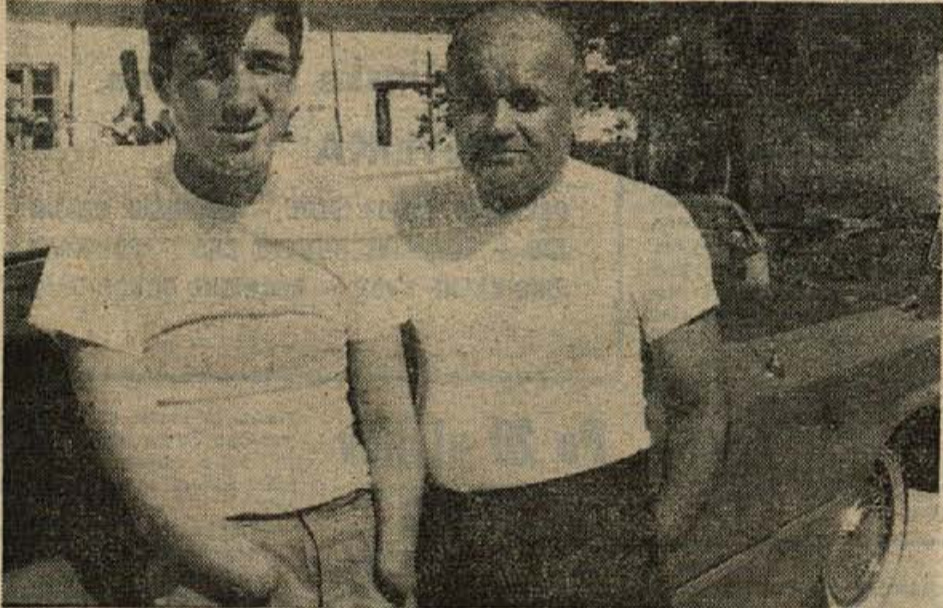
● 8. avgusta bo odkritje spominskega obeležja v Vel. Brusnicah,

● 22. septembra bo odkritje spominskega obeležja na prizorišču tragičnega konca bataljona Cankarjeve brigade na Javorovici;

● 29. oktobra bo odkritje spominskega obeležja v Beli cerkvi.

Poleg naštetih obeležij, za katere so dnevi odkritja že znani, bodo do konca leta odkrita še obeležja na grobiščih padlih v Kamencah in v Prečni pri Novem mestu.

Vsa odkritja bodo potekala kar najbolj slovesno ob sodelovanju področnih kulturnih skupin, ki bodo pripravile ustrezne programe, organizacija ZB pa vabi k udeležbi vse svojce padlih, njihove sorbce in prebivalstvo.

Franci Kovačič in Joseph Zugel

Od danes naprej — brez posredovanja

Ze do 26. junija je novomeška glavna telefonska centrala vključena v koaksialni kabel med Ljubljano in Zagrebom. Od tega dne telefonistke na centrali in tisti, ki so vedeli za poskusno obratovanje, že kličejo naročnike po Sloveniji in Jugoslaviji brez posredovanja.

V torek, ko smo se oglasili na centrali v Novem mestu, so nam povedali, da je vse pripravljeno in da bo centrala tudi uradno vključena v promet danes zjutraj ob 6. uri. Vključenih bo 22 linij.

Danes torej naročniki s področja central v Črnomlju,

Metliki in Novem mestu lahko avtomatično kličejo 10 jugoslovanskih glavnih central. Najprej je treba zavrteti karakteristično številko glavne centrale, potem pa takoj številko naročnika, s katerim želimo govoriti. Po končanem izbiranju počakajte 5 do 20 sekund, dokler se klicani naročnik ne javi ali da dobiš znak »zaseden«. Vzpostavljena zveza se naročniku zabeleži avtomatično na njegovem številu pogovorov. Cena pogovora je odvisna od časa trajanja pogovora in oddaljenosti klicanega naročnika.

Zdaj je po koaksialnem kablu med Ljubljano in Beo-

gradom mogoč hkrati 1920 pogovorov. V smeri proti Mariboru in Avstriji bo mogoče vzpostaviti istočasno 960 pogovorov, proti Italiji pa prav toliko, ko bosta dokončno položena oba kabla v teh smerih. Novomeška centrala se bo v končni fazi lahko vključila v to mrežo s 60 linijami. Predvidevajo, da bo že leta 1970 med Novim mestom in Ljubljano potrebnih 48 linij. Kabel in naprave med Ljubljano in Zagrebom so stali blizu 1 milijarde in pol dinarjev.

Novomeška centrala ima zdaj vključenih okrog 500 naročnikov. Vse je pripravljeno za vključitev nadaljnjih 100 števk. Do leta 1970 predvidevajo v Novem mestu vključiti 1200 telefonov, končna kapaciteta mestne avtomatske centrale pa je 2000 števk.

NOVOMEŠKA KOMUNA

Varčevanje bo osnova za razvoj

Prihaja čas, ko bo konec potuše tistim, ki so se greli v senci nezasluzenih prednosti, ki jih je nudil dosedanji sistem — Varčevanje, resno delo, povečevanje storilnosti, dosledno nagrajevanje, specializacija in modernizacija v proizvodnji so s hkratnim razvojem samoupravljanja edino zagotovilo zdrave gospodarske rasti

Pred dnevi je bi v Novem mestu na pobudo občinskega sindikalnega sveta posvet predsednikov sindikalnih podružnic in delavskih svetov iz večih delovnih organizacij. Na posvetu je o obetani gospodarski reformi govoril predsednik republiškega odbora sindikalnih delavcev industrije in rudarstva Jože Globočnik. V sestavku povzemamo zelo na kratko zgolj najpomembnejše ugotovitve iz njegovih izjav.

Izhodišče sprememb v gospodarstvu bo devizna reforma, ki bo izenačila vrednost dolarja v izvozu in uvozu in odpravila neenakost, v kateri so bile delovne organizacije do zdaj. Z novimi gosudarstvenimi ukrepi, ki bodo sledili, bomo izenačili pogoje gospodarjenja v celotnem gospodarstvu.

O intenzifikaciji gospodarstva, bolj po domače: o tem, da moramo v enakim zmogljivostmi in v enakem času proizvajati več kot doslej, govorimo že nekaj let. K akciji za to nas bodo novi o-spodarski ukrepi pripravili kaj hitro.

Odnos med planom in tr-oziščem bo odslej bolj trden. Obveljale bodo tržne zakonitosti, ki bodo z novimi instrumenti v celoti prišle do izraza. Stabilizacija našega gospodarstva je odvisna predvsem od tega, kako bomo odpravili dosedanje nesoraz-

merje med proizvodnjo in potrošnjo. Do zdaj smo bili pri nas namreč vajeni živeti tako, da smo porabili več, kot pa smo naredili. Pogoji za resno kooperacijo v proizvodnji in za integracijo podjetij bodo zdaj kaj hitro dozoreli. Politično prepričevanje o potrebnosti oboje-jega, ki je bilo do zdaj brez haska, bo odpadlo, ker bo nujna sama silila podjetja v kooperacijske odnose in v združevanje.

Varčevanje v gospodarstvu, pri investicijah, v družbenih službah, v socialnem zavarovanju: skratka: varčevanje povsod in na vsakem koraku, bo postalo zelo pomemben sestavni del proizvodnje in življenja. Dinar iz proizvodnje, torej to, kar ustvarimo, bo postal edina vrednota in stvarna podlaga gospodarstva. Zatorej bo zdaj prišlo obdobje, ko se bomo resno vpraševali: kako in koliko proizvajamo, ko se bo moral marksiteri kolektiv vprašati tudi to: zakaj nam ne ostane niti za osebne dohodke?

V takšnih pogojih bomo la-že in kar sami od sebe začeli iskati vzroke težav v proizvodnji, v tehnologiji dela in in ostalem. Našli bomo rezerve, o katerih smo do zdaj veliko govorili, pa jih kljub temu nismo videli. Celotni kolektivi naj povsod razpravljajo o posledicah ukrepov v svoji delovni organizaciji in

o tem kaj ukreniti, da bi se kar najlaže prilagodili novemu stanju. Zavest delovnih ljudi bo v dneh, ki so pred nami, morala odigrati veliko vlogo. Tudi v bodoče moramo v proizvodnji in v kolektivih računati z zavestjo kot pomembnih faktorjem in prav zategadelj so potrebne obširne razprave o novih ukrepih. Potrebna pa nam bo predvsem zavest tiste vrste, ki hkrati upošteva pravice in dolžnosti, saj je težav, v kakršnih smo se znašli, v nemajhni meri krivo prav pretirano sklicevanje na pravice!

Delovni kolektiv, organi samoupravljanja in uprava

INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL IMV NOVO MESTO

pošiljajo ob letošnjem praznovanju dneva borca in dneva vstaje partizanske pozdrave vsem delovnim organizacijam na področju Dolenjske, Bele krajine in Spod. Posavja!

Uspeh osnovne šole: 88 odstotkov

Osnovno šolo Katje Rupe-na v Novem mestu je letos obiskovalo 1458 otrok, od katerih jih je napredovalo 1287 ali 88,27 odstotka. Po razredih je uspeh naslednji: v prvem razredu je napredovalo 168 otrok od 173, v drugem 160 od 163 (to je najboljši uspeh: kar 98,16 odstotka!), v tretjem 174 od 178, v četrtem 175 od 184, v petem 185 od 212, v šestem 184 od 229, v sedmem 124 od 164 in v osmem 117 od 155. Seveda velja poudariti, da so napredovali tudi tisti, ki imajo slabo oceno, pa jim to dopušča zakon.

Zanimivo je, kako so se za nadaljnje šolanje odločili učenci zaključnih razredov. Na gimnazijo jih bo šlo 45

tako navajajo v anketi —, na pedagoško gimnazijo 10, na ekonomsko šolo 7, na zdravstvene šole 11, na tehnične šole 27, na šole s praktičnim poukom 6, na kmetijske šole 3, na vajensko 10, na delovnem mestu se bo priučilo 11 dijakov, na vojaško šolo gre eden, na gostinsko 11, ostalih 13 pa je to rubriko pustilo prazno!

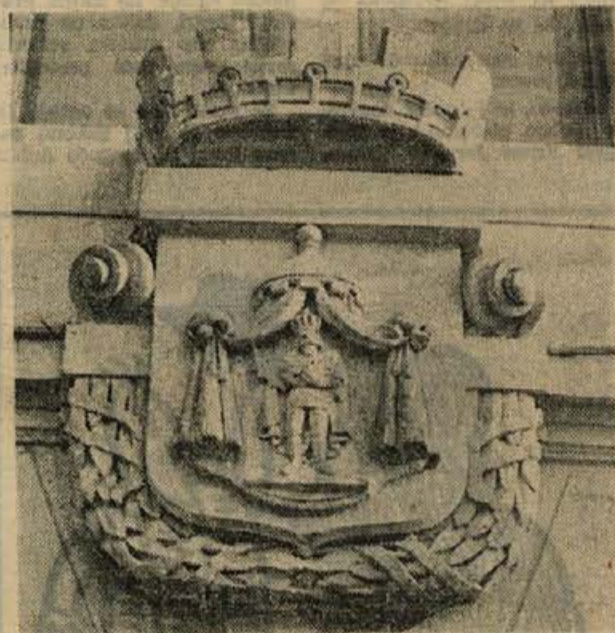
Kakšen je uspeh na podružničnih šolah? Lahko rečemo, da prav dober. V Karteljevem bo od 53 otrok napredovalo 81,95 odst., v Prečni od 99 otrok 79,80 odst., in na Malem Slatniku od 91 otrok 80,22 odst.

Na osnovni šoli pravijo, da telefon neprestano zvoní, ker se starši zanimajo, kako bo

z vpisom v prvi razred. Vpisanih je 141 otrok, rojenih leta 1958, in 38 otrok, rojenih leto pozneje. Prvoten sklep šole je bil, da ne bodo sprejemali otrok, rojenih leta 1959. Ker je bil uspeh v prvih razredih dober, so sklenili, da bodo prihodnje leto obiskovali šolo vsi tisti (16), ki so rojeni v januarju leta 1959.

MONSUMSKA OFENZIVA —

Med točo hudih porazov, ki jih doživljajo enote saigonske vlade malodane na vseh koncih Južnega Vietnam med sedanjim obdobjem deževja in viharji v tej deželi, so se Saigonci in Američani lotili prve skupne operacije proti borcem južnovietnamskega narodno-osvobodilnega gibanja. Doslej so Američani delali le kot asvelovalca. Operacija je sledila navodilom iz Washingtona, po katerih se lahko Američani spustijo v boj s partizani, tudi samostojno, a ob privolitvi saigonske vlade. Prva stopnja vojevanja — skupna vojaška operacija

Grb Novega mesta, kot ga poznamo s sprehoda po Glavnem trgu, po vsej verjetnosti pravemu ni nič kaj dosti podoben. Ker pa je že vlit iz betona na pročelju novega rotovža (1905), ga ne kaže razbijati in popravljati, saj je tudi tak svojevredna zanimivost, ki razglabljanja okrog mestnega grba še bolj zamota.

UPRAVNI ODBOR TEKSTILNE TOVARNE

NOVOTEKS NOVO MESTO

razpisuje delovni mesti

1. vodje investicijsko-vzdrževalnega sektorja
2. vodje proizvodnje

Pogoj: pod 1. diplomirani inženir strojništva, pod 2. diplomirani inženir tekstilne tehnologije.

Pismene prijave sprejema kadrovsko-socialni oddelek podjetja do 15. julija 1965. Upravni odbor bo v osmih dneh po izbiri obvestil o odločitvi vse interese.

34 maturantov ekonomske šole

Od 46 dijakov zaključnih razredov ekonomske srednje šole v Novem mestu jih je bilo 38 pripuščenih k maturi. Štirje so se poslovili že po pismenem delu: bili so odlični v razredu, pa tudi naloge so napisali odlično! Z odliko sta nato maturirala še dva dijaka, prav dobrih je 5, dobrih 13 in zadostnih 10. Štirje bodo poskušali srečo v jeseni, skupaj z osmimi dijaki,

ki morajo prej seveda še narediti popravne izpite v zaključnem razredu.

Zanimanje za vpis na ekonomsko šolo je letos močno upadlo: lani se je prijavilo kar 140 učencev z zaključeno osnovno šolo. Letos so menili sprejeti 70 učencev: prijavilo pa se jih je le 64. Stevilko pa bodo dosegli, ker je v prvem razredu nekaj dijakov padlo.

4. julija vas vabimo na Loko!

Krajevna organizacija ZB iz NOB Novo mesto — levi breg, prireja 4. julija, na dan borca, v dopoldanskih urah športna tekmovanja. Sahisti se bodo pomerili v domu JLA, tekmovanje v odbojki in balinanju bo na Loki, strelci pa se bodo pomerili na živilskem trgu v Novem mestu. V omenjenih športnih tekmovanjih bo sodelovalo precejšnje število borcev iz NOV. Istega dne popoldne bo pri gostišču na Loki partizansko srečanje z bogatim kulturnim in zabavnim programom. Slovesno bodo podeljene diplome in nagrade najboljšim tekmovalcem, partizanski pevski zbor Svobode Dušan Jereb bo zapel

več borbenih pesmi, sledile bodo recitacije, nato pa ples in rajanje. Prebivalce vabimo, naj se prireditve udeležijo!

Razstava za konec šolskega leta

Za konec šolskega leta so vsi razredi šole v Dol. Toplicah odšli na izlete. Učenci nižjih razredov so obiskali trebanjsko in mirensko dolino, učenci višjih razredov pa so odšli na dvodnevi izlet na morje. 26. in 27. junija so v šoli priredili razstavo izdelkov likovnega in tehničnega pouka. Razstavo je obiskalo mnogo staršev ter kopalških gostov in izletnikov. Lični predmeti, izdelki mladih rok, so lahko učencem v ponos.

Rekordno število kopalcev

Vroč poletno vreme zadnjih dni privablja v Dol. Toplice številne kopalce, ki se kopljejo v velikem športnem bazenu. Izreden obisk je kopalšče doživelo preteklo nedeljo, ko so že v zgodnjih jutranjih urah pričeli prihajati številni izletniki iz vse Slovenije, pa tudi s Hrvaškega in od drugod. V bazenu je bilo toliko ljudi, da so se kar gnetli, mnogi pa so se sončili ali pa polegali v senci. Povsod je vladovalo veselje in razigrano razpoloženje, tako značilno za čas dopustov. D. G.

Novomeška kronika

NOVOMESKI PARTIZAN je dobil oglasni okencek pod arkadami mesarije na Glavnem trgu. Kot prva je od športnih panog dobila prostor odbojka. Razen trenutne lestvice in zanimivosti o tekmovanjih je prikazanih tudi nekaj značilnosti o odbojki. Zanimiva je misel, da najboljša rezultata dosega odbojkarji med 30. in 40. letom. Če je res tako, potem je novomeško moštvo s povprečno starostjo 27 let nenadoma postalo zelo mlado...

IZREDNA VROČINA v preteklem tednu je razen Krke segrela tudi kopalce. Najbolj pogumni so plavalci že z enega brega na drugi, v petek nekaj po drugi uri pa so trije pogumni skočili tudi s kandijskega mosta. V vročini se je pač treba ohladiti!

ZANIMIV JE BIL POGLED na sobotno odbojkarstvo tekmo. Medtem ko so se domačini igralci Zirovnice v dresih stopilje v vročini, pa je velika večina gledalcev sedela v senci in v — kopalcah, ker so prišli s kopalšča...

SOLSKA VRATA so za večino dijakov že več dni zaprta. Le tisti, ki prihajajo na gimnazijo in odhajajo z nje, so imeli te dni v starm postopju veliko dela. Od 67 gimnazijev zaključnih razredov jih je 63 opravljalo maturo: 55 jih je uspešno prebrodilo to preizkušnjo: 9 med njimi jih je bilo odlič-

nih, 16 prav dobrih, 22 dobrih, 8 zadostnih, 6 jih ima popravne izpite, 2 pa sta padla. Dva odličnjaka sta bila opravičena opraviljanja ustnega dela mature.

SPREJEMNI IZPITI na gimnaziji in ekonomski šoli niso izpolnili pričakovanj po številni plati: namesto 140 novih dijakov, kolikor so jih nameravali sprejeti na gimnaziji, so jih je za sprejemni izpit prijavilo 114. Na ekonomski šoli jih je bilo prijavljenih 60 namesto 70 in le na medicinski šoli je bilo več prijavljenih kot jih bodo sprejeli. Tokrat so imeli vsi dijaki enak sprejemni izpit iz slovenskega jezika in matematike.

POSEBNO S CESNJAMI in jagodami je bila dobro založena ponedeljkova tržnica v Novem mestu. Domače češnje so veljale od 190 do 220 din kilogram, liter jagod 400 din, liter borovnic 200 din. Jaje je bilo bolj malo, zato so zanje zahtevali tudi 45 din, vendar po tej ceni niso šla v promet. Solato so prodajali po 190 din kg, mleko 90 din liter, stari krompir 90 din kg, kumare 350 din kg, peso v šopkih po 80 din ter raznovrstne rože po različnih cenah.

GIBANJE PREBIVALSTVA — rodila so: Marija Govedič iz Kettlejega drevoreda — dečka, Anica Škarja iz Gubčeve ulice — Natašo, Ana Šmajdek z Mestnih njiv — Alenka, Tončka Pavlič z Mej vrti 3 — Lilijano.

OBJAVA

NOVOMEŠKE LEKARNE

Obveščamo vse prebivalstvo, da bo Lekarna Novo mesto poslovala

od 1. julija 1965 dalje neprekinjeno od 7.30 do 19. ure.

V ostalem času opravlja službo dežurni farmacevt.

„Letos je pa od sile...!“

Divji prašiči so se okrog Ajdovca tako razmnožili, da ni nobena njiva več varna pred njimi – Koga štiti zakon o lovstvu? – »Če bo šlo tako naprej, bomo lahko imeli kaščo v trgovini!«

»Prej so prihajali samo v jeseni, zdaj so se pa že tako razmnožili, da so skoraj vsako noč tukaj,« pravi Amalija Jarc iz Gornjega Ajdovca, ki sem jo srečal na njeni krompirjevi njivi na Zabrenkucih pri vasi Plano. Divji prašiči, neljubi gostje na poljih okrog Ajdovca, so ji temeljito prečesali krompirišče:

»Tamle doli sem posadila ta boljši, plavi krompir. Najbrž so ga zadišali – še isti večer so ga pobrali!«

Jarčeva je okrog njive postavila količke in žico – »pa saj nič ne pomaga, niti pes, čeprav ga vsaka hiša samo zaradi tega redi!«

Prašičev je polna hosta. Njena hčerka jih je videla 12 skupaj, ko je šla napravljat drva v Gabrove doline.

»Novomeščani imajo štalo, mi pa korito...«

Na Janezovo je prišla na Ajdovec občinska komisija oceniti škodo, ki jo je na posevkih in košenicah naredila divjad. Marsikatera pikra je padla na rovaš divjačina in tistih, ki jo ščitijo.

Najprej sem v Kamni rebri srečal lovce:

»Škodo, ki jo oceni komisija, dobro plačamo,« je zatrjeval Franc Jarc iz Žuzem.

Na krajevno običajen način?

Okrog komisije so se zbrali vsi gospodarji. Ni samo zadnja škoda to, kar jih boli, ni jim toliko do denarja, ki ga bodo dobili za pohojeno pšenico in požrt krompir – predvsem bi na svojih njivah radi imeli mir!

»Pred leti nas je na tej zemlji lahko živel devet,« toži gospodar Franc Iskra, »zdaj pa se pridela za eno kokljo. Zato ljudje beže od tukaj. Kolikor ne spiše suša, pokvari divjad! Če nam zagotovijo, da bomo imeli mir pred prašiči in medvedji, ni treba nič davkov odpisovati, pa bomo lahko plačali, kot smo zmeraj prej!«

Komisija prizna povračilo škode tistemu, ki je njivo ali travnik zavaroval na »krajevno običajen način.« Kdor je napol žico okrog njive in obesil nanjo konzervne škatle ali postavil ograjo, ima pravico zahtevati odškodnino, drugim pa lovska družina lahko povrne škodo le iz svoje dobre volje. Res pa je, da nobeno zavarovanje, razen močne ograje, ne zadrži prašičjih hord. Zakon ne predvideva, da zahteva solidno zavarovanje tudi precejšen denar.

Že samo žice za ograjo (s kakršno je vsaj zakonu za dovoljeno) ni mogoče dobiti

Če bo denar...

Komisija oceni škodo »na rastlino.« To se pravi, da se stroški spravila odbijejo, čeprav je na primer pohojeno pšenice se težje pospraviti kot stoječo.

»Namesto enega porabim za spravilo pohojene pšenice dva dneva se pridruža oškodovani.

Ocena teče takole: »Travniki ima 2000 površinskih metrov. Pridetek bi bil četrta kilograma na meter. Uničenega je 90 odstotkov. Po 18 dinarjev kilogram – to znese 8100 dinarjev! Boste plačali?« se obrne tovariš Doberšek k predstavniku lovske družine.

»Bomo; če bomo imeli denar...«

Kmetje: »Kdo bo pa nas vprašal, če imamo denar, ko bo treba davke plačati...«

Kaj bo, če se Brdavs ne ukroti?

Prašiči se hitro množijo. Lovci pa, kaže, nimajo pravega veselja, da bi jih iztrebili!

»Oni hočejo živati tu ređiti. Sicer ne bi izdali okrožnice o prepovedi lova sedaj, ko so svinje breje. Tako jih ne bomo nikoli zatrli. Če hočejo imeti tukaj gor luksus, naj nam zagotovijo službo, da bomo nehali obdelovati te lehe...« pravi gošpodarji.

Za brakado ni pravega navdušenja. Kmetje bi šli radi za gonjače, pa so jih zadnjic prešlabo obvestili. Sploh pa

Tole sta brat in sestra, trinšestdesletni Matija in šestinšestdesletna Matilda Černe iz Dol. Ajdovca št. 1, ki vsak večer prebedita na krompirišču. Pomaga jima pes, pa še ogenj si kurita! Kako je v mrzlih, vlažnih nočeh prijetno spati in bedeti od njivi, si lahko mislite!

bi se morale za tako braka do združiti vse lovske družine in vsi kmetje, »pa naj traja magari tri dni, ne pa ko zadnjic, ko so samo dva kragulja dobili...«

Kaj se bolj izplača – lov ali kmetijstvo, predvsem pa, kaj je za ljudi z Ajdovca bolj važno – to naj premislijo tisti, ki izdajajo zakone, predpise in okrožnice. Lov

prinaša devize, še več kot lov jih na primer – nabiranje gob! Tudi kmetijski pridelki niso zadnji na izvoznem seznamu. Lovci naj razmislijo, kje se pri njih neha gospodarstvo in kje se začne šport. Kmetje na Ajdovcu namreč ne onjejo svojih polj zato, da bi po njih kdo šport zganjal...

M, MOSKON

NESREČE

Otrok utonil v bazenu

V nedeljo se je v kremeljskem bazenu utopila petletna Zvonka Kumar, hči uslužbenca postaje IM Krmelj. Kako je prišlo do utopitve, je nepojasnjeno, vsekakor pa bo potrebno ugotoviti vse, da se podobni primeri ne bodo več pojavili.

S kamionom nad vola

22. junija ob 7. uri je na cesti v Cikavi 13-letna kolesarka Milka Nagel prehitela vprežni voz na nepreglednem ovinku. Naproti je pripeljal KREMENOV tovornjak, ki ga je vozil Slavko Jakše. Da ne bi zadeli punčke, ki je zavila na levo in v živo mejo, se je Jakše umaknil na levo in zadela vola. Na kamionu je za 20.000 din škode, poškodovani pa so tudi vol, vprega in voznik vprege.

2 milijona škode

23. junija ob 14.45 je po avtomobilski cesti mimo Poljan vozil Ilija Jakovljevič tovornjak iz Banja Luke. Ker je kamion, ki mu je pripeljal nasproti, prehitel neki osebni avtomobil, se mu je Jakovljevič umaknil v desno na banniko in se prevrnil pod cesto. Voznik in sopotnik sta dobila manjše poškodbe, škode na vozilu in tovoru pa je za 2 milijona.

Smrt na železniškem prelazu

23. junija ob 9. uri zvečer sta se peljala na mopedu Asani Refik, slaščičar iz Črnomlja, 44 let, in Rudi Paleksini, 42 let, iz Metlike proti Črnomlju. Pri prelazu čez železnico pri Primostoku nista videla spuščenih zapornic in sta se zaletela vanje. Oba sta dobila hude telesne poškodbe – Asani Refik je pomeze v bolnišnici umrl, Paleksini pa je že odpuščen iz bolnišnice.

Eksplozirala je guma

25. junija ob 5. uri popoldne je pri Otočcu Radomir Marković iz Beograda menjal notranjo gumo na prvem levem kolesu kamiona. Ko je odvil še štiri vijake, je nenadoma eksplozirala še zunanja guma. Vrglo ga je 6 metrov od vozila, kjer je oblašal nezavestno. V bolnišnici so ugotovili zlom desne ključnice ter poškodbe na komolcu in kolenu.

Voznik ni prijavil nezgode

25. junija je na cesti Novo mesto-Metlika pri vasi Trnovce nekaj po polnoči 23-letni Vekoslav Prebalšek iz Metlike zaradi prevelike hitrosti zavil s tiskom prevač v levo. Zaneslo ga je po cesti, dokler se ni vozilo prevrnilo in zadelo v desni breg. Tu se je od udarca spet postavilo na kolesa. Voznik ni bil poškodovan, na avtomobilu pa je za 400.000 din škode. Ker voznik ni prijavil nesreče, sumijo prometni organi, da ni bil trezen.

Umaknil se je avtobusu

25. junija ob 14.30 se je na nepreglednem ovinku v Srebrnicah srečal Avgust Čujnik, 30, iz Novega mesta, SAPOV avtobus, ki je pripeljal po sredini ceste. Ko se je Čujnik umaknil v desno, je zadela v občestni kamen. Vrglo ga je na travnik, kjer je ostal nepoškodovan, na avtomobilu pa je škode za 250.000 din.

Pustil je tovariša

27. junija proti večeru sta se peljala Martin Koba in Jože Vidic z motornim kolesom čez Gorjance. Ko sta prišla na vrh, sta se ustavila, in ko se je Vidic za trenutek oddaljil od motorja, je Koba, ki nima vozniškega dovoljenja, izkoristil priložnost ter se odpeljal sam naprej. Zaradi prevelike hitrosti ga je na ovinku zaneslo v levo, podrl je železni smernik in oblašal na kupu kamenja hudo poškodovan. Na motorjem kolesu je za 175.000 din škode.

Sopotnik je mrtev

27. junija ob 22.40 sta se Stanko Bartelj, 20, iz Stranske vasi in Jože Vidmar iz Vel. Podljubna peljala skozi Ločno proti mestu. Na blagem ovinku pred Berusom je voznik Koba zapeljal na travo in vozil po njej 26 m do Berusove hiše, kjer se je zaletel v zid. Sopotnika Vidmarja so našli 4 m pred zidom mrtvega. Bartolja pa so odpeljali v bolnišnico, ker je dobil težje poškodbe po glavi. Na motorju je škode za 50.000 din.

Dvakrat v Koroški vasi

27. junija nekaj po 11. uri zvečer je motorist Stane Goršin z Verduna na cesti v Koroški vasi prehitel pešca Primca. S srednjim kolesom ga je zadela v levo nogo in zbil po cesti. Na motorju je škode za 20.000 din.

Nekaj minut pozneje je mopedist Franc Jenč iz Lakeno zadela pešca Ivana Kaburja iz Jedinščice, ki je stal z dvokolesom ob cesti skoraj na istem kraju. Mopedist je padel po cesti in se tako poškodoval, da so ga moral odpeljati v novomeško bolnišnico.

»Gospod Medo, razveseljiva novica: lovcji bodo začeli obdelovati tu gori za vas in za divje prašiče trideset njiv samo z žlahtno koruzo, ovsom in drugimi dobrotami!«

berka. Milan Zupančič iz Podlipa je je pripomnil:
»Plačamo mi – škodo delajo pa prašiči iz novomeškega rovinja. Vsako noč se prikladajo sem gor, onjejo po njivah in travnikih, pa se spet umaknejo, da jim ne moremo do živga. Novomeščani imajo štalo, mi pa korito...!«
Škoda, ki jo na leto plačajo, znese do 500.000 dinarjev. To pa se tudi v blagajni lovske družine precej pozna.
»To ni za zdržati; razpusti mo lovsko družino, pa naj občina prevzame odgovornost za škodo!« pravi Martin Iskra iz Dol. Ajdovca.
Lovska zveza v Ljubljani bi morala upoštevati tudi to, da so nekateri kraji v Sloveniji s plačevanjem odškodnine precej bolj prizadeti kot drugi, obveznosti pa so za vse enake.

drugače, kot za – devize! Ali so tudi lovcji pripravljani plačati škodo v devizah?
»Kako pa naj zavarujem, saj izgubim 14 dni, če bi hotel res dobro narediti. In kako naj odmikam, ko nimam ljudi, danes je treba okopavati, jutri osipati. Radoveden sem tudi, kako bi zaščitili te naše košenice tisti, ki so sestavljali zakon?«
V deževnih dneh so se prašiči lotili tudi starine (travnikov), ker so črvi prilezli bolj pod vrh in jih z rlicem lahko izorjejo. Kupi posušen ruše in razrta zemlja navdeta z obupom celo človeka, ki se na košnjo in travo prav nič ne spozna.
»Kdo bo pa zemljo ravnal? Za pet jurjev ne gre nihče tegale ara popraviti!«
Kamor stopi prašič, ne rastje več trava, vsaj nekaj let ne!

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

- Cvet:** arnike (1000 din po kvaliteti), bele deteljice (270), rdeče deteljice (270), bezga osutega (300), bezga z peclji (220), lipe (360), ranjaka (150), mačeje tačice (650), kumilice (1000 din), močvirskega osloda (220), jesenske rese (120)
- Listje:** ozkolistnega tropotca (130), širokolistnega tropotca (100), šmarnice (400), beladone – volčje češnje (500), gozdne jagode (130), jeterjika (300), melise (350), borovnice (140), Lapuha (90), bršlana (140), pijučnika (130), grenke deteljice (400), robide (65), maline (70), krebujlice (200), leska (40), gloga – belega trna (100), rumenega regrata.
- Rastline:** hribske rese (250), dišče perie – valdmajstra (150), tavičentrože (120), vodne kreše (180), melise (140), grenke ramsule (1100), navadne ramsule (300), ženjkija (200), zdravilnega jetičnika (150), grenkuljice (90), škrožnice (150), dobre misli (90), urhovke (100), črnobine (130), travniškega jetičnika (130), njivske mačehe (140), rumene lakote (100), smolnice (70), gladišnika (90), betonike (90), listčjaka – listčjega repa (50), polaja (70), gladeža (50), ptičje kaše (200), materne dušice (40).
- Lubje:** krhlike (180), češmna od palic (120), češmna od koronin (480), brogovite (120).
- Korenine:** gozdnega korena (400), bodiče neže (300), regrata (200), cikorie (100), medvedovih tac (200), arnike (800–1000 din po kvaliteti), repinca (120), beladone – volčje češnje (250), gladeža (100), pastinake (220), malega divjega janeža (800), sladkih korenin (250), črnobine (200), srčne moči (suhe 500 din), srčne moči (sveže 200 din), baldrijana (400), trobentice (250), gabeza (100), pekoče koprive (70), velikoga divjega janeža (400).
- Vršičke:** gloga (150), brinja (50).
- Seme:** jesenskega podleska (900–1000 din po kvaliteti), kumine – kimlja (500).
- Razno:** listčjakov prah (1300), gomolji kukavice (2000), zelene orehovo luščine (80).
- Vsa pojasnila dobite v našem skladišču, Novo mesto, Slakova 8.

Osnovna šola Raka
razpisuje
prosto delovno mesto
TAJNIKA
Pogoj je samostojno vodenje administrativnega in finančnega poslovanja.
Prijave sprejema ravnateljstvo osnovne šole do 25. julija 1965.

Tekmovanje krajevnih organizacij SZDL podaljšano
Občinski odbor SZDL v Brežicah se je odločil za podaljšanje tekmovanja krajev-

Po sklepu republiškega urbanističnega inšpektorata SRS z dne 28. 3. 1965, objavljenem v »DELU« in »LJUBLJANSKEM DNEVNIKU«

POZIVA
Skupščina občine Črnomelj vse občane in delovne organizacije, ki so zgradili ali pričeli graditi stanovanjske hiše ali druge gradnje brez predpisane dovoljenja za lokacijo, da brezpogojno priglasijo te gradnje Skupščini občine Črnomelj, referatu za gradbene zadeve, do 20. julija 1965.

Na podlagi prijav vseh do sedaj začelih in že dokončanih radenj bo uveden postopek za pridobitev naknadnega dovoljenja za lokacijo in za graditev. Proti vsem tistim, ki do roka za prijavo nedovoljenih gradenj poziva ne bodo upoštevali, homo ukrepali po zakonu o urbanistični inšpekciji.
SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ

Bodo Črmošnjice res smučarski center?

Kakšno je stanje z bodočim smučarskim centrom? – So bile investicije naložene zaman? Intervju z Alojzjem Serinijem – Toda: prišli smo že na pol poti: treba bo več propagande, za smučarski center pa morajo pokazati veliko več zanimanja tudi v Dol. Toplicah, pri avtobusnem podjetju GORJANCI in občina Črnomelj, ki mora poskrbeti za sodobno gostišče v Črmošnjicah

Za tradicionalna gozdarska prvenstva so prišle Črmošnjice leta 1963 prvič v poštev kot organizator Fritzevo pokala. Lepi tereni in sneg, ki dolgo obliči na njih, so vodili organizatorje pri tej zamisli. Tega leta so v Črmošnjicah organizirali tudi občinsko in medobčinsko smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah. Posekali so redko drevo in povzeli posamezne košenice v progo. Rodila se je misel o doletskem smučarskem centru. Naslednje leto so organizirali republiško prvenstvo gozdarjev. Smučarsko društvo Rog iz Novega mesta je začelo graditi vlečnico, ker so podjetja pokazala precej zanimanja.

Mnenja o Črmošnjicah so bila takrat deljena. Za nekaj odgovorov smo naprosili Alojza Serinija, ustanovitelja Črmošnjic.

— Vlečnica v Črmošnjicah je prva na Dolenjskem?

— Dolgo časa je bila vlečnica iz sen, ker denarja ni bilo nikdar do

volj. Ko so dozoreli pogoji, je občinska zveza za telesno kulturo podpisala naročilnico in začela z delom. Kmalu je prišlo več komisij iz Ljubljane, ki so si ogledovale terene in vlečnico, ki so jo že začeli graditi.

— Od kje so prišla sredstva za vlečnico?

— Predstavnik občin Novega mesta in Črnomlja so na posebnem sestanku obljubili, da bosta obe občini prisločili na pomoč. Ko je bila vlečnica narejena, ni obratovala, ker je zmanjkalo denarja. Črnomeljci so namreč takoj plačali svoj del, medtem ko so Novomeščani poravnali svoje obveznosti šele zdaj. Tako smo bili Kovinarju dolžni okrog 6,5 milijona. Elektro Novo mesto pa 800.000 din: ObZTK je zaradi tega dalo časa imela blokirani bančni račun.

— Kako to, da je bila vlečnica praktično dograjena že pozimi 1964 in nato dve sezoni ni obratovala?

— Prva zima nas je prehitela

kijub temu, da smo se na moč trudili. Tako nam ni uspelo postaviti komandnega pulta, ki smo ga postavili naslednje leto, ko pa vlečnica spet ni obratovala, ker nismo imeli denarja. Zdad manjka kvečjemu še 500.000 din, pa bo vlečnica stekla.

— Pravijo, da vlečnica ne bo verificirana, ker je prestma?

— O tem ni govora! Znana strokovnjaka Cop in Magušar sta si jo ogledala in potrdila, da ni zaprek za verificiranje. Na Pohorju prav gotovo ni nič manj strma, pa vseeno obratuje. Sicer pa je bila vlečnica zgrajena pod vodstvom ljubljanskega strokovnjaka inž. Fusta. Mislim pa, da bomo morali za tečaj zgraditi še nekaj manjših vlečnic, ki jih bodo zdaj začela delati naša podjetja, saj je za to vlečnico že treba obvladati smučanje.

— Kakšne so možnosti, da bi Črmošnjice res postale smučarski center?

— Mislim, da bi Črmošnjice lahko postale pravi rekreacijski center. Podjetja bi lahko gradila vikend hišice, saj je tudi poleti zelo lepo. Tako bi imeli delavci vse možnosti za oddah: mir, smučanje, lov in izleti pa bi bili prav gotovo privlačni še za druge turiste. Trenutno je ovira tudi gostinstvo. V Črmošnjicah bi lahko organizirali zveze in republiške seminarje za trenerje — ponudbe smo že obili — vendar je gostinstvo še premalo razvito.

— Precej glasov v bitki za dolenjski smučarski center so dobili tudi Gorjanci.

— Črmošnjice imajo precej prednosti: v bližini so Dolenjske Toplice, smučišča so tik ob cesti in so taka, da na njih z manjšimi smučarji začetniki in zahtevnejši smučarji, prostor ima severno lego in približno enako nadmorsko višino kot Gorjanci, pa tudi možnosti za razširitev smučišča je dovolj. V kakih petih letih bi se Črmošnjice lahko razvile v pravi smučarski center Dolenjske.

— Črmošnjice so torej že dobile vlečnico. Pomagati jim moramo, da se bodo res razvile v dolenjski center smučanja. Poudariti velja, da v vikend hišice ne bodo nastale čez noč in da čez noč ne bomo imeli idealnih pogojev za dolenjsko smučarstvo. Turistična propaganda bo sicer lahko pomagala, vendar pa ostane še nekaj nepojasnjenih vprašanj. Urediti bi torej je tudi treba, kdo jo bo prevzel. Več zanimanja bi morale pokazati tudi Dolenjske Toplice, saj se jim obeta lep zimski turizem. Avtobusno podjetje Gorjanci bo moralo misliti na lokalni avtobus iz Straže, ki bi ob nedeljah vozil smučarje do Črmošnjic. Zavedati se moramo, da vsaj v začetku Črmošnjice ne bodo smučarski center skozi vse dni, ampak le ob nedeljah: v to ni treba dvomiti, če bo propaganda učinkovita, saj bo turist-smučarje vedno dovolj. In najvažnejše: Obs Črnomelj mora čimprej zagotoviti ureditev gostišča v Črmošnjicah. Tako, kakršno je zdaj, prav gotovo ne zadovoljuje potrebo. Ko bodo vsa ta vprašanja rešena, bomo z vedrejšimi obzori lahko gledali na prihodnost dolenjskega smučarskega športa in razvoj Črmošnjic.

Tekmovanje dolenjskih gradbincev v Kočevju

V Kočevju je bilo v soboto prvo tekmovanje dolenjskih gradbincev. Tekmovanja so se udeležila naslednja gradbena podjetja: «Pionir» Novo mesto, Grosuplje, Črnomelj, in domači Zidar. Gradbinci Ribnice se tekmovanja iz neznanih vzrokov niso udeležili. Tekmovani so v kegljanju, balinanju, streljanju, odbojki in šahu.

Tekmovanja v balinanju so se udeležile 3 ekipe. Rezultati medsebojnih srečanj: Pionir : Zidar 13:2, Pionir : Grosuplje 13:8, Zidar : Grosuplje 13:1. — Vrstni red: I. Pionir, II. Zidar, III. Grosuplje.

Tekmovanja v kegljanju so se udeležile tri 10-članske ekipe. Po prvem delu je vodil domači Zidar, Pionir je zbral za 20 kegljev, Grosuplje pa se ni moglo vnesti v borbo za prva dva mesta. V drugem delu je Pionir uspel prehiteti Zidarja. Vrstni red: I. Pionir 727 kegljev, II. Zidar 714 kegljev in III. Grosuplje.

Streliškega tekmovanja z rračno puško so se udeležile 4 ekipe. Zmagala je ekipa Pionirja, ki je imela v svoji vrsti kar 3 ženske tekmovke, ki so se tudi med posamezniki odlično uvrstile na II. in III. mesto. — Rezultati ekip: I. Pionir 763, II. Črnomelj 675, III. Grosuplje 671 in IV. Zidar 633.

V tekmovanju posameznikov je bil vrstni red naslednji: I. Spelič (Grosuplje) 163 krogov, II. Ribičeva (Pionir) 158, III. Bratoževa (Pionir) 157 krogov.

V odbojki sta sodelovali 2 ekipi: Zidar je po lepi igri premagal Pionirja s 3:0.

Tekmovanja v šahu so se udeležile 3 ekipe, ki so odigrale medsebojna srečanja z naslednjimi rezultati: Pionir : Zidar 3,5:1,5; Grosuplje : Zidar 4:1; Pionir : Grosuplje 3:2. Končni vrstni red: Pionir

V nedeljo, 27. junija, so prišli na račun ljubitelji moto-krosa. Na Catežu pri Brežicah je bil dvoboj med Hrvaško in Slovenijo. Najboljša mesta so zasedli hrvaški tekmovalci. Kljub veliki vročini se je zbralo nad motolom veliko gledalcev iz obeh republik. (FOTO: Baskovič, Brežice)

59. občni zbor ribniškega Partizana

Prejšnji mesec so imeli pripadniki ribniškega Partizana svoj 59. redni občni zbor. Predsednik Stefan Lovšin je v svojem poročilu med drugim povedal: »Naša največja in najvažnejša naloga je približati telesno vzgojo in šport za

njo čim večjemu številu delovnih ljudi vseh slojev, spolov in starosti ter organizirati v tem smislu vse oblike splošne telesne vzgoje in rekreacije in tako prispevati k razvoju fizičnih, duševnih, zdravstvenih in obrambnih sposobnosti

naših delovnih ljudi. Tako se bomo izognili plačevanju visokih socialno-rehabilitacijskih davkov.

Iz poročila smo ugotovili, da je vsak tretji prebivalec Ribnice v Partizanu. Delo aktivnega članstva je osvetlila tov. Keržanova. Rokometiški uspehi tekmujejo v LCL. Tudi druge dejavnosti so lepo razvite, le pomanjkanje kadra otežuje delo tehničnega odbora. Potrebno bo, da bo ObZTK organizirala tečaje za vzgojo kadrov. Društvo razpolaga še s predvojnim inventarjem, sredstva za tekmovanja in vzdrževanje objektov in rekvizitov pa so odločno premajhna. Na koncu so izvolili nov upravni odbor, ki ga bo še naprej vodil vestni telesnovzgojni delavec Stefan Lovšin.

Športni dan PIONIRJA

Sindikalna podružnica in SSD «Pionir» sta organizirala v Novem mestu športni dan podjetja. Tekmovanja so se udeležile ekipe gradbišč Novo mesto, Krško-Brežice, Trebnje in direkcijska z obrati.

Tekmovanje v kegljanju je prineslo hudo borbo med ekipo Krško-Brežice in direkcijsko. Ko je že vse kazalo, da bodo tekmovalci Krškega zmagali, jim je v zadnjih lučajih zmanjkalo 9 kegljev do I. mesta. Rezultati: 1. Direkcijska I. 243, 2. Gr. Krško-Brežice 235, 3. Gr. Novo mesto 194, 4. Direkcijska II (ženske) 162. Med posamezniki je bil najboljši Bučar (Krško) 57, drugi Stefan Hrovat 56, tretji Roman (Krško) 54.

V balinanju sta igrali samo ekipi direktorje in gr. Novo mesto. Po lepi igri je zmagala direkcijska z rezultatom 13:6.

V streljanju je nastopilo 5 ekip. Zmagala je direkcijska I 497, 2. direkcijska II 458, 3. gr. Krško-Brežice 368, 4. gr. Trebnje 333 in 5. gr. Novo mesto 322. Med posamezniki so bili najboljši: Knap 171, Zidarek 170 in Sušulih 159.

V odbojki je direkcijska premagala gr. Krško po hudi borbi z 2:1, nato pa še gr. Novo mesto z 2:0. V namiznem tenisu je prevladovala ekipa gr. Novo mesto, saj je imela v svoji sredi znanega igralca Uha. V finalu je gr. Novo mesto premagala direkcijsko 2:1. Uhl je premagal Zupana 2:0, Hren : Hacc 2:0, in Uhl-Hacc : Hren-Zupan 2:0. Najbolj zanimiva točka je bilo

večanje vrvi. V predtekmovanju je gr. Novo mesto premagalo gr. Trebnje z 2:0, prav tako tudi direkcijska proti gr. Krško z 2:0. V finalu je nato gr. Novo mesto s pomočjo mnogih navijačev premagalo direkcijsko z 2:1.

(en)

Novo mesto – Triglav 3:0

Številni ljubitelji odbojke v Novem mestu so že skoraj pozabili, da tudi v Novem mestu zna igrati kvalitetno odbojko. Presenečenje je bilo v nedeljo dopoldne proti solidni ekipi Kranjskega Triglava še toliko večje, ker so se domači izkazali z najboljšo igro v zadnjem času. Sicer odlični Virnikom, niso mogli storiti prav ničesar, da bi obrnili potek dogodkov. »Stare močija« Medic in Sone (Simič in tekma) so pomislek precejšnjo osvežitev, ki je dvignila razhajano moralo novomeških odbojkarjev. Kljub temu, da Medic in Sone nista igrala v moštvo celoto leto, sta pokazala odlično igro. Medic je bil izvrsten na mreži, Sane pa tak, kot v starih časih: njegove podaje so bile idealne za tolkače, v polju pa zanj ni bila izgubljena nobena žoga. Razen tega so tokrat igrali prav dobro

tudi vsi ostali. Še posebej velja pohvaliti Potra, Koprivnika in Penka.

V prvem setu gostje niso prišli dlje kot do 6. V drugem so se bolj potrudili, saj so povedli s 6:0. Takrat so Novomeščani zagrabili kar 13 točk, ne da bi medtem gostje uspeli osvojiti eno samo! To je tudi pomenilo zmago v setu, čeprav so Kranjčani prišli do 13. Uspeh Novomeščanov je bil zdaj čisto blizu, čeprav so imeli v nogah še pet sobotnih setov. Gostje so vodili celo z 12:8, vsaj bi prelomilo, da bi osvojili vsaj častni set. Novomeščani so se potrudili na vso moč in na koncu zmagali s 16:14 in s 3:0 v setih ter si priborili novi dve točki, ki sta jih že popeljali v uresničeno lestvico.

Sodnik Bule iz Ljubljane je bil zanesljiv in je sodil precej boljše kot v soboto Branik.

Novo mesto – Žirovnica 3:2

V prvenstveni tekmi slovenske odbojarske lige so Novomeščani pred kakimi 30 gledalci v soboto dopoldne premagali goste iz Žirovnice v petih setih: 3:2 (12:15, 14:16, 15:3, 16:14, 15:8). Sodniku Branjniku iz Ljubljane se je predstavila naslednja novomeška ekipa: Kušič, Medic, Berger, Koprivnik, Jarc, Primc, Penko, Potra, Sone, Lapajne.

Neverjetno! Novomeški odbojkarji so potrebovali cela dva seta, preden so spoznali, da vrednosti nasprotnika ne gre ocenjevati po mestu na tabeli, temveč po igri! Gostje so vodstvo kajpak zasužnili, saj so bili borbeni in kljub veliki vročini, ki jim bosta v nadaljevanju tekmovanja še močno pomagali pri izboljšanju ne preveč zavijdivnega položaja.

BRE Stanica : CELJE 2:3

V prvenstveni tekmi slovenske odbojarske lige za ženske so igralce Bre Stanice doma podlegle gostjem iz Celja z 2:3 (—12, 14, 14, —10, 11). Celjanke so veljale za favoritice, pokazalo pa se je, da sta bila nasprotnika izenačena. Prvi set so zmagale domačinke, v drugem pa so gostje povedle že z 11:2, domače so izenačile, nato pa vseeno izgubile. V tretjem setu je sodnik po vodstvu domačink 12:6 z nerazumljivimi odločitvami pomagal Celjankam do zmage. Četrty set so domače igralke zmagale brez težav, v petem setu pa so bile gostje spet boljše in so zmagale — zasluženo.

Omeniti pa velja obnašanje nekaterih gledalcev, ki so z neprimernimi izrazi škodili domači ekipi. Nešportni izpadi mladincev so vredni vsega obsojanja. Tudi sodnik Vitano iz Celja je precej pripomogel k razburjenju, saj je v začetku zavzel neverjetno oster kri-

teri, ki ga je pozneje omilil. Njegovo sojenje v zadnjih dveh setih ni vplivalo na rezultat.

Z. SERBEC

PIONIR zmagal v balinarski ligi

Zaključeno je tekmovanje balinjarjev v občinski ligi Novega mesta. Najbolj zanimivo srečanje, ki je odločilo o prvem mestu, je bilo med Zeleničarjem in Pionirjem. Srečanje se je končalo neodločeno 1:1 (13:9, 5:13). Tako si je Pionir zagotovil s prednostjo dveh točk prvo mesto v občinski ligi.

KONČNA LESTVICA:

PIONIR	8 5 3 0 13
ZELEZNICAR	8 4 3 1 11
BORAC	8 1 4 3 6 (148:169)
13. MAJ	8 1 4 3 6 (135:169)
POSTAR	8 0 4 4 4

(en)

NA LOKI: »Malinoveca ne bomo točili!«

Petkovo dopoldne bo brez dvoma ostalo še dolgo v spominu mladim kopalcem na Loki, ki se posej upravičeno lahko še sprašujejo, ali naj se gredo kopat na kopalčice ali kam drugam. Dogodki so se vrstili malone s filmsko hitrostjo.

Zabelo se je okrog pol desete ure: Šef gostišča na Loki je udaril 13-letnega fanta, ker je premaknil stol pri eni od miz in se usedel pol metra stran. Dejanje je pojasnil z besedami: »Ne dovolim, da bi kdorkoli premaknil katerikoli stol pri mizah! Zgodba se je v milejši obliki — brez udarcev — ponovila še nekajkrat, potem pa je prišlo do vrhunca: špet je eden premaknil stol, šef ga je precej glasno opozoril, prišlo je do kratkoga prepira, takoj nato pa so padli udarci (prvi je udaril šef). Tokrat je krajši konec potegnil šef. Medtem ko je tekel za fantom, s katerim sta se tepla, pa je njegova žena kričala na zbrane kopalce: »Mularija, ciganska, poberi se! Šef je nato prepovedal kopalcem sedeti pri mizah o kopalčah (četudi bi kaj naročili), prepovedal je hoditi v kopalčah pred točilno mizo, odklonil je točenje vode, višek vsega pa so bile besede njegove žene, ko je stregla pri eni od miz: »Malinoveca ne bom prinesela, potem ko je eden izmed kopalcev — oblečen seveda — prošil za malinovec.

Ostane nam torej ugotovitev, da je bilo to dopoldne na Loki precej nepravilnosti. Pretepanje in fizično obračunavanje je v naši socialistični družbi že zdavnaj odpravljeno! Nič ne pravi, da tudi kopalci niso nič krivi, saj včasih ne prinesejo stola nazaj na svoje mesto, toda več kot tega menda še niso zakrivili. Mar šef gostišča na Loki ni pomislil, da bi veliko več dosegel z lepo besedo kot pa z udarci? Mar na Loki niso pomislili — potem ko so prepovedali sedeti za mizami kopalcev v kopalčah —, da tako ne delajo nikjer drugje? S kakšno pravico niso hoteli postreči fantu z malinovecem? Mar je zato, če pije le malinovec, manj vreden gost? So mar pričakovali, da bo naročil šilce žganja? In končno, mar se upravi gostišča na Loki ne zdi, da je bolj verjetno, da je gostišče postavljeno tam zaradi kopalčica in kopalcev kot pa obratno?

Malo več človeških, tovariških in ljudskih odnosov bi bilo potrebno, pa bi najbrž prav hitro izgledali vsa nesoglasja in naši rešitev, ki bi bila v korist kopalcev in gostišča na Loki, ki bo zaradi dogodkov, ki so se pripetili 18. junija dopoldne, prav gotovo ostalo v malce neugodnem spominu vseh navzočih!

Komisija za kadrovska vprašanja

INDUSTRIJE OBUTVE NOVO MESTO

razpisuje za šolsko leto 1965-66

eno štipendijo za študij na EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI

Vloge za štipendijo naj interesenti pošljejo na gornji naslov najkasneje do 30. julija 1965.

K vlogi je treba priložiti:

- prepis zadnjega šolskega spričevala
- potrdilo o premoženjskem stanju staršev.

Prednost do razpisane štipendije imajo interesenti, ki so končali drugi letnik ESS.

V poslovalnicah
TRGOVSKEGA
PODJETJA

NOVOTEHNA NOVO MESTO

BOSTE NAJBOLJE POSTREŽENI Z VSEM
V STROKO SPADAJOČIM BLAGOM!
NAJ ŽIVITA NAŠA PRAZNIKA
4. IN 22. JULIJ!

CESTITKAM DELOVNIH KOLEKTIVOV
SE PRIDRUŽUJE

KOMUNALNO PODJETJE METLIKA

Prisrčna voščila pošilja vsem delovnim ljudem
Bele krajine

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA

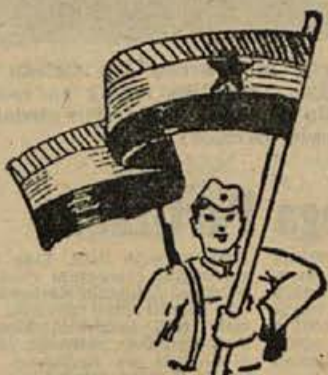
VSEM DELOVNIH LJUDEM NA OBMOČJU
OBCIN KOČEVJE IN RIBNICA
CESTITA ZA LETOSNJE PRAZNOVANJE
DNEVA BORCA IN DNEVA VSTAJE

VODNA SKUPNOST KOČEVJE-RIBNICA

POZDRAVE IN ČESTITKE POSILJA DELOVNI
KOLEKTIV

SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA GRADBENIK – RIBNICA

PRELITA KRI, NAPORI IN TRPLJENJE NAŠIH NARODOV NISO BILI ZAMAN:
IZBOJEVALI SMO SI SVOBODO IN GRADIMO SVOJ DOM IN SVETLE PERSPEKTIVE!
POZDRAVLJAMO 4. JULIJ – DAN BORCA, PRAZNIK VSEH JUGOSLOVANSKIH NARODOV, TER 22. JULIJ –
DAN VSTAJE!

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

Občinski odbor ZZB
Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinski komite ZMS

Delovni kolektiv, organi samoupravljanja in uprave

SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA

ZIDAR – KOČEVJE

POZDRAVLJAJO VSE, KI SO SODELOVALI V NAŠI REVOLUCIJI
IN NADALJUJEJO Z IZGRADNJO SOCIALISTIČNE DOMOVINE!
NAJ ŽIVITA NAŠA VELIKA PRAZNIKA – 4. IN 22. JULIJ!

Topla voščila pošilja

KNJIGOVODSKI CENTER ČRNOMELJ

Parna pekarna
Tapetništvo
in dekoraterstvo
Brivsko frizersko
podjetje
Valjčni mlin

OBRTNO KOMUNALNO PODJETJE ČRNOMELJ

ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE 4. IN 22. JULIJAI

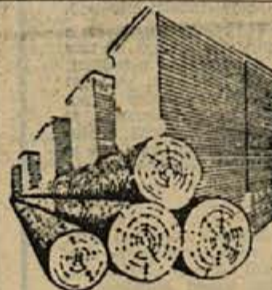
ZA DAN BORCA IN DAN VSTAJE PRISRČNO
POZDRAVLJA VSE OBCANE
NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

BORBENE POZDRAVE VSEM DELOVNIM LJUDEM
POSILJA KOLEKTIV

PLETILNICE ŽIČNIH MREŽ SODRAŽICA

S PRISRČNIMI
POZDRAVI
IN ČESTITKAMI
SE MANIFESTACIJAM
OB PRAZNOVANJU
4. IN 22. JULIJA
PRIDRUŽUJE TUDI

PREBIVALCEM
CRNOMLJA
IN OKOLISKIH NASELJI
CESTITA
ZA JULJSKA
PRAZNOVANJA
KOLEKTIV

SPLOSNEGA
KOVINSKEGA
PODJETJA

KOVINAR ČRNOMELJ

DELOVNIM LJUDEM
DOMACE OBCINE
VOŠCI ZA DVOJNO
PRAZNOVANJE
V JULIJU

ZDRAVSTVENI DOM RIBNICA

KOLEKTIV

OPEKARNE KANIŽARICA

LESNI KOMBINAT NOVOLES NOVO MESTO

ZA DAN BORCA IN DAN VSTAJE
PRISRČNO ČESTITA DELOVNI KOLEKTIV
AVTOTRANSPORTNEGA PODJETJA

GORJANCI NOVO MESTO – STRAŽA

KOVINSKO PODJETJE RIBNICA

VOŠCI VSE NAJLEPŠE
ZA 4. IN 22. JULIJ
TER SE VSEM SVOJIM
STRANKAM
IN POSLOVNIM
ZNANECM
SE NADALJE
PRIPOROČAI

SVOJIM STRANKAM IN TUDI VSEM DRUGIM
DELOVNIM LJUDEM
PRISRČNO ČESTITA

TRGOVSKO PODJETJE JELKA – RIBNICA

POZDRAVLJAMO
VSE BORCE NOB
NA DOLENJSKEM!

NOVOMEŠKA OPEKARNA ZALOG

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN KREMEN – NOVO MESTO

PRISRČNEJE VOŠCI
RUDARSKIM
KOLEKTIVOM
IN VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ZA DAN RUDARJEV,
DAN BORCA
IN DAN VSTAJE!

KUPCEM SE PRIPOROČA DELOVNI KOLEKTIV

INDUSTRIJE OBUTVE NOVO MESTO

ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE

KOČEVSKI TISK KOČEVJE

POZDRAVLJA ZA LETOSNJI DAN BORCA
IN DAN VSTAJE!

SVOJE USLUGE
PRIPOROČA
IN ČESTITA KOLEKTIV
PODJETJA
KOMUNALNIH
DEJAVNOSTI

KOMUNALA KOČEVJE

DELOVNI KOLEKTIV

LEKARNE Novo mesto

PRISRČNO ČESTITA
VSEM PREBIVALCEM
DOLENJSKE,
BELE KRAJINE
IN SPOD. POSAVJA!

POZDRAV
ZA DAN BORCA!

ZA 4. IN 22. JULIJ
POSILJAMO
TOPLE ČESTITKE
Z NAJLEPSIMI ŽELJAMI!

PODJETJE

AVTO KOČEVJE

NUDI KVALITETNE
PREVOZNE USLUGE
IN SE SVOJIM
POSLOVNIM ZNANECM
SE NADALJE
PRIPOROČA!
VSE NEKDANJE
BORCE NOB
TOPLO POZDRAVLJA
ZA NJIHOV PRAZNIK!

KOLEKTIV PODJETJA

ELEKTRO

LJUBLJANA
ENOTA

KOČEVJE

ŽELI POTROŠNIKOM
ELEKTRICNE
ENERGIJE
ZA OBA JULJSKA
PRAZNIKA
VSE NAJLEPSE!

ZA 4. IN 22. JULIJ ČESTITA VSEM
KMETOVALCEM, ZLASTI PA KME-
TOM BORCEM

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA NA DOLENJSKEM

NASE LEPE ŽELJE IN POZDRAVI
VELJAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM
DOLENJSKE, POSEBNO PA ČLANOM
ORGANIZACIJE ZZB IN ZVVJ!

ELEKTRO LJUBLJANA – ENOTA NOVO MESTO

S PRISRČNIMI ČESTITKAMI ZA 4. IN 22. JULIJ
TER KVALITETNIMI IZDELKI SE PRIPOROČA

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA NOVO MESTO

VOZNIKOM MOTORNIH
VOZIL ČESTITA
ZA OBA JULJSKA
PRAZNIKA

TRGOVSKO PODJETJE

PETROL

LJUBLJANA

SKLADISCE

NOVO MESTO

SUHOKRANJČANOM ČESTITA ZA DAN BORCA IN
KRAJEVNI PRAZNIK ŽUŽEMBERKA KOLEKTIV

MIZARSKEGA PODJETJA DVOR

VSEM PRIPADNIKOM
BIVŠE SLAVNE
PARTIZANSKE VOJSKE
VOŠCI ZA DVOJNO
PRAZNOVANJE
V JULIJU KOLEKTIV

ZDRAVSTVE- NEGA DOMA NOVO MESTO

INDUSTRIJA ZA PREDELAVO PAPIRJA, KARTONA IN
LEPENKE

PAPIRKONFEKCIJA KRŠKO

čestita za občinski praznik in dan borca!

Prporočamo nakup naših kvalitetnih proizvodov: ciklostil
papir – srednje fini in brezlesni, optično beljen pelir
papir, optično beljen brezlesni pisalni papir, računske
trakove, toaletne trakove za frizerske naslonjake, perfori-
rane pisalne bloke, papirnate vrečke s tiskom in brez
tiska, trgovske ovojne reklamne in tapetne papirje stan-
dardnih dimenzij, mape, razno embalažo!

KOLEKTIV SPLOŠNEGA OBRTNEGA PODJETJA KRŠKO

VOŠCI ZA LETOSNJI
4. JULIJ
IN OBČINSKI PRAZNIK
KRŠKEGA!

TURIST HOTEL SREMIČ KRŠKO

Z OBRATI:
ČETINKA,
GOSTISČE KOMOČAR,
GOSTISČE »PRI MOSTU«,
KOVINAR,
LETNI BAZEN
IN KOLODVORSKA

ČESTITAJO CENJENIM
GOSTOM ZA 4. JULIJ
IN OBČINSKI PRAZNIK!

VSEM RUDARJEM V NASI DOMOVINI PRISRČNO
VOŠCI ZA RUDARSKI PRAZNIK – 3. JULIJ

KOLEKTIV

RUDNIKA SENOVO

OB TEJ PRILožNOSTI ČESTITA TUDI ZA DAN
BORCA IN DAN VSTAJE!

TRGOVSKO PODJETJE

PRESKRBA KRŠKO

SE Z VSEMI SVOJIMI POSLOVALNICAMI

PRIPOROČA POTROŠNIKOM TUDI V BODOČE
TER JIM PRISRČNO VOŠCIMO ZA OBA JULJSKA
PRAZNIKA IN OBČINSKI PRAZNIK KRŠKEGA!

KOVINARSKA

TOVARNA INDUSTRIJSKIH NAPRAV
LADIJSKE OPREME IN KONSTRUKCIJ
KRŠKO

POSILJA DELAVSKEMU RAZREDU NASE SOCIALISTIČ-
NE JUGOSLAVIJE NAJTOPLEJŠE ČESTITKE ZA 4. IN
22. JULIJ, OBČANOM KRŠKE OBCINE PA SE POSEBEJ
VOŠCI ZA NJIH DOMAČI PRAZNIK!

SVOJIM STRANKAM ČESTITA IN SE
PRIPOROČA

TRGOVSKO PODJETJE

MERCATOR

POSLOVNA ENOTA

TRŽAN - MOKRONOG

DELOVNI KOLEKTIV

KOPITARNE SEVNICA

VOŠČI ZA DAN BORCA VSEM DELOVNIM
LJUDEM, POSEBNO PA ČLANOM ORGANIZACIJE
ZZB! HKRATI ČESTITAMO TUDI ZA
22. JULIJ!

TOVARNA NALIVNIH
PERES, KEMICNIH
SVINČNIKOV IN
EMBALAŽE

**EMI
MIRNA
NA DOLENJSKEM**

VSEM KRAJEVNIM ORGANIZACIJAM
ZDRUŽENJ BORCEV NOV IN NJIHOVIM
ČLANOM ČESTITA ZA DAN BORCA
IN DAN VSTAJE KOLEKTIV

TOVARNE ZDRAVIL **KRKA**
Novo mesto

Vlado Lamut: PRI MIKLAVZU

ČESTITKAM SE
PRIDRUŽUJE TUDI

**GRADBENO
OPEKARSKO
PODJETJE**

**MIRNA
NA DOLENJSKEM**

Delovni kolektiv tovarne

Novoteks

NOVO MESTO

POSILJA OB 20-LETNICI OSVOBODITVE PRISRČNE POZDRAVE VSEM
BIVŠIM BORCEM IN BORKAM TER JIM ČESTITA ZA NAS VSELJDSKI
PRAZNIK 4. IN 22. JULIJ

VSEM DELOVNIM LJUDEM, KI RADOŠTNI
PRAZNUJEJO 4. IN 22. JULIJ,
VOŠČIJO ZA PRAZNIKA:

**RAČUNOVODSKI BIRO
KOČEVJE**

LJUDSKA RESTAVRACIJA ● »DUR«
RUDNIK ● VRTNARIJA ● KINO
»JADRAN« ● VZGOJNO VARSTVENI
ZAVOD ● VULKANIZACIJA ● LJUDSKA
KNJIZNICA

PRISRČNA VOŠČILA
ZA OBA BORČEVSKA
PRAZNIKA POSILJA

**PODJETJE
ZA
POPRAVLJA-
NJE VOZ**

DOBOVA

NAJ ŽIVITA NASH VELI-
KA PRAZNIKA 4. IN 22.
JULIJ!

PRIPOROČATA SE
PODJETJI

**METAL
IN
KOVINOPLAST**

**JESENICE
NA DOLENJSKEM**

KADAR KUPUJETE
ŠIVALNE STROJE,
ZAHTEVAJTE
KVALITETO!

NUDI VAM JO SAMO
ŠIVALNI STROJ

**TOVARNA
ŠIVALNIH
STROJEV**

MIRNA

ISKRENO ČESTITAMO VSEM OBCANOM ZA DAN BORCA — 4. JULIJ,
IN DAN VSTAJE — 22. JULIJ, ZELEC, DA BI SE NADALJE USPEŠNO
RAZVIJALI TRADICIJE NOB!

**OBCINSKA SKUPŠCINA
SEVNICA**

OBCINSKI ODBOR SZDL — OBCINSKI KOMITE ZKS — OBCINSKI ODBOR
ZZB — OBCINSKI SINDIKALNI SVET — OBCINSKI KOMITE ZMS

PRIPOROČA SE CENJENIM STRANKAM

**KROJAŠKO PODJETJE
TREBNJE**

TER HKRATI VOŠČI ZA LETOSNJI
4. IN 22. JULIJ!

VSEM BELOKRANJSKIM BORCEM IN AKTIVI-
STOM, NJIHOVIM DRUŽINAM IN ORGANIZACI-
JAM ZZB POSILJAJO PRISRČNA VOŠČILA Z NAJ-
LEPŠIMI ŽELJAMI

**OBCINSKA SKUPŠCINA
ČRNOMELJ**

OBCINSKI ODBOR ZZB
OBCINSKI KOMITE ZKS
OBCINSKI ODBOR SZDL
OBCINSKI SINDIKALNI SVET
OBCINSKI KOMITE ZMS

V IMENU
VSEH SVOJIH
PRODAJALN SE
SE NADALJE
KUPCEM
PRIPOROČA

**TRGOVSKO PODJETJE
KRKA — BREŽICE**

HKRATI PA VOŠČI OBCANOM, POSEBNO PA
ČLANOM ZZB ZA DAN BORCA IN DAN VSTAJE!

DELOVNI KOLEKTIV

KOMET I. Z. METLIKA

**INVALIDSKEGA ZAVODA
KOMET - METLIKA**

PRIPOROČA SVOJE NEDRČKE, STEZNIKE, DAMSKE
OBLEKE IN KOPALKE. DOBRA KVALITETA —
CENE ZMERNE!

OB TEJ PRILOŽNOSTI POSILJA DELOVNI KOLEKTIV
TOPLE POZDRAVE BIVŠIM BORCEM IN AKTIVISTOM
S PODROČJA DOMAČE ORČINE!

**SPLOŠNO
GRADBENO
PODJETJE**

PIONIR

NOVO MESTO

OPRAVLJA VSE VRSTE GRADENJ IN SE INVESTITORJEM PRIPOROČA ZA NAROCILA. VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE VOŠČI DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA ZA OBA JULIJSKA PRAZNIKA, SE PO SEBEJ PA ČESTITA VSEM ČLANOM ZZB!

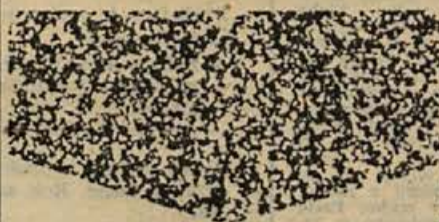
OBRATNO SERVISNO
PODJETJE

POSAVJE BREŽICE

ČESTITA

SVOJIM STRANKAM
IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM
ZA 4. IN 22. JULIJ!

OBCINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Občinski komite ZKS • Občinski odbor SZDL • Občinski odbor ZZB • Občinski sindikalni svet • Občinski komite ZMS

pošiljajo ob 20-letnici osvoboditve pristrčne pozdrave in voščila občanom na svojem področju, hkrati pa jim želijo prijetno praznovanje dneva borca in dneva vstaje!

Božidar Jakac: NA ROGU

V PRAZNIČNIH DNEH SE PRIPOROČA
ZA OBISK

GOSTINSKO PODJETJE GRAD MOKRICE

PRISRČNE ČESTITKE
POŠILJA TUDI
KOLEKTIV

LESNE PREDELOVALNE
INDUSTRIJE

ZORA ČRNOMELJ

IZDELKI PODJETJA

DEKORLES BREŽICE

ZADOVOLJJO SE TAKO
ZAHTEVEN OKUS!
PREPRICAJTE SE
O TEM!

DELOVNI KOLEKTIV, ORGANI UPRAVLJANJA IN
UPRAVA PODJETJA ČESTITAJO ZA LETOSNJI
4. IN 22. JULIJ!

VSE POTROŠNIKE
TOPLO POZDRAVLJA

ZA DAN BORCA
IN 22. JULIJ
SE ČESTITKAM
DELOVNIH
KOLEKTIVOV
PRIDRUŽUJE TUDI

Vsem občanom,
zlasti pa članom
krajevnih organizacij
ZZB, voščijo za 4.
in 22. julij

LITOŽELEZNA
INDUSTRIJA

LIC ČRNOMELJ

OBCINSKA SKUPŠČINA TREBNJE

Občinski odbor ZZB — Občinski odbor SZDL —
Občinski komite ZKS — Občinski sindikalni svet —
Občinski komite ZMS

ISKRENE POZDRAVE VSEM NEKDANJIM
BORCEM IN VODITELJEM NAŠE SLAVNE
PARTIZANSKE VOJSKE!

NAJ ŽIVI NAŠ VELIKI PRAZNIK — DAN BORCA!
NAJ ŽIVI 22. JULIJ — DAN VSTAJE!

KOLEKTIV PODJETJA

POTROŠNIK ČRNOMELJ

IN JIM VOŠČI ZA OBA
JULIJSKA PRAZNIKA!

KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE BREŽICE

pozdravlja vse borce za svobodo, napredek in mir,
za srečnejše življenje vsega človeštva! Nekdanjim
borcem naše slavne partizanske vojske čestita za
praznika 4. in 22. julij!

OBCINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

OBCINSKI ODBOR ZZB * OBCINSKI ODBOR
SZDL * OBCINSKI KOMITE ZKS * OBCINSKI
SINDIKALNI SVET * OBCINSKI KOMITE ZMS

BELO- KRAJSKO GRADBENO PODJETJE ČRNOMELJ

Delovni kolektiv, organi upravljanja
in uprava

BELOKRAJSKE
TRIKOTAŽNE
INDUSTRIJE

BETI — METLIKA

vošči za dan borca in dan vstaje
vsem prebivalcem partizanske Bele krajine,
želet jim tudi mnogo uspehov pri delu!

PRISRČNO POZDRAVLJA
VSE DELOVNE LJUDI
DOMAČE IN SOSEDNIH
OBCIN OB PRAZNOVA-
NJU OBEH BORČEV-
SKIH PRAZNIKOV TER
SE SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM SE NADA-
LJE PRIPOROČA!

PODJETJE

DOM

LJUBLJANA

POSLOVNA ENOTA

SUHA ROBA SODRAŽICA

POZDRAVLJA PREBIVAL-
STVO RIBNIŠKE OBCI-
NE TER ŽELI VSE LEPO
ZA LETOSNJA PRAZNI-
KA DAN BORCA
IN DAN VSTAJE!

LESNO PREDELOVALNA
INDUSTRIJA

LEPIS — SUHOR

Izdeluje kvalitetno blago za domači
in tuji trg!

Delovni kolektiv pošilja tople pozdrave vsem
bivšim borcem in aktivistom NOB!

V letošnjem letu, ko poteka 20 let od slavne
dokončne zmage narodnoosvobodilne vojske,
želi kolektiv

ZDRAVSTVENEGA DOMA — KOČEVJE

vsem prvoborcem, aktivistom in voditeljem
naše revolucije, da bi kar najlepše uživali
sadove svojih prizadevanj!

